תלמוד ירושלמי · סדר מועד

תלמוד ירושלמי מגילה

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

תלמוד ירושלמי מגילה

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/תלמוד-ירושלמי-מגילה/
הקובץ נוצר ב־20 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611162349 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 4
הלכה א 4
הלכה ב 7
הלכה ג 7
הלכה ד 8
הלכה ה 12
הלכה ו 14
הלכה ז 15
הלכה ח 16
הלכה ט 17
הלכה י 23
הלכה יא 25
הלכה יב 28
פרק ב 31
הלכה א 31
הלכה ב 31
הלכה ג 32
הלכה ד 33
הלכה ה 34
הלכה ו 35
הלכה ז 35
פרק ג 37
הלכה א 37
הלכה ב 39
הלכה ג 40
הלכה ד 41
הלכה ה 42
הלכה ו 42
הלכה ז 43
פרק ד 45
הלכה א 45
הלכה ב 48
הלכה ג 48
הלכה ד 49
הלכה ה 50
הלכה ו 51
הלכה ז 52
הלכה ח 52
הלכה ט 52
הלכה י 53
הלכה יא 53
הלכה יב 54

פרק א

הלכה א

משנה: מְגִילָה נִקְרֵאת בְּאַחַד עָשָׂר בִּשְׁנֵים עָשָׂר בִּשְׁלֹשָׁה עָשָׂר בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר לֹא פָּחוֹת וְלֹא יֶתֵר. כַּרַכִּים הַמּוּקָּפִין חוֹמָה מִימוֹת יְהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן קוֹרִין בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר. כְּפָרִים וַעֲיָרוֹת גְּדוֹלוֹת קוֹרִין בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר אֶלָּא שֶׁהַכְּפָרִים מַקְדִּימִין לְיוֹם הַכְּנִיסָה׃

הלכה: מְגִילָה נִקְרֵאת כול'. רִבִּי אִילָא שְׁמְעוֹן בַּר בָּא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. כְּתוּב לְקַיֵּים אֵת יְמֵי הַפּוּרִים הָאֵלֶּה בִּזְמַנֵּיהֶם. מַה תַּלְמוּד לוֹמַר בִּזְמַנֵּיהֶם. רִבִּי יוֹנָה וְרִבִּי יוֹסֵה. רִבִּי יוֹנָה אָמַר. לִיתֵּן לָהֶן זְמַנִּים אֲחֵרִים. רִבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר. זְמַנִּים שֶׁקִּבְּעוּ לָהֶם חֲכָמִים. וְאֵילּוּ הֵן. אַחַד עָשָׂר וּשְׁנֵים עָשָׂר וּשְׁלֹשָׁה עָשָׂר וְאַרְבָּעָה עָשָׂר וַחֲמִשָּׁה עָשָׂר. אוֹ אֵינוֹ אֶלָּא שִׁשָּׁה עָשָׂר וְשִׁבְעָה עָשָׂר. רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. וְלֹא יַעֲבֹר. לֹא יַעֲבֹר. רִבִּי יִצְחָק בַּר נַחְמָן בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל. לֹא יַעֲבֹר. וְלֹא יַעֲבֹר. אוֹ אֵינוֹ אֶלָּא תְּשִׁיעִי וַעֲשִׂירִי. שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן בְּשֵׁם רִבִּי יוֹנָתָן. יָמִים אֵין כְּתוּב כָּאן אֶלָּא כַּיָּמִים. תֵּן יָמִים כְּנֶגֶד יָמִים. אַחַד עָשָׂר וּשְׁנֵים עָשָׂר כְּנֶגֶד אַרְבָּעָה עָשָׂר וַחֲמִשָּׁה עָשָׂר. אוֹ שְׁנֵים עָשָׂר וּשְׁלֹשָׁה עָשָׂר כְּנֶגֶד אַרְבָּעָה עָשָׂר וַחֲמִשָּׁה עָשָׂר. אָמַר רִבִּי חֶלְבּוֹ. יוֹם שְׁלֹשָׁה עָשָׂר יוֹם מִלְחָמָה הָיָה. הוּא מוֹכִיחַ עַל עַצְמוֹ שֶׁאֵין בּוֹ נִיחָה. מֵעַתָּה אַל יִקְרְאוּ בוֹ. לְפָנָיו וּלְאַחֲרָיו קוֹרִין וּבוֹ אֵינָן קוֹרִין. אוֹ אֵינוֹ אֶלָּא תְּשִׁיעִי וַעֲשִׂירִי. כַּיָּמִים. יָמִים שֶׁהֵן סְמוּכִין לַיָּמִים. וְאִם יָמִים שֶׁהֵן סְמוּכִין לַיָּמִים. אֵינָן אֶלָּא שִׁשָּׁה עָשָׂר וְשִׁבְעָה עָשָׂר. לֵית יְכִיל. דְּאָמַר רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי אֶלְעָזָר. לֹא יַעֲבֹר. לֹא יַעֲבֹר. וְלֹא יַעֲבֹר. [רִבִּי יִצְחָק בַּר נַחְמָן בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל. לֹא יַעֲבֹר. וְלֹא יַעֲבֹר.]

תַּנֵּי בְּשֵׁם רִבִּי נָתָן. כָּל הַחוֹדֶשׁ כֻּשֵּׁר לִקְרִיאַת הַמְּגִילָה. מַה טַּעַם. וְהַחוֹדֶשׁ אֲשֶׁר נֶהְפַּךְ לָהֶם מְיָגוֹן לְשִׂמְחָה וגו'. אָמַר רִבִּי חֶלְבּוֹ. וּבִלְבַד עַד חֲמִשָּׁה עָשָׂר. דְּאָמַר רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. לֹא יַעֲבֹר. וְלֹא יַעֲבֹר. רִבִּי יִצְחָק בַּר נַחְמָן בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל. לֹא יַעֲבֹר. וְלֹא יַעֲבֹר. הָדָא דְאַתְּ אָמַר. לִקְרִיאַת הַמְּגִילָה. אֲבָל לַעֲשׂוֹת סְעוּדָה אֵינָן עוֹשִׂין אֶלָּא בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר. וְאֵין מְחַלְּקִין [לָעֲנִיִּים] אֶלָּא בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר. אֵין עֵינֵיהֶם שֶׁלָּעֲנִיִּים תְּלוּיוֹת אֶלָּא בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר. וְיִהְיוּ אֵילּוּ לִקְרִיאָה וְאֵילּוּ לִסְעוּדָה. רִבִּי חֶלְבּוֹ רִבִּי חוּנָה בְּשֵׁם רַב. וְהַיָּמִים הָאֵלֶּה נִזְכָּרִים וְנַעֲשִׂים. נִזְכָּרִים בִּקְרִיאָה. וְנַעֲשִׂים בִּסְעוּדָה. זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁמְּגִילַת אֶסְתֵּר נִיתְּנָה לְהִידָּרֵשׁ. רִבִּי חֶלְבּוֹ רִבִּי יָסָא בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. נָאֶמַר כָּאן דִּבְרֵי שָׁלוֹם וֶאֱמֶת. וְנֶאֱמַר לְהַלָּן אֱמֶת קְנֵה וְאַל תִּמְכּוֹר. הֲרֵי הִיא כַּאֲמִיתָּהּ שֶׁלְּתוֹרָה. מָה זוֹ צְרִיכָה סִירְטוּט אַף זוֹ צְרִיכָה סִירְטוּט. מַה זוֹ נִיתְּנָה לְהִידָּרֵשׁ אַף זוֹ נִיתְּנָה לְהִידָּרֵשׁ. רִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק. מְגִילָה שֶׁמָּסַר שְׁמוּאֵל לְדָוִד נִיתְּנָה

לְהִידָּרֵשׁ. מַה טַעַם. הַכֹּל בִּכְתָב. זוֹ הַמְּסוֹרֶת. מִיַּד יי. זוֹ רוּחַ הַקּוֹדֶשׁ. עָלַי הִשְׂכִּיל. מִיכָן שֶׁנִּיתְּנָה לְהִידָּרֵשׁ. רִבִּי יִרְמְיָה בָעֵי. וְלַמָּה לֵינָן אָמְרִין. וְתַבְנִית כֹּל אֲשֶׁר הָיָה בָרוּחַ עִמּוֹ. אָמַר רִבִּי מָנָא. מַהוּ בָרוּחַ. בְּרוּחַ פִּיו.

כַּרְכִּים הַמּוּקָּפִין חוֹמָה מִימוֹת יְהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן קוֹרִין בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר. רִבִּי סִימוֹן בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. חִלְקוּ כָבוֹד לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שֶׁהָיְתָה חֲרֵיבָה בְּאוֹתָן הַיָּמִים וְתָלוּ אוֹתָהּ מִימוֹת יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נוּן. וְיִקְרְאוּ הַכֹּל בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר. רִבִּי אַבָּהוּ דָרַשׁ יְשִׁיבָה יְשִׁיבָה. מַה יְשִׁיבָה שֶׁנֶּאֱמַר לְהַלָּן מִימוֹת יְהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן אַף יְשִׁיבָה שֶׁנֶּאֱמַר כָּאן מִימוֹת יְהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן. וְיִקְרְאוּ הַכֹּל בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר. רִבִּי יוּדָה בַּר פָּזִי דָּרַשׁ פְּרָזִי פְּרָזוֹת. נֶאֱמַר כָּאן פְּרָזוֹת וְנֶאֱמַר לְהַלָּן לְבַד מֵעָרֵי הַפְּרָזִי הָרַבָּה מְאֹד. מַה פְּרָזִי שֶׁנֶּאֱמַר לְהַלָּן מִימוֹת יְהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן אַף פְּרָזוֹת שֶׁנֶּאֱמַר כָּאן מִימוֹת יְהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן. תַּנֵּי. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן קָרְחָה אוֹמֵר. מִימוֹת אַחַשְׁוֵרוֹשׁ. אָמַר לֵיהּ רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי יְהוּדָה. וְכִי מָה עִנְיַין שׁוּשַׁן הַבִּירָה לָבוֹא לְכָאן. אִם מִשּׁוּשָׁן הַבִּירָה אַתְּ לָמֵד מֵעַתָּה בְּשׁוּשָׁן הַבִּירָה אַל יִקְרְאוּ וּשְׁאַר כָּל הַמְּקוֹמוֹת יִקְרְאוּ. הָא תְלָתָא תַנָּיִין. תַּנָּיָא קַדְמֵיָא סְבַר מֵימַר. מִימוֹת יְהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן. תַּנָּיָא אַחֲרֵיָא סְבַר מֵימַר. מִימוֹת אַחַשְׁוֵרוֹשׁ. תַּנָּיָא אַחֲרֵיָא סְבַר מֵימַר. עִיר מִכָּל מָקוֹם. נִמְצֵאתָה אוֹמֵר. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן קָרְחָה וְרִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי יְהוּדָה שְׁנֵיהֶם אָמְרוּ דָּבָר אֶחָד. אֶלָּא שֶׁזֶּה לָמַד מִטַּעַם אֶחָד וְזֶה לָמַד מִטַּעַם אֶחָד. וְתַנֵּי כֵן. הַסָּמוּךְ לַכַּרְךְ וְהַנִּרְאֶה עִמּוֹ הֲרֵי הוּא כְיוֹצֵא בוֹ. רִבִּי אַיְיבוֹ בַּר נַגָּרִי בְּשֵׁם רִבִּי חִיָּיה בַּר בָּא. כְּגוֹן הָדָא חַמַּתָּה. לֹא אָמַר אֶלָּא. כְּגוֹן. הָא חַמַּתָּה עַצְמָהּ מוּקֶּפֶת חוֹמָה מִימוֹת יְהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן. מִן הָדָא. וְעֲרֵי מִבְצָר הַצִּדִּים צַר וְחַמַּת רַקַּת וְכִינֶרֶת. הַצִּידִּים כְּפַר חִיטַּיָּא. צַר דִּסְמִיכָה לָהּ. חַמַּת חַמַּתָּה. רַקַּת טִיבֶּרְיָא. כִּנֶּרֶת גִּינִיסַר. הָתִיב רִבִּי לֵוִי וְהָכְתִיב וְהָעֲרָבָה עַד יָם כִּנְרוֹת. מַעֲתָּה שְׁנֵי גִינִיסַרְיוֹת הָיוּ. אוֹ לֹא הָיוּ אֶלָּא שְׁנֵי אַבְטוֹנִיוֹת. כְּגוֹן בֵּית יֶרַח וְצִינְבָּרַיי. שֶׁהֵן מִגְדָּלוֹת כִּינָּרִים. וְחָרֵב הַכַּרְךְ וְנַעֲשָׂה שֶׁלְּגוֹיִם. אִיתָא חֲמִי. בּוֹ אֵינָן קוֹרִין וּבְחוּצָה לוֹ קוֹרִין.

חִזְקִיָּה קָרֵי לָהּ בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר. דּוּ חַשָּׁשׁ לָהִיא דְתַנֵּי רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַי. וְאִישׁ כִּי יִמְכֹּר בֵּית מוֹשַׁב עִיר חוֹמָה. פָּרַט לְטִיבֶּרְיָא שֶׁהַיָּם חוֹמָה לָהּ. רִבִּי יוֹחָנָן קָרֵי לָהּ בִּכְנִישְׁתָּא דְכִיפְּרָא. וְאָמַר. הָדָא הִיא עִיקָּר טִיבֶּרְיָא קַדְמֵיְיתָא. וְלָא חָשַׁשׁ לְהָדָא דְתַנֵּי רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַי. קַל הֵיקִילוּ בְקָרִיאָתָהּ. דְּתַנִּינָן תַּמָּן. כֹּל שֶׁהוּא לִפְנִים מִן הַחוֹמָה הֲרֵי הוּא כְּבָתֵּי עָרֵי חוֹמָה חוּץ מִן הַשָּׁדוֹת. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר. אַף הַשָּׁדוֹת. וְתַנֵּי כֵן. הַסָּמוּךְ לַכַּרְךְ וְהַנִּרְאֶה עִמּוֹ הֲרֵי הוּא כְיוֹצֵא בוֹ.

אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. מִגִּבּוּתָ וְעַד אַנְטִפַּטְרָס שִׁשִּׁים רִיבּוֹא עֲיָירוֹת הָיוּ. [וְהַקְּטַנָּה] שֶׁבָּהֶן הָיְתָה בֵּית שָׁמֶשׁ. מַה כְתִיב בָּהּ וַיַּךְ בְּאַנְשֵׁי בֵית שֶׁמֶשׁ כִּי רָאוּ בַּאֲרוֹן יי וגו'. וְאֵילּוּ מֵרוּחַ אַחַת הָיוּ. וּכְדוֹן אִין אַתְּ מְבַצֵּעַ לָהּ קָנֵיי לָא נְסַבָּה. אָמַר רִבִּי חֲנִינָה. קָפְצָה לָהּ אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל.
כָּל הָעֲיָירוֹת שֶׁמָּנָה יְהוֹשֻׁעַ אֲפִילּוּ מֵאָה אִינָּן. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר. מוּקְפוֹת חוֹמָה מָנָה. רִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה אָמַר. הַסְּמוּכוֹת לִסְפַר מָנָה. קְרָיָיא מְסַיֵּעַ לְרִבִּי יוֹסֵי בַּר חֲנִינָה. וַיְהִי גְבוּלָם מֵחֵלֶף (מֵאילוֹן בְּצַעֲנַנִּים) [וגו'. קֶדֶשׁ וְנַחֲלָל וְשׁוֹמְרוֹן וְיִדְאֲלָה וּבֵית לְחֶם]. מֵחֵלֶף חֶלְף. מֵאִילוֹן אַיֵּילִין. בְּצַעֲנַנִּים אֲנָנָיֵא דְקֶדֶשׁ. וַאֲדַמִּי דְמִין. הַנָּקֵב צַיְידְתָה. וְיַבְנְאֵל כְּפַר יַמָּה. עַד לַקּוּם לוֹקִים. וְקַטָּת קְטוֹנִית. וְנַהֲלָל מַהֲלוּל. וְשׁוֹמְרוֹן סִימוֹנְיֵיה. וְיִדְאֲלָה חִירְיֵיה. בֵּית לְחֶם בֵּית לֶחֶם צָרְיֵיה.
רִבִּי אָחָא רִבִּי יוּדָה בָּן לְוִי רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי בְּשֵׁם רִבִּי. לוֹד וְגֵיא הַחֲרָשִׁים מוּקְפוֹת חוֹמָה מִימוֹת יְהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן. וְלָמָּה לֹא אָמַר וְאוֹנוֹ. בְּגִין דִּכְתִיב. וְהָא כְתִיב לוֹד וְאִיתְאָמַרַת. אֶלָּא בְּגִין דְּתַנִּינָן. וְגַמְלָה וְגָדוּר וְחָדִיד וְאוֹנוֹ וִירוּשָׁלַם וְכֵן כַּיּוֹצֵא בָהֶן. וְהָכְתִיב וּבְנֵי אֶלְפַּעַל עֵבֶר וּמִשְׁעָם וְשָׁמֶר הוּא בָּנָה אֶת אוֹנוֹ וְאֶת לוֹד וּבְנוֹתֶיהָ. אָמַר רִבִּי לָעְזָר בֵּירִבִּי יוֹסֵה. בִּימֵי פִּילֶגֶשׁ בְּגִבְעָה חָרְבָה וְעָמַד אֶלְפַּעַל וּבָנָיֵיהּ. הָדָא הִיא דִכְתִיב גַּם כָּל הֶעָרִים הַנִּמְצָאוֹת שִׁלְּחוּ בָאֵשׁ. רִבִּי חֲנַנְיָה בְשֵׁם רִבִּי פִּינְחָס. לוֹד וְאוֹנוֹ הֵן הֵן גֵּיא הַחֲרָשִׁים.
רִבִּי חֶלְבּוֹ רִבִּי חוּנָה בְשֵׁם רִבִּי חִייָה רַבָּה. הַכֹּל יוֹצְאִין בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר שֶׁהִיא זְמַן קְרִיאָתָהּ. לֹא בָא אֶלָּא לְלַמֶּדְךָ שֶׁהַמְּצוּוֹת נוֹהֲגוֹת בָּאֲדָר שֵׁינִי. רִבִּי יוֹסֵי וְרִבִּי אָחָא הֲווֹן יְתִיבִין. אַמַר רִבִּי יוֹסֵי לְרִבִּי אָחָא. לֹא מִסְתַּבְּרָא לְשֶׁעָבַר אֲבָל לְבֹא. וְהָא תַנֵּי. מְקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לְקָרוֹתָהּ שְׁנֵי יָמִים קוֹרִין אוֹתָהּ שְׁנֵי יָמִים. אָמַר לֵיהּ. אוֹף אֲנָא סָבַר כֵּן. אָמַר רִבִּי מָנָא. וְיֵאוּת. אֵילּוּ מִי שֶׁקְּרָייָהּ בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר וְחָזַר וּקְרָייָהּ בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר שֶׁמָּא אֵין שׁוֹמְעִין לוֹ. אִם אוֹמֵר אַתְּ כֵּן שֶׁמָּא נִמְצֵאתָה עוֹקֵר זְמַן כַּרְכִים בְּיָדֶיךָ.
נַחְמָן בְּרֵיהּ דְּרִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן. שִׂמְחָה וְשָׂשׂוֹן מִיכָּן שֶׁהֵן אֲסוּרִין בְּהֶסְפֵּד. וּמִשֶּׁתֶּה מִיכָּן שֶׁאֲסוּרִין בְּתַעֲנִית. וְיוֹם טוֹב מִיכָּן שֶׁאֲסוּרִין בַּעֲשִׂיַּית מְלָאכָה. אָמַר רִבִּי חֶלְבּוֹ. זִימְנִין סַגִּין יָתְבִית קוֹמֵי רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן וְלָא שְׁמָעִית מִינֵיהּ הָדָא מִילְתָא. אָמַר לֵיהּ. כָּל מַה דַּהֲוָה אַבָּא שְׁמִיעַ אַתְּ שְׁמִיעַ. מִילְתֵיהּ דְּרִבִּי פְּלִיגָא. דְּרִבִּי הָיָה מְפַרְסֵם עַצְמוֹ שְׁנֵי יָמִים בַּשָּׁנָה. רוֹחֵץ בְּשִׁבְעָה עָשָׂר בְּתַמּוּז וְנוֹטֵעַ נְטִיעוֹת בְּפוּרִים. רִבִּי חֲבִיבָה בְשֵׁם רַבָּנִן דְּתַמָּן. בְּכָל מָקוֹם [שֶׁכָּתוּב] יוֹם טוֹב אֵין כָּתוּב וְקִיבֵּל. בְּכָל מָקוֹם שֶׁכָּתוּב וְקִיבֵּל אֵין כָּתוּב יוֹם טוֹב. וְכָאן כָּתוּב יוֹם טוֹב וְכָתוּב וְקִיבֵּל. רִבִּי סִימוֹן בְּשֵׁם רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן. מִשְׁפָּחָה וּמִשְׁפָּחָה אֵילּוּ הַכְּפָרִים. מְדִינָה וּמְדִינָה אֵילּוּ הַכְּרַכִּים. עִיר וְעִיר אֵילּוּ הָעֲיָירוֹת.

תַּנֵּי שְׁמוּאֵל. מִפְּנֵי מַה מַקְדִּימִין לְיוֹם הַכְּנִיסָה. כְּדֵי שֶׁיְּסַפְּקוּ [מַיִם ו]מָזוֹן לַאֲחֵיהֶם שֶׁבַּכְּרָכִים. רִבִּי פַּלִיפָּא בַּר פְּרוֹטָא אָמַר קוֹמֵי רִבִּי יוֹנָה. לֵית הָדָא אָמְרָה שֶׁאָסוּר בַּעֲשׂיַית מְלָאכָה. אָמַר לֵיהּ. אִין מִן הָדָא לֵית שְׁמַע מִינָּהּ כְּלוּם. הֲרֵי חוֹלוֹ שֶׁלְמוֹעֵד הֲרֵי הוּא אָסוּר בַּעֲשׂיַית מְלָאכָה וְהֵם מְסַפְּקִין מָזוֹן לַאֲחֵיהֶם שֶׁבַּכְּרָכִים. לֵית לָךְ אֶלָּא כְהָדָא דְרִבִּי. דְּרִבִּי הֲוָה מְפָרְסֵם עַצְמוֹ שְׁנֵי יָמִים בַּשָּׁנָה. רוֹחֵץ בְּשִׁבְעָה עָשָׂר בְּתַמּוּז וְנוֹטֵעַ נְטִיעוֹת בְּפוּרִים. רִבִּי יוֹסְטָא בֵּירִבִּי שׁוּנֶם בָּעָא קוֹמֵי רִבִּי מָנָא. וְלֹא עֶזְרָא תִּיקֵּן שֶׁיְּהוּ קוֹרִין בַּתּוֹרָה בַּשֵּׁינִי וּבַחֲמִישִׁי וּבַשַּׁבָּת בַּמִּנְחָה. וּמָרְדְּכַי וְאֶסְתֵּר מַתְקִינִים עַל מַה שֶׁעָזְרָה עָתִיד לְהַתְקִין. אָמַר לֵיהּ. מִי שֶׁסִּידֵּר אֶת הַמִּשְׁנָה סָמְכָהּ לַמִּקְרָא. מִשְׁפָּחָה וּמִשְׁפָּחָה מְדִינָה וּמְדִינָה וְעִיר וָעִיר.

הלכה ב

משנה: כֵּיצַד חָל לִהְיוֹת כַּשֵּׁנִי כְּפָרִים וַעֲיָירוֹת גְּדוֹלוֹת קוֹרִין בּוֹ בַּיּוֹם וּמוּקָּפוֹת חוֹמָה לְמָחָר. חָל לִהְיוֹת בַּשְּׁלִישִׁי אוֹ בָּרְבִיעִי כְּפָרִים מַקְדִּימִין לְיוֹם הַכְּנִיסָה וַעֲיָירוֹת גְּדוֹלוֹת קוֹרִין בּוֹ בַּיּוֹם וּמוּקָּפוֹת חוֹמָה לְמָחָר.

הלכה: כָּל הֵן דְּתַנִּינָן חָל לִהְיוֹת בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר אֲנָן קַיָּימִין. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵן. מוּקָּפוֹת חוֹמָה לְמָחָר. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. לֵית כָּאן חָל לִהְיוֹת בַּשֵּׁינִי [וְלֵית כָּאן] חָל לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת. חָל לִהְיוֹת בַּשֵּׁינִי צוֹמָא רַבָּא בְּחַד בְּשׁוּבָא. חָל לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת צוֹמָא רַבָּא בְּעָרוּבְתָא.

הלכה ג

משנה: חָל לִהְיוֹת בַּחֲמִישִׁי כְּפָרִים וַעֲיָירוֹת גְּדוֹלוֹת קוֹרִין בּוֹ בַּיּוֹם וּמוּקָּפוֹת חוֹמָה לְמָחָר. חָל לִהְיוֹת עֶרֶב שַׁבָּת כְּפָרִים מַקְדִּימִין לְיוֹם הַכְּנִיסָה וַעֲיָירוֹת גְּדוֹלוֹת וּמוּקָּפוֹת חוֹמָה קוֹרִין בּוֹ בַּיּוֹם. חָל לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת כְּפָרִים וַעֲיָירוֹת גְּדוֹלוֹת מַקְדִּימִין וְקוֹרִין לְיוֹם הַכְּנִיסָה וּמוּקָּפוֹת חוֹמָה לְמָחָר.

הלכה: בָּעוּן קוֹמֵי רִבִּי זְעִירָא. אִיתָא חֲמִי. חָל לִהְיוֹת לַכַּרְכִּים בַּשַּׁבָּת קוֹרִין בְּעֶרֶב שַׁבָּת. חָל לִהְיוֹת לָעֲיָירוֹת בַּשַּׁבָּת יְדָחוּ לְיוֹם הַכְּנִיסָה. אָמַר רִבִּי לָא. מִפְּנֵי כְבוֹד כַּרַכִּים. שֶׁלֹּא יְהוּ אוֹמְרִין. רָאִינוּ כַּרַכִּים וַעֲיָירוֹת קוֹרִין כְּאַחַת. מֵעַתָּה לֹא יְדָחוּ לְיוֹם הַכְּנִיסָה. שֶׁלֹּא יְהוּ אוֹמְרִין. רָאִינוּ כְּפָרִים וַעֲיָירוֹת קוֹרִין כְּאַחַת. מֵעַתָּה חָל לִהְיוֹת בַּשֵּׁינִי. חָל לִהְיוֹת [בַּחֲמִישִׁי. חָל לִהְיוֹת] בַּשַּׁבָּת. אַשְׁכַּח תַּנֵּי. כְּפָרִים [וַעֲיָירוֹת] וַכַּרַכִּים קוֹרִין כְּאַחַת. וְהֵהֵן תַּנָּייָה לָא נָסַב (אַפִּילוּ) [אַפָּה] לַבִּירְיָיה. דְּאִית לֵיהּ שֶׁלֹּא יְקַדְּמוּ כַרַכִּים לָעֲיָירוֹת. דְּאִית לֵיהּ כָּל שֶׁהוּא נִדְחֶה מִמְּקוֹמוֹ יְדָחֶה לְיוֹם הַכְּנִיסָה. רִבִּי אוֹמֵר. כּוּלְהוֹן יְדָחוּ לְיוֹם הַכְּנִיסָה. דְּאִית לֵיהּ

שֶׁלֹּא יְקַדְּמוּ כַרַכִּים לָעֲיָירוֹת. דְּאִית לֵיהּ. כָּל שֶׁהוּא נִדְחֶה מִמְּקוֹמוֹ יִדָּחֶה לְיוֹם הַכְּנִיסָה. הֵיךְ עַבְדִּין עוֹבְדָא. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. כְּמַתְנִיתָה.

בָּעוּן קוֹמֵי רִבִּי זְעוּרָה. כְּמַה דְּאַתְּ אָמַר תַּמָּן. חָל לִהְיוֹת לַכַּרַכִּים בַּשַּׁבָּת קוֹרִין בָּעֶרֶב שַׁבָּת. חָל לִהְיוֹת לָעֲיָירוֹת בַּשַּׁבָּת יִקְרְאוּ בָעֶרֶב שַׁבָּת. אֶלָּא מַתְנִיתָא בִּתְרִין תַּנָּיֵיא. תַּנָּיֵיא קַדְמַיֵּיא סָבַר מֵימַר. כָּל שֶׁהוּא נִדְחֶה מִמְּקוֹמוֹ יִדָּחֶה לְיוֹם הַכְּנִיסָה. [וְתַנָּיֵיא חוֹרָנָא סָבַר מֵימַר. כָּל שֶׁהוּא נִדְחֶה מִמְּקוֹמוֹ לֹא יִדָּחֶה לְיוֹם הַכְּנִיסָה.] אָמַר לוֹן. כֵּן אָמַר רַב. חַד תַּנָּיֵיא הוּא. מִפְּנֵי מַה אָמְרוּ. חָל לִהְיוֹת לַכַּרַכִּים בַּשַּׁבָּת קוֹרִין בָּעֶרֶב שַׁבָּת. דְּאָמַר רִבִּי חֶלְבּוֹ רַב חוּנָה רַב בִּשֵּׁם רִבִּי חִייָה רַבָּה. הַכֹּל יוֹצְאִין בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר שֶׁהוּא זְמַן קְרִיאָתָהּ. וְדִכְוָותָהּ. חָל לִהְיוֹת לָעֲיָירוֹת בַּשַּׁבָּת. דְּאָמַר רִבִּי חֶלְבּוֹ. יוֹם שְׁלֹשָׁה עָשָׂר יוֹם מִלְחָמָה הָיָה. וְהוּא מוֹכִיחַ עַל עַצְמוֹ שֶׁאֵין בּוֹ נִיחָה. אַשְׁכַּח תַּנֵּי. כְּפָרִים קוֹרִין בָּעֶרֶב שַׁבָּת. וַעֲיָירוֹת גְּדוֹלוֹת יְיַדְּחוּ לְיוֹם הַכְּנִיסָה. וּמוּקָּפוֹת חוֹמָה לְאַחַר הַשַּׁבָּת. הֵיךְ עַבְדִּין עוֹבְדָא. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. לֵית אֶיפְשַׁר. וְאֵין אֶיפְשַׁר כְּמַתְנִיתָהּ.

רִבִּי בָּא בְשֵׁם רַב יְהוּדָה. כָּל שֶׁאָמְרוּ. יְדָּחֶה מִמְּקוֹמוֹ. וּבִלְבַד בָּעֲשָׂרָה. וַאֲנָן חַמְיָין רַבָּנִן. אֲפִילוּ בַיָּחִיד. רִבִּי אַבּוּנָה בְשֵׁם רִבִּי אַסִּי. כָּל שֶׁאָמְרוּ. יְיַדָּחֶה לְיוֹם הַכְּנִיסָה. וּבִלְבַד בָּעֲשָׂרָה. רִבִּי חֲנַנְיָה אָמַר. אִיתְפַּלְגוֹן רַב חוּנָה וְרַב יְהוּדָה. חַד אָמַר. וּבִלְבַד בָּעֲשָׂרָה. וְחוֹרָנָה אָמַר. אֲפִילוּ בִיחִידִי. מְתִיב מָאן דְּאָמַר. וּבִלְבַד בָּעֲשָׂרָה. לְמָאן דְּאָמַר. אֲפִילוּ בִיחִידִי. עַד שֶׁהוּא בִמְקוֹמוֹ יִקָּרֵא.

אָמַר רִבִּי. סָלְקַת מַתְנִיתָה אַחַד עָשָׂר וּשְׁנַיִם עָשָׂר וּשְׁלֹשָׁה עָשָׂר וְאַרְבָּעָה עָשָׂר וַחֲמִשָּׁה עָשָׂר.

הלכה ד

משנה: אֵיזוֹ הִיא עִיר גְּדוֹלָה כָּל שֶׁיֵּשׁ בָּהּ עֲשָׂרָה בַּטְלָנִין. פָּחוּת מִיכֵּן הֲרֵי זֶה כְּפָר. בְּאֵילּוּ אָמְרוּ מַקְדִּימִין וְלֹא מְאַחֲרִין. אֲבָל זְמַן עֲצֵי כֹּהֲנִים וְהָעֹם וְתִשְׁעָה בְּאָב וַחֲגִיגָה וְהַקְהֵל מְאַחֲרִין וְלֹא מַקְדִּימִין. אַף עַל פִּי שֶׁאָמְרוּ מַקְדִּימִין וְלֹא מְאַחֲרִין בְּהֶסְפֵּד וּבְתַעֲנִית וּמַתָּנוֹת לָאֶבְיוֹנִים. אָמַר רִבִּי יְהוּדָה אֵימָתַי מְקוֹם שֶׁנִּכְנָסִין בַּשֵּׁנִי וּבַחֲמִישִׁי. אֲבָל מְקוֹם שֶׁאֵין נִכְנָסִין לֹא בַּשֵּׁנִי וְלֹא חֲמִישִׁי קוֹרִין אוֹתָהּ בְּזִמְנָהּ׃

הלכה: תַּנֵּי. עֲשָׂרָה בְּטֵילִים מִמְּלַאכְתָּן לְבֵית הַכְּנֶסֶת. רַב יְהוּדָה אָמַר. כְּגוֹן אָנוּ שֶׁאֵין אָנוּ צְרִיכִין לְתַלְמוּדֵינוּ. תַּנֵּי. כְּפָר שֶׁאֵין בּוֹ עֲשָׂרָה. תְּקָנָתוֹ קַלְקְלָתוֹ וְנַעֲשֶׂה כְעִיר.

בְּאֵילּוּ אָמְרוּ מַקְדִּימִין וְלֹא מְאַחֲרִין. קְרִיאַת מְגִילָּה וּתְרוּמַת שְׁקָלִים מַקְדִּימִין וְלֹא מְאַחֲרִין. סְעוּדַת רֹאשׁ חוֹדֶשׁ וּסְעוּדַת פּוּרִים מְאַחֲרִין וְלֹא מַקְדִּימִין. רִבִּי זְעוּרָה בָּעָא קוֹמֵי רִבִּי אַבָּהוּ.

וַיַּעֲשׂוּ אוֹתָן בַּשַּׁבָּת. אָמַר לֵיהּ. לַעֲשׂוֹת אוֹתָם יְמֵי מִשְׁתֶּה וְשִׂמְחָה. אֶת שֶׁשִּׂמְחָתוֹ תְלוּיָה בְּבֵית דִּין. יָצָא זֶה שֶׁשִּׂמְחָתוֹ תְלוּיָה בִּידֵי שָׁמַיִם.

מַגְבַּת פּוּרִים לְפוּרִים. אָמַר רִבִּי לָעְזָר. וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יְשַׁנֶּה מִמֶּנָּה הֶעָנִי רְצוּעָה לְמַנְעָלוֹ. אֵין מְדַקְדְּקִין בְּמִצְוַת פּוּרִים אֶלָּא כָּל מִי שֶׁהוּא פּוֹשֵׁט אֶת יָדוֹ לִיטוֹל נוֹתְנִין לוֹ. אֵין מְשַׁנִּין בְּמִעוֹת פּוּרִים. הָא שְׁאָר כָּל הַמָּעוֹת מְשַׁנִּין. אֶלָּא כָּל הַמָּעוֹת עַד שֶׁלֹּא יִינָּתְנוּ לַגִּיזְבָּרִין אַתְּ רַשַּׁאי לְשַׁנוֹתָן. מִשֶּׁנִּיתְּנוּ לַגִּזְבָּרִין אֵין אַתְּ רַשַּׁאי לְשַׁנוֹתָן.

אֲבָל זְמַן עֲצֵי כֹּהֲנִים. מָה רָאָה זְמַן עֲצֵי כֹּהֲנִים וְהָעָם לְהִימָּנוֹת. אֶלָּא בְּשָׁעָה שֶׁעָלוּ יִשְׂרָאֵל מִן הַגּוֹלָה וְלֹא מָצְאוּ עֲצִים בַּלִּישְׁכָּה וְעָמְדוּ אֵילּוּ וְנִתְנַדְּבוּ עֲצִים מִשֶּׁלְעַצְמָן וּמְסָרוּם לַצִּיבּוּר נִקְרְבוּ מֵהֶן קָרְבְּנוֹת צִיבּוּר. וְהִיתְנוּ עִמָּהֶן הַנְּבִיאִים שֶׁבֵּינֵיהֶן שֶׁאֲפִילּוּ לִשְׁכָּה מְלֵיאָה עֲצִים וְעָמְדוּ אֵילּוּ וְנִתְנַדְּבוּ עֲצִים מִשֶּׁלְעַצְמָן שֶׁלֹּא יְהֵא קָרְבָּן מִתְקָרֵב אֶלָּא מִשֶּׁלְהֶן תְּחִילָּה. אָמַר רִבִּי אָחָא. דְּרִבִּי יוֹסֵי הִיא. דְּרִבִּי יוֹסֵי אָמַר. אַף הָרוֹצֶה מִתְנַדֵּב שׁוֹמֵר חִנָּם. רִבִּי יוֹסֵה בְּשֵׁם רִבִּי אִילָא. דִּבְרֵי הַכֹּל הִיא. מַה פְלִיגִין. בְּגוּפוֹ שֶׁלְקָרְבָּן. אֲבָל בְּמַכְשִׁירֵי קָרְבָּן כָּל עַמָּא מוֹדֵיי שֶׁהוּא מִשְׁתַּנֶּה קָרְבַּן יָחִיד מִקָּרְבַּן צִיבּוּר. תַּנֵּי. אִשָּׁה שֶׁעָשָׂת כֵּיתוֹנֶת לִבְנָהּ צְרִיכָה לִמְסוֹר לְצִיבּוּר. אָמַר רִבִּי אָחָא. דְּרִבִּי יוֹסֵי הִיא. דְּרִבִּי יוֹסֵי אָמַר. אַף הָרוֹצֶה מִתְנַדֵּב שׁוֹמֵר חִנָּם. רִבִּי יוֹסֵה בְּשֵׁם רִבִּי אִילָא. דִּבְרֵי הַכֹּל הִיא. מַה פְלִיגִין. בְּגוּפוֹ שֶׁלְקָרְבָּן. אֲבָל בְּמַכְשִׁירֵי קָרְבָּן כָּל עַמָּא מוֹדֵיי שֶׁהוּא מִשְׁתַּנֶּה קָרְבַּן יָחִיד מִקָּרְבַּן צִיבּוּר. מַתְנִיתָא פְלִיגָא עַל רִבִּי יוֹסֵה. אוֹתָן הַיְמִים נוֹהֲגִין בַּשְּׁעַת קָרְבָּן וְשֶׁלֹּא בִּשְׁעַת קָרְבָּן. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר. אֵינָן נוֹהֲגִין אֶלָּא בִּשְׁעַת קָרְבָּן. וְעוֹד מִן הָדָא דְתַנֵּי. אָמַר רִבִּי לְעָזָר בֵּירִבִּי צָדוֹק. אֲנִי הָיִיתִי מִבְּנֵי סְנָאָה בָּן בִּנְיָמִן וְחֵל תִּשְׁעָה בְאָב לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת וְדָחִינוּ אוֹתוֹ לְמוֹצָאֵי שַׁבָּת וְהֵיינוּ מִתְעַנִּין וְלֹא מַשְׁלִימִין.

וּבְתִשְׁעָה בְאָב. רִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רִבִּי חִייָה בַּר בָּא. בְּדִין הָיָה שֶׁיְּהוּ מִתְעַנִּין בָּעֲשִׁירִי. שֶׁבּוֹ נִשְׂרָף. וְלָמָּה בַּתְּשִׁיעִי. שֶׁבּוֹ הִתְחִילָה הַפּוּרְעָנוּת. וְתַנֵּי כֵן. בַּשְּׁבִיעִי נִכְנְסוּ לְתוֹכוֹ. בַּשְּׁמִינִי הָיוּ מְקַרְקְרִים בּוֹ. בַּתְּשִׁיעִי הִצִּיתוּ בוֹ אֶת הָאוּר. בָּעֲשִׂירִי נִשְׂרָף. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי צַיֵּים תְּשִׁיעִי וַעֲשִׂירִי. רִבִּי לֵוִי צַיֵּים תְּשִׁיעִי וְלֵילֵי עֲשִׂירִי. רִבִּי בָּא בַּר זַבְדָּא בְּשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה. בִּיקֵּשׁ רִבִּי לַעֲקוֹר תִּשְׁעָה בְאָב וְלֹא הִנִּיחוּ לוֹ. אָמַר לוֹ רִבִּי אֶלְעָזָר. עִמְּךָ הָיִיתִי וְלֹא אִיתְאֲמַרַת אֶלָּא בִּיקֵּשׁ רִבִּי לַעֲקוֹר תִּשְׁעָה בְאָב שֶׁחָל לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת וְלֹא הִנִּיחוּ לוֹ. אָמַר. הוֹאִיל וְנִדְחֶה יִדָּחֶה. אָמְרוּ לוֹ. יִידָּחֶה לְמָחָר. וְגָזָה לֵיהּ הַהוּא דְתַנִּינָן תַּמָּן. רִבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָה אוֹמֵר. עַל שְׁנֵיהֶם הוּא אוֹמֵר. וַיְבָרֶךְ אוֹתָם אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר לָהֶם אֱלֹהִים פְּרוּ וּרְבוּ. רִבִּי לָעְזָר בְּשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה. הֲלָכָה כְּרִבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָה. אָמַר לֵיהּ רִבִּי בָּא בַּר זַבְדָּא. עִמְּךָ

הָיִיתִי וְלָא אִיתְאֲמַרַת אֶלָּא הָיְתָה תוֹבַעַת לְהִינָּשֵׂא הַדִּין עִמָּהּ. וְקָרָא עֲלֵיהוֹן. טוֹבִים הַשְּׁנַיִם מִן הָאֶחָד.

וּבַחֲגִיגָה. כָּתוּב אֶחָד אוֹמֵר. וְחַג הַקָּצִיר בִּכּוּרֵי מַעֲשֶׂיךָ. וְכָתוּב אַחֵר אוֹמֵר. כָּל מְלֶאכֶת עֲבוֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ. אָמַר רִבִּי חֲנַנְיָה. הָא כֵיצַד יִתְקַיְּימוּ שְׁנֵי כְתוּבִים. בְּשָׁעָה שֶׁהוּא חָל בַּחוֹל אַת חוֹגֵג וְשׁוֹבֵת. בְּשָׁעָה שֶׁהוּא חָל בַּשַּׁבָּת לְמָחָר אַת חוֹגֵג וְקוֹצֵר. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה בֵּירִבִּי בּוּן. וּבִלְבַד שִׁיבָּלִים לְעִיסָּתָהּ. כְּהָדָא דְתַנֵּי. לֶהֶן אִינַשׁ דִּיהֲוֵי עָלוֹי אָעִין וְבִכּוּרִין. הָאוֹמֵר. הֲרֵי עָלַי עֵצִים לַמִּזְבֵּחַ וְגִיזִירִים לַמַּעֲרָכָה. אָסוּר בֶּסֶפֶד וּבַתַּעֲנִית וּמִלְעֲשׂוֹת מְלָאכָה בּוֹ בַיּוֹם.

וּבְהַקְהֵל. רִבִּי בָּא בְּרֵיהּ דְּרִבִּי חִיָּיה בַּר בָּא אָמַר. מִפְּנֵי הַתְּקִיעָה. רִבִּי יִצְחָק בֵּירִבִּי חִיָּיה אָמַר. מִפְּנֵי הַבִּיכְמָה. וְיַעֲשׂוּ אוֹתָם מֵאֶתְמוֹל. שֶׁלֹּא לְדַחוֹק אֶת הָעֲזָרָה. אָמַר רִבִּי מַתַּנְיָה. עַל שֵׁם לֹא תִטַּע לְךָ אֲשֵׁירָה כָּל עֵץ.

מַתְנִיתָא דְרִבִּי מֵאִיר. [דְּאָמַר רִבִּי מֵאִיר.] דִּילָא לְמִיסְפַּד. אָסוּר לְהִתְעַנּוֹת. וְדִילָא לְהִתְעַנּוֹת. מוּתָּר בְּהֶסְפֵּד. וְדִילָא סָתָם כְּדִילָא לְהִתְעַנְיָיה. אָמַר רִבִּי יוֹנָה. אִילֵּין יוֹמַיָּא דִילָא לְהִתְעַנָּאָה בְּהוֹן וּמְקַצַּתְהוֹן דִּילָא לְמִיסְפַּד בְּהוֹן. אָמַר רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל. מַה תַלְמוּד לוֹמַר בְּהוֹן בְּהוֹן שְׁנֵי פְעָמִים. אֶלָּא מְלַמֵּד שֶׁהַלַּיְלָה מוּתָּר וְהַיּוֹם אָסוּר. כְּהָדָא דְתַנֵּי. לֶהֶן אִינַשׁ דִּיהֲוֵי עָלוֹהִי אָסַר בְּצָלוֹ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן. שֶׁהוּא צָרִיךְ לְהַזְכִּיר מִבָּעֶרֶב. וְאַתְיָא כַהִיא דְאָמַר רִבִּי זְעוּרָה בְּשֵׁם רַב חוּנָה. אוֹמְרוֹ כְּלֵילֵי שַׁבָּת וּכְיוֹמוֹ.

מַתְנִיתָא אוֹ בְאֶחָד עָשָׂר כִּרְבִּי יוֹסֵי. אוֹ בִשְׁנַיִם עָשָׂר כִּרְבִּי מֵאִיר. וְקִשְׁיָא עַל דְּרִבִּי מֵאִיר. לָא כֵן תַּנֵּי. בִּתְּרִין עָשָׂר בֵּיהּ יוֹם טִירְיוֹן. וְאָמַר רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא. בָּטֵל יוֹם טִירְיוֹן. יוֹם שְׁנֶּהֱרַג לוּלְיָינוֹס וְפַפּוֹס. בִּתְלַת עָשָׂר בֵּיהּ יוֹם נִיקָנוֹר. מָהוּ יוֹם נִיקָנוֹר. שִׁלְטוֹן מִשֶּׁלְמַלְכוּת יָוָן הָיָה עוֹבֵר לָאֶלְכְּסַנְדְּרִיָּאה וְרָאָה אֶת יְרוּשָׁלַם וְחֵירֵף וְנִיאֵץ וְגִידֵּף וְאָמַר. בְּשׁוּבִי בְשָׁלוֹם אֶתּוֹץ אֶת הַמִּגְדָּל הַזֶּה. וְיָצָא אֶחָד מִשֶּׁלְחַשְׁמוֹנַיִי וְהָיָה הוֹרֵג בְּחַיָּילוֹתָיו עַד שֶׁהִגִּיעַ לַקָּרוּכִין שֶׁלּוֹ. וְכֵיוָן שֶׁהִגִּיעַ לַקָּרוּכִין שֶׁלּוֹ קָטַע אֶת יָדָיו וְחָתַךְ אֶת רֹאשׁוֹ וְתָחַבָן בָּעֵץ. וְכָתַב מִלְמַטָּן. הַפֶּה שֶׁדִּיבֵּר בְּאַשְׁמָה וְהַיָּד שֶׁפָּשְׁטָה בְגַאֲוָה. וְתִלָּיִין בְּקוֹנְטָס נֶגֶד יְרוּשָׁלַם. עַל דַּעֲתֵיהּ דְּרִבִּי מֵאִיר נִיחָא. בָּא לוֹסֵר לְפָנָיו. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹסֵה מַה בָא לוֹסֵר. לְפָנָיו לֵית לֵיהּ. עַצְמוֹ אָסוּר מִפְּנֵי אַרְבָּעָה עָשָׂר. בָּא לְהוֹדִיעֲךָ שֶׁאָסוּר בְּהֶסְפֵּד. וְאֲפִילוּ עַל דְּרִבִּי מֵאִיר לֵית הוּא מַקְשֵׁייָא. לֹא כֵן תַּנֵּי. בִּתְּרִין עָשָׂר בֵּיהּ יוֹם טִירְיוֹן. וְאָמַר רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא. בָּטֵל יוֹם טִירְיוֹן. יוֹם שְׁנֶּהֱרַג לוּלְיָינוֹס וְפַפּוֹס. בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר וּבַחֲמִשָּׁה עָשָׂר פּוּרְיָיא דִילָא לְמִיסְפַּד. בְּשִׁית עָשָׂר בֵּיהּ שָׁרוֹן לְמִיבְנָא שׁוּר יְרוּשָׁלַם דִּילָא לְמִיסְפַּד. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי מֵאִיר נִיחָא.

בָּא לוֹסַר לְפָנָיו. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹסֵה מַה בָּא לֶאֱסוֹר. לֶאֱסוֹר שֶׁלְּפָנָיו לֵית לֵיהּ. עַצְמוֹ אָסוּר מִפְּנֵי חֲמִשָּׁה עָשָׂר. בָּא לְהוֹדִיעֲךָ שֶׁהוּא אָסוּר בְּהֶסְפֵּד.

בְּשׁוּבְעַת עָשָׂר בֵּיהּ קָמוּן עַמָּמַיָּא עַל פְּלֵיטַת סְפָרַיָּא בִּמְדִינַת כַּלְקִיס וּבֵית זְבָדִין וַהֲוָה פָּרְקָן. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי מֵאִיר נִיחָא. בָּא לֶאֱסוֹר עַצְמוֹ. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי יוֹסֵה מַה בָּא לֶאֱסוֹר. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. כָּל אִילֵּין מִילַּיָּא לָא מְסַיְּיעָן וְלָא תָבְרָן. לָא עַל דְּרִבִּי מֵאִיר וְלָא עַל דְּרִבִּי יוֹסֵי. לֹא בָא אֶלָּא לִמְנוֹת יָמִים שֶׁנַּעֲשׂוּ בָהֶן נִיסִּים לְיִשְׂרָאֵל. תֵּדַע לָךְ שֶׁהוּא כֵן. דְּתַנִּינָן. בְּרֵישׁ יַרְחָא דְנִיסָן דִּיתְקָם תְּמִידָא דִּי לָא לְמִיסְפַּד. בְּלֹא כָךְ אֵינוֹ אָסוּר מִשּׁוּם רֹאשׁ חוֹדֶשׁ. אֲבָל בַּשַּׁבָּתוֹת וּבְיָמִים טוֹבִים מִתְעַנִּין לִפְנֵיהֶן וּלְאַחֲרֵיהֶן. מָה רָאִיתָה לְהָקֵל בָּאֵילּוּ וּלְהַחֲמִיר בָּאֵילּוּ. שֶׁאֵילּוּ דִבְרֵי תוֹרָה וְאֵין דִּבְרֵי תוֹרָה צְרִיכִין חִיזּוּק. וְאֵילּוּ דִבְרֵי סוֹפְרִים וְדִבְרֵי סוֹפְרִין צְרִיכִין חִיזּוּק. הָדָא דְּאַתְּ אָמַר. עַד שֶׁלֹּא בָטְלָה מְגִילַּת תַּעֲנִית. אֲבָל מִשֶּׁבָּטְלָה מְגִילַּת תַּעֲנִית בָּטְלוּ כָל אֵילּוּ. רִבִּי חֲנִינָה וְרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי תְּרֵיהוֹן אָמְרִין. בָּטְלָה מְגִילַּת תַּעֲנִית. רִבִּי בָּא וְרִבִּי סִימוֹן אָמְרֵי. בָּטְלָה מְגִילַּת תַּעֲנִית. רִבִּי יוֹנָתָן אָמַר. בָּטְלָה מְגִילַּת תַּעֲנִית. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. אֲמָשׁ הָיִיתִי יוֹשֵׁב וְשׁוֹנֶה מַעֲשֶׂה שֶׁגִּזְרוּ תַעֲנִית בַּחֲנוּכָּה בְּלוֹד. וְאָמְרוּ עָלָיו עַל רִבִּי אֱלִיעֶזֶר שֶׁסִּיפֵּר וְעַל רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ שֶׁרָחַץ. אָמַר לָהֶן רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ. צְאוּ וְהִתְעַנּוּ עַל מַה שֶׁהִתְעַנִּיתֶם. וְאַתְּ אָמַר. בָּטְלָה מְגִילַּת תַּעֲנִית. אָמַר רִבִּי בָּא. אַף עַל גַּב דַּאֲתְּ אָמַר. בָּטְלָה מְגִילַּת תַּעֲנִית. חֲנוּכָּה וּפוּרִים לָא בָטְלוּ.

מִילֵּיהוֹן דְּרַבָּנִן אָמְרִין. בָּטְלָה מְגִילַּת תַּעֲנִית. רִבִּי אָבוּן צַיֵּים כָּל עֲרוּבַת שׁוּבָא. רִבִּי יוֹחָנָן צַיֵּים כָּל עֲרוּבַת רֵישׁ שַׁתָּא. רִבִּי זְעוּרָה צָם תְּלַת מָאוָון דְּצוֹמִין. וְאִית דְּאָמְרִין. תְּשַׁע מָאוָון. וְלֹא חָשׁ עַל מְגִילַּת תַּעֲנִית. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא מְפַקֵּד לְסִפְרָיֵיה. אִין אֲתַת אִיתָא מִישְׁאֲלִנְכוֹן. אִימְרִין לָהּ. בַּכֹּל מִתְעַנִּין חוּץ מִשַּׁבָּתוֹת וְיָמִים טוֹבִים וְרָאשֵׁי חָדָשִׁים וְחוֹלוֹ שֶׁלְּמוֹעֵד וַחֲנוּכָּה וּפוּרִים.

שְׁמְעוֹן בַּר בָּא אָמַר. אֲתָא עוֹבְדָא קוֹמֵי רִבִּי יוֹחָנָן וְהוֹרֵי כְרִבִּי יוֹסֵי וַהֲוָה רִבִּי לָעְזָר מִצְטַעֵר וְאָמַר. שָׁבְקִין סְתָמָא וְעָבְדִין כִּיחִידָיֵיא. אַשְׁכַּח תַּנֵּי לָהּ רִבִּי חִיָּיה בְּשֵׁם רִבִּי מֵאִיר. כַּד שְׁמַע דְּתַנֵּי לָהּ רִבִּי חִיָּיה בְּשֵׁם רִבִּי מֵאִיר אָמַר. יְאוּת סַבָּא יָדַע פִּירְקֵי גַּרְמֵיהּ. רִבִּי מָנָא בָּעָא קוֹמֵי רִבִּי יוּדָן. לֹא כֵן אָמַר רִבִּי חִזְקִיָּה רִבִּי אַבָּהוּ בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. כָּל מָקוֹם שֶׁשָּׁנָה רִבִּי מַחֲלוֹקֶת וְאַחַר כָּךְ שָׁנָה סְתָם הֲלָכָה כְסָתָם. אָמַר לֵיהּ. לֹא רִבִּי. דֵּילְמָא חוֹרָן. מָה הֵן. אֵן דְּאַשְׁכַּח רִבִּי מַחֲלוֹקֶת וְחָזַר וְשָׁנָה סְתָם הֲלָכָה כְסָתָם. אָתָר דְּלָא אַשְׁכַּח רִבִּי מַתְנֵי מַחֲלוֹקֶת אֶלָּא אֲחֵרִים שָׁנוּ מַחֲלוֹקֶת וְרִבִּי שָׁנָה סְתָם. לֹא כָל שֶׁכֵּן תְּהֵא הֲלָכָה כְסָתָם. אֲתָא רִבִּי חִזְקִיָּה רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא רִבִּי שִׁמְעוֹן בַּר אַבָּא בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. וַאֲפִילּוּ אֲחֵרִים שָׁנוּ מַחֲלוֹקֶת וְרִבִּי שָׁנָה סְתָם הֲלָכָה כְסָתָם. וְלָמָּה הוּא מוֹרֶה לֵיהּ כִּיחִידָיֵיא. רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר

יַנַּה בְשֵׁם רִבִּי אָחָא. הָדָא דְאַתְּ אָמַר בְּשֶׁאֵין מַחֲלוֹקֶת אֶצֶל סְתָם. אֲבָל אִם יֵשׁ מַחֲלוֹקֶת אֶצֶל סְתָם לָא בְדָא הֲלָכָה כִסְתָם.

רִבִּי יוּדָן נְשִׂיָיא שָׁלַח לְרִבִּי הוֹשַׁעְיָה רַבָּה חָדָא עִטָם וְחַד לָגִין דַּחֲמַר. שָׁלַח וְאָמַר לֵיהּ. קַיְימְתְּ בָּנוּ וּמַתְנוֹת לָאֶבְיוֹנִים. חָזַר וְשָׁלַח לֵיהּ חַד עוֹגֶל וְחַד גֶּרֶב דַּחֲמַר. שָׁלַח וְאָמַר לֵיהּ. קַיְימְתְּ בָּנוּ וּמִשְׁלוֹחַ מָנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ.

תַּנֵּי. בְּמָקוֹם (שֶׁמְּסַכְּנִין) [שֶׁנִּכְנָסִין] קוֹרִין אוֹתָהּ בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר. רִבִּי יוֹסֵה בָּעֵי. אִם בְּמָקוֹם (שֶׁמְּסַכְּנִין) [שֶׁנִּכְנָסִין] אַל יִקְרְאוּ אוֹתָהּ כָּל עִיקָּר.

הלכה ה

משנה: קָרְאוּ אֶת הַמְּגִילָּה בָּאֲדָר הָרִאשׁוֹן וְנִתְעַבְּרָה הַשָּׁנָה קוֹרִין אוֹתָהּ בָּאֲדָר הַשֵּׁנִי. אֵין בֵּין אֲדָר הָרִאשׁוֹן לַאֲדָר שֵׁנִי אֶלָּא מִקְרָא מְגִילָּה וּמַתָּנוֹת לָאֶבְיוֹנִים׃

הלכה: מַתְנִיתָא בְּשֶׁעִיבְּרוּ וְאַחַר כָּךְ קָרְאוּ אוֹתָהּ. אֲבָל אִם קָרְאוּ אוֹתָהּ וְאַחַר כָּךְ עִיבְּרוּ לֹא בְדָא. מַתְנִיתָא לֹא אָמְרָה כֵן אֶלָּא קָרְאוּ אֶת הַמְּגִילָּה בָּאֲדָר הָרִאשׁוֹן וְנִתְעַבְּרָה הַשָּׁנָה קוֹרִין אוֹתָהּ בָּאֲדָר הַשֵּׁנִי. רִבִּי סִימוֹן בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. כָּתוּב לְקַיֵּים אֵת אִגֶּרֶת הַפּוּרִים הַזֹּאת. מַה תַּלְמוּד לוֹמַר הַשֵּׁנִית. אֶלָּא מִיכָּן שֶׁאִם קָרְאוּ אוֹתָהּ בָּאֲדָר הָרִאשׁוֹן וְנִתְעַבְּרָה הַשָּׁנָה קוֹרִין אוֹתָהּ בָּאֲדָר הַשֵּׁנִי.

רִבִּי יִרְמְיָה בְשֵׁם רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק. מֶה עָשׂוּ מָרְדֳּכַי וְאֶסְתֵּר. כָּתְבוּ אִגֶּרֶת וְשָׁלְחוּ לְרַבּוֹתֵינוּ. שֶׁכֵּן אָמְרוּ לָהֶם. מִקְבָּלִין אַתֶּם עֲלֵיכֶם שְׁנֵי יָמִים הַלֵּילוּ בְּכָל שָׁנָה. אָמְרוּ לָהֶן. לֹא דַיֵּינוּ הַצָּרוֹת הַבָּאוֹת עָלֵינוּ אֶלָּא שֶׁאַתֶּם רוֹצִין לְהוֹסִיף עָלֵינוּ עוֹד צָרָתוֹ שֶׁלְּהָמָן. חָזְרוּ וְכָתְבוּ לָהֶן אִיגֶּרֶת שְׁנִייָה. הָדָא הִיא דִכְתִיב לְקַיֵּים עֲלֵיהֶם אֵת אִיגֶּרֶת [הַפּוּרִים] הַזֹּאת הַשֵּׁנִית. מָה הָיָה כָתוּב בָּהּ. אָמְרוּ לָהֶן. אִם מִדָּבָר זֶה אַתֶּם מִתְיִירְאִים הֲרֵי הִיא כְתוּבָה וּמַעֲלָה בָּאַרְכִיִּים. הֲלֹא הֵם כְּתוּבִים עַל סֵפֶר דִּבְרֵי הַיָּמִים לְמַלְכֵי מָדַי וּפָרָס. רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן בְּשֵׁם רִבִּי יוֹנָתָן. שְׁמוֹנִים וַחֲמִשָּׁה זְקֵינִים וּמֵהֶם שְׁלֹשִׁים וְכַמָּה נְבִיאִים הָיוּ מִצְטָעֲרִין עַל הַדָּבָר הַזֶּה. אָמְרוּ. כָּתוּב אֵלֶּה הַמִּצְוֹת אֲשֶׁר צִוָּה יי אֶת מֹשֶׁה. אִילּוּ הַמִּצְוֹת שֶׁנִּצְטַוִּינוּ מִפִּי מֹשֶׁה. כָּךְ אָמַר. לָנוּ מֹשֶׁה. אֵין נָבִיא אַחֵר עָתִיד לְחַדֵּשׁ לָכֶם דָּבָר מֵעַתָּה. וּמֶרֶדֳּכַי וְאֶסְתֵּר מְבַקְּשִׁים לְחַדֵּשׁ לָנוּ דָּבָר. לֹא זוּ מִשָּׁם נוֹשְׁאִים וְנוֹתְנִין [בַּדָּבָר] עַד שֶׁהֵאִיר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֶת עֵינֵיהֶם וּמָצְאוּ אוֹתָהּ כְּתוּבָה בַּתּוֹרָה וּבַנְּבִיאִים וּבַכְּתוּבִים. הָדָא הִיא דִכְתִיב וַיֹּאמֶר יי אֶל מֹשֶׁה כְּתוֹב זֹאת זִכָּרוֹן בַּסֵּפֶר. זֹאת תּוֹרָה. כְּמַה דְתֵימַר וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׂם מֹשֶׁה לִפְנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. זִכָּרוֹן אֵילּוּ הַנְּבִיאִים. וַיִּכָּתֵב סֵפֶר זִכָּרוֹן לְפָנָיו לְיִרְאֵי יי וגו׳. בַּסֵּפֶר אֵילּוּ הַכְּתוּבִים. וּמַאֲמַר אֶסְתֵּר קַיֵּים אֶת דִּבְרֵי הַפּוּרִים הָאֵלֶּה וְנִכְתַּב בַּסֵּפֶר.

רַב וְרִבִּי חֲנִינָה וְרִבִּי יוֹנָתָן וּבַר קַפָּרָא וְרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי אָמְרוּ. הַמְגִילָּה הַזֹּאת נֶאֱמְרָה לָמֹשֶׁה מִסִּינַי. אֶלָּא שֶׁאֵין מוּקְדָּם וּמְאוּחָר בַּתּוֹרָה. רִבִּי יוֹחָנָן וְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. הַנְּבִיאִים וְהַכְּתוּבִים עֲתִידִין לְיבָטֵל. וַחֲמִשֶּׁת סִיפְרֵי תוֹרָה אֵינָן עֲתִידִין לְיבָּטֵל. מַה טַּעֲמָא. קוֹל גָּדוֹל וְלֹא יָסָף. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר. אַף מְגִילַּת אֶסְתֵּר וַהֲלָכוֹת אֵינָן עֲתִידִין לְיבָּטֵל. נֶאֱמַר כָּאן קוֹל גָּדוֹל וְלֹא יָסָף. וְנֶאֱמַר לְהַלָּן וְזִכְרָם לֹא יָסוּף מִזַּרְעָם. הֲלָכוֹת. הֲלִיכוֹת עוֹלָם לוֹ.

רִבִּי לֵוִי בְשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. צָפָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁהָמָן הָרָשָׁע עָתִיד לִשְׁקוֹל כֶּסֶף עַל יִשְׂרָאֵל. אָמַר. מוּטָב שֶׁיַּקְדִּים כַּסְפָּן שֶׁלְּבָנַיי לְכַסְפּוֹ שֶׁלְּאוֹתוֹ הָרָשָׁע. לְפִיכָךְ מַקְדִּימִין וְקוֹרִין בְּפָרָשַׁת שְׁקָלִים.

רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה. הִקִּישׁ שָׁנָה שֶׁהִיא מְעוּבֶּרֶת לְשָׁנָה שֶׁאֵינָהּ מְעוּבֶּרֶת. מַה שָׁנָה שֶׁאֵינָהּ מְעוּבֶּרֶת אֲדָר סָמוּךְ לְנִיסָן אַף שָׁנָה שֶׁהִיא מְעוּבֶּרֶת אֲדָר סָמוּךְ לְנִיסָן. אָמַר רִבִּי חֶלְבּוֹ. כְּדֵי לִסְמוֹךְ גְּאוּלָּה לִגְאוּלָּה.

רִבִּי לֵוִי בְשֵׁם רִבִּי חָמָא בַּר חֲנִינָה. אוֹתָהּ הַשָּׁנָה הָיְתָה מְעוּבֶּרֶת. מַה טַּעַם. מִיּוֹם לְיוֹם וּמֵחוֹדֶשׁ לְחוֹדֶשׁ שְׁנַיִם עָשָׂר הוּא חוֹדֶשׁ אֲדָר. אֲדָר הָרִאשׁוֹן תּוֹסֶפֶת. אֲדָר הַשֵּׁינִי תּוֹסֶפֶת. מַה בֵּינֵיהוֹן. רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק אָמַר. שְׁנֵי כִבְשֵׁי עֲצֶרֶת בֵּינֵיהוֹן. נוֹלַד בַּחֲמִשָּׁה עָשָׂר בַּאֲדָר בְּשָׁנָה שֶׁאֵינָהּ מְעוּבֶּרֶת וְנִכְנַס לְשָׁנָה שֶׁהִיא מְעוּבֶּרֶת. אֵין תֵּימַר. אֲדָר הָרִאשׁוֹן תּוֹסֶפֶת. שָׁנָה אֲרוּכָה הִיא. אֵין תֵּימַר. אֲדָר הַשֵּׁינִי תּוֹסֶפֶת. אֵין לוֹ אֶלָּא עַד חֲמִשָּׁה עָשָׂר בַּאֲדָר הָרִאשׁוֹן. אָמַר רִבִּי אַיְיבוֹ בַּר נַגָּרִי. מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵן. אֲדָר הָרִאשׁוֹן תּוֹסֶפֶת. דְּתַנִּינָן תַּמָּן. הֵן הֵעִידוּ שֶׁמְּעַבְּרִין אֶת הַשָּׁנָה כָּל אֲדָר. שֶׁהָיוּ אוֹמְרִים. עַד הַפּוּרִים. הֵן הֵעִידוּ שֶׁמְּעַבְּרִין אֶת הַשָּׁנָה עַל תְּנַיי. הָדָא אָמְרָה. אֲדָר הָרִאשׁוֹן תּוֹסֶפֶת. אֵין תֵּימַר. אֲדָר הַשֵּׁינִי תּוֹסֶפֶת. לָא קַיֶּים עַל שַׁתָּא וּמְעַבֵּר לָהּ. מַר עוּקְבָּא אַשְׁכַּח תְּרֵין אִיגְּרִן. בְּחָדָא כְתִיב. וּשְׁפַר בְּאַפַּיי וּבְאַפֵּי חֲבֶרַיי מוֹסָפָה עַל שַׁתָּא תַּלְתִּין יוֹמִין. וּבְחָדָא כְתִיב. וּשְׁפַר בְּאַפַּיי וּבְאַפֵּי חֲבֶרַיי מוֹסָפָה עַל שַׁתָּא יֶרַח יוֹמִין. מָאן דְּאָמַר תַּלְתִּין יוֹמִין. אֲדָר הָרִאשׁוֹן תּוֹסֶפֶת. וּמָאן דְּאָמַר. יֶרַח יוֹמִין. אֲדָר הַשֵּׁינִי תּוֹסֶפֶת. אִין מַן הָדָא לֵית שְׁמַע מִינָּהּ כְּלוּם. דְּאָמַר רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אַחָא וְרִבִּי יוּדָן גְּזוּרֵי רִבִּי סִימוֹן בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. לְעוֹלָם שְׁנֵי חֳדָשִׁים מְעוּבָּרִין. עִיבֵּר אֶת הָרִאשׁוֹן וְלֹא עִיבֵּר אֶת הַשֵּׁינִי מַה שֶּׁעָשָׂה עָשׂוּי. לְעוֹלָם אֲדָר סָמוּךְ לְנִיסָן חָסֵר.

תַּנֵּי. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר. מִצּוֹת הַנּוֹהָגוֹת בָּאֲדָר הַשֵּׁינִי אֵינָן נוֹהָגוֹת בָּאֲדָר הָרִאשׁוֹן חוּץ מִן הֶסְפֵּד וּמִן הַתַּעֲנִית שֶׁהֵן שָׁוִין בָּזֶה וּבָזֶה. רִבִּי בָּא רַב יִרְמְיָה בְשֵׁם רַב רִבִּי סִימוֹן בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. הֲלָכָה כְרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל. רִבִּי חוּנָה רַבָּהּ דְּצִיפּוֹרִין אָמַר. הִנְהִיג רִבִּי חֲנִינָה דְּצִיפּוֹרִין כְּהָדָא דְרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל. לֹא אָמַר אֶלָּא הִנְהִיג. הָא לַהֲלָכָה לֹא.

אֲבָל לְעִנְיַן שְׁטָרוֹת כּוֹתְבִין. אֲדָר הָרִאשׁוֹן וַאֲדָר הַשֵּׁנִי. אֶלָּא שֶׁכּוֹתְבִין אֲדָר הַשֵּׁנִי תִּינְיָין. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר. אֲדָר הַשֵּׁנִי כּוֹתֵב תי״ו וְדַיְיוֹ.

תַּמָּן תַּנִּינָן. אֵין בֵּין אֲדָר הָרִאשׁוֹן לַאֲדָר הַשֵּׁנִי אֶלָּא קְרִיאַת הַמְּגִילָּה וּמַתָּנוֹת לָאֶבְיוֹנִים. רִבִּי סִימוֹן בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. אַף שִׁימוּעַ שְׁקָלִים וְכִלְאַיִם יֵשׁ בֵּינֵיהֶן. רִבִּי חֶלְבּוֹ וְרַב חוּנָה רַב בְּשֵׁם רִבִּי חִייָה רַבָּה. הַכֹּל יוֹצְאֵי בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר שֶׁהוּא זְמַן קְרִיאָתָהּ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. וְיֵאוּת. כְּלוּם אָמְרוּ. מַשְׁמִעִין עַל הַשְּׁקָלִים. לֹא כְדֵי שֶׁיָּבִיאוּ יִשְׂרְאֵל שִׁקְלֵיהֶן בְּעוֹנָתָן. אִם אוֹמֵר אַתְּ. בַּאֲדָר הָרִאשׁוֹן. עַד כְּדוֹן אִית בַּשַּׁתָּא שִׁיתִּין יוֹמִין. כְּלוּם אָמְרוּ יוֹצְאִין אַף עַל הַכִּלְאַיִם לֹא כְדֵי שֶׁיְּהוּ הַצְּמָחִין נִיכָּרִין. אִם אוֹמֵר אַתְּ בַּאֲדָר הָרִאשׁוֹן. עַד כְּדוֹן אִינּוּן דַּקִּיקִין.

הלכה ו

משנה: אֵין בֵּין יוֹם טוֹב לַשַּׁבָּת אֶלָּא אוֹכֶל נֶפֶשׁ בִּלְבָד. אֵין בֵּין שַׁבָּת לְיוֹם הַכִּיפּוּרִים אֶלָּא שְׁזֵה זְדוֹנוֹ בִּידֵי אָדָם וְזֶה זְדוֹנוֹ בְּהִיכָּרֵת:

הלכה: וְתַנֵּי בְשֵׁם רִבִּי יְהוּדָה. אַף מַכְשִׁירֵי אוֹכֶל נֶפֶשׁ הִתִּירוּ. מַה בֵּינֵיהוֹן. רִבִּי חִסְדָּי אוֹמֵר. לְחַדֵּד רֹאשׁוֹ שֶׁל שִׁפּוּד בֵּינֵיהוֹן. רִבִּי חֲנִינָא בְּרֵיהּ דְּרִבִּי אַבָּהוּ. הוֹצִיא אֵשׁ מֵהָאֲבָנִים בֵּינֵיהוֹן. תַּנֵּי רִבִּי יְהוּדָה בַּר פָּזִי דְּבַרְזִילָה. הוּא הַדָּבָר. מָהוּ הוּא הַדָּבָר. לְחַדֵּד רֹאשׁוֹ שֶׁל שִׁפּוּד הוּא הַדָּבָר אוֹ לְהוֹצִיא אֵשׁ מִן הָאֲבָנִים הוּא הַדָּבָר. לֵית לָךְ אֶלָּא כְהָדָא. אֵין מַשְׁחִיזִין אֶת הַסַּכִּין אֲבָל מְשִׁיאִהּ עַל גַּב חֲבֶרְתָּהּ. אָמַר רַב חִסְדָּי. דְּרִבִּי יוּדָא הִיא. דְּמַר רִבִּי יוּדָא בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל. דִּבְרֵי הַכֹּל הִיא. כְּדֵי לְהַעֲבִיר שְׁמְנוּנִית שֶׁעָלֶיהָ.

כָּל אֵילּוּ בְּיוֹם טוֹב אֵין צוֹרֶךְ לוֹמַר בַּשַּׁבָּת. אִילֵּין אִינִּין. וְהָא אִית לָךְ חוֹרָנִין. סִקִּילָה בַּשַּׁבָּת. אֵין סְקִילָה בַּיּוֹם טוֹב. כָּרֵת בַּשַּׁבָּת. אֵין כָּרֵת בַּיּוֹם טוֹב. מַכּוֹת בַּיּוֹם טוֹב. אֵין מַכּוֹת בַּשַּׁבָּת. אִין תֵּימַר. בִּדְבָרִים שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן אוֹכֶל נֶפֶשׁ אֲתִינָן מֵיתְנֵי. וְהָא תַנִּינָן. מַשְׁחִילִין פֵּירוֹת דֶּרֶךְ אֲרוּבָּה בְּיוֹם טוֹב אֲבָל לֹא בַשַּׁבָּת. וְעוֹד מִן הָדָא. שׁוֹחֲקִין עֲצֵי בְשָׂמִים לַמִּילָה בַּיּוֹם טוֹב אֲבָל לֹא בַשַּׁבָּת. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. וְהוּא שֶׁמָּל. וְעוֹד מִן הָדָא דְתַנֵּי. מוֹדִין חֲכָמִין לְרִבִּי מֵאִיר בְּחוֹתְמוֹת שֶׁבַּקַּרְקַע שֶׁמְּפַקְּפְּקִין וּמַפְקִיעִין וּמַתִּירִין וְחוֹתְכִין. בַּשַּׁבָּת מְפַקְּפְּקִין אֲבָל לֹא מַפְקִיעִין וְלֹא מַתִּירִין וְלֹא חוֹתְכִין. וּבַכֵּלִים בַּשַּׁבָּת מוּתָּר. אֵין צוֹרֶךְ לוֹמַר בְּיוֹם טוֹב.

אֵין בֵּין שַׁבָּת לְיוֹם הַכִּיפּוּרִים אֶלָּא שְׁזֵה זְדוֹנוֹ בִּידֵי אָדָם וְזֶה זְדוֹנוֹ בְּהִיכָּרֵת. הָא בְתַשְׁלוּמִין שְׁנֵיהֶן שָׁוִין. מַתְנִיתָא דְרִבִּי נְחוֹנְיָה בֶּן הַקָּנָה. דְּתַנֵּי. רִבִּי נְחוֹנְיָה בֶּן הַקָּנָה אוֹמֵר. יוֹם הַכִּיפּוּרִים כַּשַּׁבָּת בַּתַּשְׁלוּמִין. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן מְנַסְיָא אוֹמֵר. מְחוּיְבֵי כְרִיתוֹת כְּמְחוּיְבֵי מִיתוֹת בֵּית דִּין. מַה נְפַק מִן בֵּינֵיהוֹן. רִבִּי אָחָא בְשֵׁם רִבִּי אַבוּנָא. נַעֲרָה נִדָּה בֵּינֵיהוֹן. רִבִּי מָנָא אָמַר. אַף אֲחוֹת אִשְׁתּוֹ בֵּינֵיהוֹן. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי נְחוֹנְיָה בֶּן הַקָּנָה. מַה שַׁבָּת אֵין

לָהּ הֵיתֵר אַחַר אִיסּוּרָהּ אַף יוֹם הַכִּיפּוּרִים אֵין לוֹ הֵיתֵר אַחַר אִיסּוּרוֹ. וְאֵילּוּ הוֹאִיל וְיֵשׁ לָהֶן הֵיתֵר אַחַר אִיסּוּרָן מְשַׁלֵּם. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן מְנַסְיָא. מַה שַּׁבָּת יֵשׁ בָּהּ כָּרֵת אַף יוֹם הַכִּיפּוּרִים יֵשׁ בָּהּ כָּרֵת. וְאֵילּוּ הוֹאִיל וְיֵשׁ בָּהֶן כָּרֵת אֵינוֹ מְשַׁלֵּם. רִבִּי יוּדָה בַּר פָּזִי אָמַר. מַכּוֹת וְכָרֵת מַה אָמְרִין בָּהּ אִילֵּין תַּנָּיֵא. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. צְרִיכָה לְרַבָּנָן. רִבִּי יוֹנָה בָעֵי. וְלָמָּה לֹא שָׁמַע לָהּ מִן הָדָא דְתַנֵּי רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַי. דְּתַנֵּי רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַי. רִבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר. נֶאֱמַר כָּרֵת בַּשַּׁבָּת וְנֶאֱמַר כָּרֵת בְּיוֹם הַכִּיפּוּרִים. מַה כָּרֵת שֶׁנֶּאֱמַר בַּשַּׁבָּת אֵין מַכּוֹת אֶצֶל כָּרֵת. אַף כָּרֵת שֶׁנֶּאֱמַר בְּיוֹם הַכִּיפּוּרִים אֵין מַכּוֹת אֶצֶל כָּרֵת. אָמַר רִבִּי מָנָא קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי. מַה צְרִיכָה לֵיהּ. כְּרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. בְּרַם כְּרִבִּי יוֹחָנָן. אִם מַכּוֹת אֶצֶל מִיתָה יֵשׁ לוֹ לֹא כָּל שֶׁכֵּן מַכּוֹת אֶצֶל כָּרֵת. דְּאִיתַפַּלְגוֹן. הַשּׁוֹחֵט אוֹתוֹ וְאֶת בְּנוֹ לְשֵׁם עֲבוֹדָה זָרָה. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. אִם הִתְרוּ בוֹ לְשֵׁם אוֹתוֹ וְאֶת בְּנוֹ לוֹקֶה. לְשֵׁם עֲבוֹדָה זָרָה נִסְקָל. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר. אֲפִילּוּ הִתְרוּ בוֹ לְשֵׁם אוֹתוֹ וְאֶת בְּנוֹ אֵינוֹ לוֹקֶה. מֵאַחַר שֶׁהִתְרוּ בוֹ לְשֵׁם עֲבוֹדָה זָרָה נִסְקָל. אָמַר לֵיהּ. אֲפִילּוּ כְרִבִּי יוֹחָנָן צְרִיכָה לֵיהּ. תַּמָּן לִשְׁנֵי דְבָרִים וְהָכָא לְדָבָר אֶחָד.

עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. מַה בֵּין אִילֵּין תַּנָּיֵא לְאִילֵּין רַבָּנָן. לְאוִים. לֹא כְרִיתוֹת. רִבִּי יוּדָן אָמַר. הַבָּא עַל הַמַּמְזֶרֶת אִית בֵּינֵיהוֹן. רִבִּי חֲנַנְיָה אָמַר. אַף הַמְּצִית גְּדִישׁוֹ שֶׁלְחֲבֵירוֹ בְּיוֹם טוֹב בֵּינֵיהוֹן. עַל דַּעְתּוֹן דְּאִילֵּין תַּנָּיֵא. הוֹאִיל וְאֵין בָּהֶן כָּרֵת מְשַׁלֵּם. עַל דַּעְתּוֹן דְּאִילֵּין רַבָּנָן. הוֹאִיל וְיֵשׁ בָּהֶן מַכּוֹת אֵינוֹ מְשַׁלֵּם. מֵעַתָּה אֵילּוּ נְעָרוֹת שֶׁיֵּשׁ לָהֶן [קְנָס] לֹא כְרַבָּנָן. אָמַר רִבִּי מַתַּנְיָה. תִּיפְתָּר. דִּבְרֵי הַכֹּל בְּמַמְזֵר שֶׁבָּא עַל הַמַּמְזֶרֶת. וְאֵשֶׁת אָחִיו לֹא יְבִמְתּוֹ הִיא. אָמַר רִבִּי מַתַּנְיָה. תִּיפְתָּר. שֶׁהָיוּ לְאָחִיו בָּנִים וְאִירֵס אִשָּׁה וָמֵת וּבָא אָחִיו וְאָנְסָהּ.

הלכה ז

משנה: אֵין בֵּין הַמּוּדָּר הֲנָאָה מֵחֲבֵירוֹ לַמּוּדָּר מִמֶּנּוּ מַאֲכָל אֶלָּא דְּרִיסַת הָרֶגֶל וְכֵלִים שֶׁאֵין עוֹשִׂין בָּהֶן אֹכֶל נֶפֶשׁ. אֵין בֵּין נְדָרִים לִנְדָבוֹת אֶלָּא שֶׁהַנִּדָּרִים מֵתוּ אוֹ נִגְנְבוּ חַיָּבִין בְּאַחֲרָיוּתָן וּנְדָבוֹת מֵתוּ אוֹ נִגְנְבוּ אֵין חַיָּבִין בְּאַחֲרָיוּתָן:

הלכה: הָא דָבָר שֶׁעוֹשִׂין בּוֹ אוֹכֶל נֶפֶשׁ אָסוּר. לֹא מִמַּאֲכָל נָדָר. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר. כֵּינִי מַתְנִיתָא. אֵין בֵּין הַמּוּדָּר הֲנָיָיה מֵחֲבֵירוֹ לַמּוּדָּר הֲנָיִית מַאֲכָל מֵחֲבֵירוֹ. וְתַנֵּיי דְּבֵית רִבִּי כֵּן. הַמּוּדָּר הֲנָיִית מַאֲכָל מֵחֲבֵירוֹ לֹא יַשְׁאִילֶנּוּ נָפָה וּכְבָרָה רֵיחַיִם וְתַנּוּר. תַּנֵּי. אֲבָל מַשְׁאִיל הוּא לוֹ כוֹסוֹת וּקְעָרוֹת וְתַמְחוּיִין. שֶׁאֵינָן מְהַנִּין אֶת הָאוֹכֶל אֲבָל מַכְנִיסִין אֶת הָאוֹכֶל. לָפַסִּין וּקְדֵירוֹת אָסוּר. לִטְחוֹן וְלִדְרוֹךְ אָסוּר. לְקַצּוֹר צְרִיכָה. לִבְצוֹר צְרִיכָה. הֲנָיִית מַאֲכָל מָהוּ. תַּנֵּי. אֲבָל מַשְׁאִילוֹ הוּא קוֹרְדּוֹם. הֲוִינָן סָבְרִין מֵימַר. בְּקָרְדּוֹם שֶׁלְּבִיקּוּעַ.

תִּיפְתַּר בְּקוֹרְדּוֹם שֶׁלְּנִיכוּשׁ. וְלֵית שְׁמַע מִינָּהּ כְּלוּם. רִבִּי אָבוּנָא אָמַר. רִבִּי יִרְמְיָה בָּעֵי. הָהֵן זוּסְטָה מִכֵּיוָן שֶׁהוּא מַרְחִיק וְאַתְּ חָשַׁר בֵּיהּ קִימְחָא. כְּמִי שֶׁהוּא נָפָח.
אֵי זֶהוּ נָדָר שֶׁאָמְרוּ. בָּאוֹמֵר. הֲרֵי עָלַי עוֹלָה. וְאֵי זוֹ הִיא נְדָבָה שֶׁאָמְרוּ. בָּאוֹמֵר. הֲרֵי זוֹ עוֹלָה. רִבִּי חָמָא חַבֵּרִין דְּרַבָּנִן בָּעֵי. אָמַר. הֲרֵי עָלַי. וְחָזַר וְאָמַר. הֲרֵי זֶה. רִבִּי חִינְנָה בָּעֵי. לֹא מִסְתַּבְּרָא [דִּידָהּ] אָמַר. הֲרֵי זֶה. וְחָזַר וְאָמַר. הֲרֵי עָלַי. אִיסּוּר חָמוּר חָל עַל אִיסּוּר קַל. אֵין אִיסּוּר קַל חָל עַל אִיסּוּר חָמוּר.

הלכה ח

משנה: אֵין בֵּין זָב הָרוֹאֶה שְׁתֵּי רְאִיּוֹת לְרוֹאֶה שָׁלֹשׁ אֶלָּא קָרְבָּן. אֵין בֵּין מְצוֹרָע מוֹסְגָּר לְמְצוֹרָע מוּחְלָט אֶלָּא פְּרִיעָה וּפְרִימָה תִּגְלַחַת וְצִפֳּרִים:

הלכה: אָמַר רִבִּי יוּדָה בַּר פָּזִי. דְּרִבִּי לְעָזָר הִיא. דְּרִבִּי לְעָזָר אָמַר. [אַף] בַּשְּׁלִישִׁית בּוֹדְקִין אוֹתוֹ מִפְּנֵי הַקָּרְבָּן. בְּרַם כְּרַבָּנָן. הַשְּׁנִיָּיה מֵאוֹנָס טָהוֹר. וְהַשְּׁלִישִׁית מֵאוֹנָס טְמֵא. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. אֵין לֵית הִיא דְּרַבָּנָן וְלָא אוֹף דְּרִבִּי לְעָזָר לֵית הִיא. דְּתַנֵּי. אָמַר רִבִּי לְעָזָר. לֹא לְסוֹתְרוֹ אָמַרְתִּי אֶלָּא שֶׁלֹּא יָבִיא קָרְבָּן. לֹא אָמַרְתִּי שֶׁאֵינוֹ זָב לִסְתּוֹר זָב. הוּא לִסְתּוֹר לֹא אָמַרְתִּי אֶלָּא שֶׁלֹּא יָבִיא קָרְבָּן. הָדָא אָמְרָה. דִּבְרֵי הַכֹּל הִיא. אֵין תֵּימַר. דְּרִבִּי לְעָזָר הִיא. נִיתְנֵי. הַשְּׁנִיָּיה בִּסְתִירָה וְלֹא בְקָרְבָּן. הַשְּׁלִישִׁית בִּסְתִירָה וּבְקָרְבָּן. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי לְעָזָר. רָאַת שְׁתַּיִם בְּשׁוֹפִי וְאַחַת בְּקוּשִׁי סוֹתֶרֶת וְאֵינָהּ מֵבִיאָה קָרְבָּן.
אָמַר רִבִּי יוּדָן. מַתְנִיתָא בִּשְׁנֵי בְנֵי אָדָם. אָמַר רִבִּי חֲנִינָה. מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵן. אֵין בֵּין מְצוֹרָע מוֹסְגָּר לְמְצוֹרָע מוּחְלָט אֶלָּא פְּרִיעָה וּפְרִימָה וְתִגְלַחַת וְצִיפֳּרִים. הָדָא אָמְרָה. בִּשְׁנֵי בְנֵי אָדָם אֲנָן קַיְימִין. אִין תֵּימַר. בְּאָדָם אֶחָד. נִיתְנֵי. אֵין בֵּין בַּהֶרֶת גְּדוֹלָה לְבַהֶרֶת קְטַנָּה. הֵיךְ מָה דְּאַתְּ אָמַר תַּמָּן בִּשְׁנֵי בְנֵי אָדָם אֲנָן קַיְימִין. וְהָכָא בִּשְׁנֵי בְנֵי אָדָם אֲנָן קַיְימִין.
פְּרָחָה בוֹ מִתּוֹךְ הֶסְגֵּר. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. טָעוּן צִפֳּרִים. רִבִּי לָעְזָר אָמַר. אֵין טָעוּן צִיפֳּרִים. אָמַר רִבִּי בָּא בַּר מָמָל. מַתְנִיתָא מְסַיְיעָא לְרִבִּי יוֹחָנָן. מִן הַצָּרוּעַ. לְהָבִיא אֶת שֶׁפָּרְחָה בְכוּלּוֹ שֶׁיְּהֵא טָעוּן צִפֳּרִים. [וְ]הָלוֹא דִּין הוּא. מַה אִם מִי שֶׁטָּהַר וְאֵין סִימָנֵי מְטַמְּאִין עִמּוֹ יְהֵא טָעוּן צִפֳּרִים. מִי שֶׁטָּהַר וְסִימָנֵי מְטַמְּאִין עִמּוֹ (לֹא) [אֵינוֹ דִין שֶׁ]יְּהֵא טָעוּן צִפֳּרִים. [וַהֲלֹא] שֶׁעָמַד בּוֹ שְׁנֵי שְׁבוּעוֹת יוֹכִיחַ. שֶׁטָּהַר וְסִימָנֵי מְטַמְּאִין עִמּוֹ וְאֵין טָעוּן צִיפֳּרִים. אַף אַתָּה אַל תְּתַמֶּה עַל מִי שֶׁפָּרְחָה בְכוּלּוֹ. שֶׁאַף עַל פִּי שֶׁטָּהַר וְסִימָנֵי מְטַמְּאִין עִמּוֹ וְאֵינוֹ טָעוּן צִפֳּרִים. תַּלְמוּד לוֹמַר מִן הַצָּרוּעַ. לְהָבִיא אֶת שֶׁפָּרְחָה בְכוּלּוֹ שֶׁיְּהֵא טָעוּן צִפֳּרִים. אִם אוֹמֵר [אַתְּ] [לְ]טָהֵר מִתּוֹךְ הֶסְגֵּר לֹא יְהֵא טָעוּן צִפֳּרִים. וִיתִּיבִינֵיהּ. לֹא מוּטָב לְהָשִׁיב פְּרִיחָה עַל פְּרִיחוֹת וְלֹא עֲמִידָה עַל פְּרִיחוֹת. אָמַר רִבִּי חֲנַנְיָה חֲבֵרוֹן דְּרַבָּנָן. מַתְנִיתָא מְסַיְיעָה לְרִבִּי יוֹחָנָן. דְּכֵן תַּנָּיָא מָתִיב לַחֲבֵרַיָּיהּ. לֹא. אִם אָמַרְתָּ בָּזֶה שֶׁאֵינוֹ נִזְקָק לַחֲלִיטָה תֹּאמַר בָּזֶה

שֶׁהוּא נִזְקָק לַחֲלִיט. הוֹאִיל וְהוּא נִזְקָק לְהַחֲלִיט יְהֵא טָעוּן צָפֶּרִים. אָמַר רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא. סוֹפָה מְסַיְּיעָה לְרִבִּי לָעְזָר. הַטָּהֵר מִתּוֹךְ הֶסְגֵּר פָּטוּר מִפְּרִימָה וּמִפְּרִיעָה וּמִתְּגַלַּחַת וּמִצָּפֶּרִים. כָּל מַה דַּאֲנָן קַיָּימִין הָכָא. בַּפְּרִיחוֹת. אָמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר אֲבְדּוּמָא. מַה פְּלִיגִין. לְהָבִיא צָפֶּרִים. אֲבָל לְהָבִיא קָרְבָּן כָּל עַמָּא מוֹדֵיי שֶׁאֵינוֹ מֵבִיא קָרְבָּן. וְתַנֵּי כֵן. בַּשְּׁבִיעִי יְגַלַּח וּבַשְּׁמִינִי יָבִיא. אֶת שֶׁהוּא טָעוּן תִּגְלַחַת מֵבִיא קָרְבָּן. אֶת שְׁאֵינוֹ טָעוּן תִּגְלַחַת אֵינוֹ מֵבִיא קָרְבָּן. רִבִּי חָמָא בַּר עוּקְבָּה בְשֵׁם רִבִּי יוֹסֵי בְּרִבִּי חֲנִינָה. כָּל יְמֵי אֲשֶׁר הַנָּגַע בּוֹ יִטְמָא. אֶת שֶׁטְּמְאָתוֹ תְלוּיָה בְנִגְעוֹ. יָצָא זֶה (שֶׁטְּהָרָתוֹ) [שֶׁטְּמְאָתוֹ] תְלוּיָה בְּסִפִּירוֹת יָמָיו. עַד כְּדוֹן פְּרִיעָה וּפְרִימָה. תִּגְלַחַת וְצָפֶּרִים מְנַיִין. רִבִּי לָעְזָר דְּרוֹמְיָיא בְשֵׁם רִבִּי שַׁמַּי. זֹאת תִּהְיֶה תּוֹרַת הַמְּצוֹרָע בְּיוֹם. אֶת שֶׁהוּא מִיטַּמֵּא וּמִיטַּהֵר בְּיוֹם אֶחָד. יָצָא זֶה שֶׁאֵינוֹ מִיטַּמֵּא וּמִיטַּהֵר בְּיוֹם אֶחָד.

הלכה ט

משנה: אֵין בֵּין סְפָרִים לִתְפִילִּין וּמְזוּזוֹת אֶלָּא שֶׁהַסְּפָרִים נִכְתָּבִין בְּכָל לָשׁוֹן וּתְפִילִּין וּמְזוּזוֹת אֵינָן נִכְתָּבוֹת אֶלָּא אַשּׁוּרִית. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר אַף בַּסְּפָרִים לֹא הִתִּירוּ שֶׁיִּכָּתְבוּ אֶלָּא יְוונִית:

הלכה: כָּתוּב וַיְהִי כָל הָאָרֶץ שָׂפָה אֶחָת וּדְבָרִים אֲחָדִים. רִבִּי לָעְזָר וְרִבִּי יוֹחָנָן. חַד אָמַר. שֶׁהָיוּ מְדַבְּרִים בְּשִׁבְעִים לְשׁוֹן. וְחוֹרָנָה אָמַר. שֶׁהָיוּ מְדַבְּרִין בְּלָשׁוֹן יְחִידוֹ שֶׁלְּעוֹלָם בְּלָשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ. תַּנֵּי בַּר קַפָּרָא. יִפְתְּ אֱלֹהִים לְיֶפֶת וְיִשְׁכֹּן בְּאָהֳלֵי שֵׁם. שֶׁיִּהוּ מְדַבְּרִין בְּלָשׁוֹנוֹ שֶׁלְּיֶפֶת בַּאוֹהֳלוֹ שֶׁלְּשֵׁם. בְּנֵי יֶפֶת גּוֹמֶר וּמָגוֹג וְיָוָן וְתוּבָל וּמֶשֶׁךְ וְתִירָס. גּוֹמֶר גֶּרְמַמְיֵיה. מָגוֹג גּוֹתְיָיא. מָדַי כְּשְׁמוּעָה. יָוָן אֱוָוסוּס. תּוּבָל וְוִתְנְיֵיה. מֶשֶׁךְ מֻוסְיָיא. תִּירָס. רִבִּי סִימוֹן אָמַר. פָּרָס. וְרַבָּנִן אָמְרֵי. תְּרָקָא. בְּנֵי גוֹמֶר אַשְׁכְּנַז וְרִיפַת וְתוֹגַרְמָה. אַסְיָיא וְהַדְּיֵית וְגֶרְמַנְיְקִיָּה. בְּנֵי יָוָן אֱלִישָׁה וְתַרְשִׁישׁ כִּתִּים וְדוֹדָנִים. אֶלְסָטַרְסִם אֶבֶּיֶיה וְדַרְדָּנְיֶיה. אֶת הָאַרְוָדִי רוֹדוֹס. אֶת הַצְּמָרִי חָמְץ. אֶת הַחֲמָתִי חֲמַת. עַד לָשַׁע. רִבִּי לָעְזָר אָמַר. עַד קַלְרֶהָ. רִבִּי יוּדָן בַּר שָׁלוֹם אָמַר. מִיכָּן לַתַּרְגּוּם.

אָמַר רִבִּי יוֹנָתָן דְּבֵית גּוּבְרִין. אַרְבָּעָה לְשׁוֹנוֹת נָאִים שֶׁיִּשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן הָעוֹלָם. וְאֵילּוּ הֵן. לָעַז לַזֶּמֶר. רוֹמִי לַקְּרָב. סוּרְסִי לְאֵילְיָיא. עִבְרִי לַדִּיבּוּר. וְיֵשׁ אוֹמְרִים. אַף אֲשׁוּרִי לִכְתָב.

אֲשׁוּרִי יֵשׁ לוֹ כְתָב וְאֵין לוֹ לָשׁוֹן. עִבְרִי יֵשׁ לוֹ לָשׁוֹן וְאֵין לוֹ כְתָב. בָּחֲרוּ לָהֶם כְּתָב אֲשׁוּרִי וְלָשׁוֹן עִבְרִי. וְלָמָּה נִקְרָא שְׁמוֹ אֲשׁוּרִי. שֶׁהוּא מְאוּשָּׁר בִּכְתִבוֹ. אָמַר רִבִּי לֵוִי. עַל שֵׁם שֶׁעָלָה בְיָדָם מֵאַשּׁוּר. תַּנֵּי. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר. רָאוּי הָיָה עֶזְרָה שֶׁתִּינָּתֵן תּוֹרָה עַל יָדוֹ אֶלָּא שֶׁקִּדְמוֹ דּוֹר מֹשֶׁה. אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא נִיתְנָה הַתּוֹרָה עַל יָדָיו אַף הוּא נִיתַּן כְּתָב וְלָשׁוֹן עַל יָדוֹ. וּכְתָב הַנִּשְׁתְּוָון כָּתוּב אֲרָמִית וּמְתוּרְגָּם אֲרָמִית. וְלָא כָהֲלִין כְּתָבָא לְמִיקְרֵי. מְלַמֵּד שֶׁבּוֹ בַּיּוֹם

נִיתַּן. רִבִּי נָתָן אוֹמֵר. בְּדַעַת נִיתְּנָה הַתּוֹרָה. וְאַתְיָיא כְּרִבִּי יוֹסֵה. רִבִּי אוֹמֵר. אֲשׁוּרִית נִיתְּנָה הַתּוֹרָה. וּכְשֶׁחָטְאוּ נֶהְפַּךְ לָהֶן לְרַעַת. וּכְשֶׁזָּכוּ בִּימֵי עֶזְרָא נֶהְפַּךְ לָהֶן אֲשׁוּרִית. גַּם הַיּוֹם מַגִּיד מִשְׁנֶה אָשִׁיב לָךְ. וְכָתַב לוֹ אֶת מִשְׁנֵה הַתּוֹרָה הַזֹּאת עַל סֵפֶר. כְּתַב שֶׁהוּא עָשׂוּי לְהִשְׁתַּנּוֹת. תַּנֵּי רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר מִשּׁוּם רִבִּי אֶלְעָזָר בֶּן פְּרָטָא שֶׁאָמַר מִשּׁוּם רִבִּי לָעְזָר הַמּוֹדָעִי. כְּתָב אֲשׁוּרִי נִיתְּנָה הַתּוֹרָה. מַה טַּעַם. וַיִּי הָעַמּוּדִים. שְׁיִהוּ וַיִּים שֶׁלְתוֹרָה דוֹמִים לָעֲמוּדִים. אָמַר רִבִּי לֵוִי. מָאן דְּאָמַר. בְּדַעַת נִיתְּנָה הַתּוֹרָה. עַיִין מַעֲשֶׂה נִיסִּים. מָאן דְּאָמַר. אֲשׁוּרִי נִיתְּנָה הַתּוֹרָה. סַמֵּיךְ מַעֲשֶׂה נִיסִּים. רִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רִבִּי חִייָה בַּר בָּא וְרִבִּי סִימוֹן תְּרֵיהוֹן אָמְרִין. תּוֹרַת הָרִאשׁוֹנִים לֹא הָיָה לֹא הֵי״א שֶׁלְּהֶם וְלֹא מֵי״ם שֶׁלְּהֶן סָתוּם. הָא סַמֵּיךְ סָתוּם.

תַּנֵּי. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר. אַף בִּסְפָרִים לֹא הִתִּירוּ שֶׁיִּכְתְּבוּ אֶלָּא יְוונִית. בָּדְקוּ וּמָצְאוּ שֶׁאֵין הַתּוֹרָה יְכוֹלָה לְהִיתַּרְגֵּם כָּל צוֹרְכָהּ אֶלָּא יְוונִית. בּוּרְגָּנִי אֶחָד בִּירָה לָהֶם אַרְמִית מִתּוֹךְ יְוונִית. רִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רִבִּי חִייָה בַּר בָּא. תִּירְגֵּם עֲקִילַס הַגֵּר הַתּוֹרָה לִפְנֵי רִבִּי אֱלִיעֶזֶר וְלִפְנֵי רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ וְקִילְסוּ אוֹתוֹ [וְאָמְרוּ לוֹ]. יָפְיְפִיתָ מִבְּנֵי אָדָם. רִבִּי יוּדָה בַּר פָּזִי אָמַר. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי שְׁאַל. וְלָמָּה לִי נָן אָמְרִין. יֵשׁ בִּסְפָרִים מַה שֶׁאֵין בַּתְּפִילִּין וּמְזוּזוֹת. שֶׁהַסְּפָרִים נִכְתָּבִין בִּשְׁנֵי דַפִּין וּתְפִילִּין וּמְזוּזוֹת אֵינָן נִכְתָּבִים אֶלָּא בְּדַף אֶחָד. הָתִיב רִבִּי יִצְחָק בְּרֵיהּ דְּרִבִּי חִייָה כְּתוֹבָה. דְּרַבָּה. שֶׁהַסְּפָרִים נִכְתָּבִין בִּשְׁתֵּי עוֹרוֹת וּתְפִילִּין וּמְזוּזוֹת אֵינָן נִכְתָּבוֹת אֶלָּא בְּעוֹר אֶחָד. אָמְרוּן חֲבֵרַיָּיא קוֹמֵי רִבִּי מָנָא. אוֹ נֹאמַר. דַּף אֶחָד בִּשְׁנֵי עוֹרוֹת. לֵית הִיא דְּרַבָּה. אָמַר לוֹן. שֶׁכֵּן אֲפִילּוּ סְפָרִים אֵינָן נִכְתָּבִים כֵּן. תּוֹלִין בִּסְפָרִים. אֵין תּוֹלִין לֹא בִּתְפִילִּין וְלֹא בִּמְזוּזוֹת. סְפָרִים שֶׁכְּתָבָן כִּתְפִילִּין וְכִמְזוּזוֹת אֵין תּוֹלִין בָּהֶן. תְּפִילִּין וּמְזוּזוֹת שֶׁכְּתָבָן כִּסְפָרִים תּוֹלִין בָּהֶן. רִבִּי זְעוּרָה בְּשֵׁם רִבִּי אִימִּי. הָיָה כוֹתֵב. אֵלֶּה עִם. אִם הָיְתָה הַפָּרָשָׁה עֲשׂוּיָה כֵּן כָּשֵׁר. וְאִם לָאו פָּסוּל. רִבִּי זְעוּרָה בְּשֵׁם רִבִּי אִימִּי בַּר חִינְנָא. כִּכְתַב סְפָרִים כֵּן כְּתַב תְּפִילִּין וּמְזוּזוֹת.

רִבִּי זְעוּרָה בְּשֵׁם רַב. נִיקַּב נָקֵב בִּירִיכוֹ שֶׁלְּהֵי״א. אִם גּוֹרְדוֹ וְנִשְׁתַּיֵיר שָׁם יֶרֶךְ קְטַנָּה כָּשֵׁר. וְאִם לָאו פָּסוּל. רִבִּי זְעוּרָה בְּשֵׁם רַב חִסְדָּא. הָיָה הַגִּימֶ״ל מְכַלֶּה אֶת (הַגְּבוּל) [הַגְּוִיל]. אִם גּוֹרְדוֹ וְנִשְׁתַּיֵיר שָׁם יֶרֶךְ קְטַנָּה כָּשֵׁר. וְאִם לָאו פָּסוּל. רִבִּי זְעוּרָה בְּשֵׁם אֲשִׁייאן בַּר נִיתְבָּה. נִיקַּב נָקֵב בְּאֶמְצַע בֵּי״ת. אִם הָיָה (הַגְּבוּל) [הַגְּוִיל] מַקִּיפוֹ מִכָּל צַד כָּשֵׁר. וְאִם לָאו פָּסוּל. אָמַר רִבִּי זְעוּרָה. אַתְיָא דְרַב חִסְדָּא כְּרַב וּתְרֵיהוֹן פְּלִיגִין עַל שִׁיטָּתֵיהּ דַּאֲשִׁיין בַּר נִתְבָּה. חֲבֵרַיָּא אָמְרֵי. אַתְיָא דַּאֲשִׁיין בַּר נִתְבָּה כְּרִבִּי יוֹחָנָן.

דְּתַנֵּי. עִירֵב אֶת הָאוֹתוֹת. אִית תַּנָּיֵי תַנֵּי. כָּשֵׁר. אִית תַּנָּיֵי תַנֵּי. פָּסוּל. רִבִּי אָדָא בַּר שְׁמְעוֹן בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. מָאן דְּאָמַר כָּשֵׁר. מִלְּמַטָּן. מָאן דְּאָמַר פָּסוּל. מִלְּמַעֲלָן. כְּגוֹן אַרְצֵינוּ תִּפְאַרְתֵּינוּ. אַרְצָךְ צְרִיכָה. תִּפְאַרְתַּךְ צְרִיכָה.

רִבִּי אָחָא בֵּירִבִּי שְׁמְעוֹן בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. לֹא יַעֲמוֹד אָדָם וְיִתְפַּלֵּל בְּמָקוֹם גָּבוֹהַּ. מַה טַעַם. אָמַר רִבִּי בָּא בְּשֵׁם רִבִּי פָּפָּא. מִמַּעֲמַקִּים קְרָאתִיךָ יי. רִבִּי אָדָא בַּר שְׁמְעוֹן בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. לֹא יַעֲמוֹד אָדָם וְיִתְפַּלֵּל וְצָרִיךְ לְנַקּוֹבֵיו. מַה טַעַם. הַכּוֹן לִקְרַאת אֱלֹהֶיךָ יִשְׂרָאֵל. אָמַר רִבִּי סִימוֹן. הִתְכַּוֵּון לִקְרַאת אֱלֹהֶיךָ יִשְׂרָאֵל. אָמַר רִבִּי אֲלֶכְסַנְדְּרִי. שְׁמוֹר רַגְלְךָ כַּאֲשֶׁר תֵּלֵךְ אֶל בֵּית הָאֱלֹהִים. שְׁמוֹר עַצְמְךָ מִן הַטִּיפִּים הַיּוֹצְאִין מִבֵּין רַגְלֶיךָ. הָדָא דְאַתְּ אָמַר. בַּדְּקִים. אֲבָל בַּגַּסִּים אִם יְכוֹל לִסְבוֹל יִסְבוֹל. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אֲבִיָּה בְּשֵׁם רִבִּי אָחָא. שְׁמוֹר רַגְלְךָ כַּאֲשֶׁר תֵּלֵךְ אֶל בֵּית הָאֱלֹהִים. שְׁמוֹר עַצְמְךָ כְּשֶׁתְּהֵא נִקְרָא אֶל בֵּית הָאֱלֹהִים שֶׁתְּהֵא טָהוֹר וְנָקִי. אָמַר רִבִּי בָּא. יְהִי מְקוֹרְךָ. בָּרוּךְ. יְהִי מִקְרֶאךָ לַקֶּבֶר בָּרוּךְ. אָמַר רִבִּי בֶּרֶכְיָה. עֵת לָלֶדֶת וְעֵת לָמוּת. אַשְׁרֵי אָדָם שֶׁשָּׁעַת מִיתָתוֹ כְּשָׁעַת לֵידָתוֹ. מַה שָּׁעַת לֵידָתוֹ נָקִי אַף בְּשָׁעַת מִיתָתוֹ יְהֵא נָקִי.

רִבִּי בָּא בְּשֵׁם רַב יְהוּדָה. הָיָה עָשׂוּי כַּחֲצִי חֻלְיָטָה. שׁוּרָה הָעֶלְיוֹנָה שֵׁשׁ לְמַטָּה הִימֶּינָּה שְׁתַּיִם צָרִיךְ שֶׁיְּהֵא בָהּ שָׁלֹשׁ תִּיבְיוֹת. הָאֶמְצָעִית שְׁתַּיִם. הַתַּחְתּוֹנָה אֲפִילוּ [עַל] הָאָרֶץ. רִבִּי זְעוּרָה בְּשֵׁם רַב חִסְדָּא. הָיָה עָשׂוּי כְּמִין סִימְפּוֹן. שׁוּרָה הָעֶלְיוֹנָה שֵׁשׁ לְמַטָּה שְׁתַּיִם שָׁלֹשׁ תִּיבְיוֹת. הַתַּחְתּוֹנָה שְׁתַּיִם. וְהָאֶמְצָעִית אֵינִי יוֹדֵעַ. רִבִּי יִרְמְיָה אָמַר לָהּ רִבִּי זְעוּרָה בְּשֵׁם רַב חִסְדָּא. רִבִּי יוֹנָה וְרִבִּי יוֹסֵה תְּרֵיהוֹן אָמְרִין. רִבִּי זְעוּרָה בְּשֵׁם אַשְׁיָין בַּר נְדָבָה. חֲבֵרַיָּא אָמְרִין. רִבִּי זְעוּרָה בְּשֵׁם רַב חֲנַנְאֵל. אִם הָיְתָה הַדְּיוֹ יוֹצְאָה מִבֵּין הַנְּקָבִים פָּסוּל. כֵּיצַד הוּא עוֹשֶׂה. לוֹחֲכָהּ בִּלְשׁוֹנוֹ וְהִיא עוֹמֶדֶת. טָעָה וְהִשְׁמִיט אֶת הַשֵּׁם. אִית תַּנָּיֵי תַנֵּי. תּוֹלֶה אֶת הַשֵּׁם. אִית תַּנָּיֵי תַנֵּי. מוֹחֵק אֶת הַחוֹל וְכוֹתֵב אֶת הַשֵּׁם וְתוֹלֶה אֶת הַחוֹל. רִבִּי זְעוּרָה רַב חֲנַנְאֵל בְּשֵׁם רַב. הֲלָכָה כְּמִי שֶׁהוּא אוֹמֵר. מוֹחֵק אֶת הַחוֹל וְכוֹתֵב אֶת הַשֵּׁם וְתוֹלֶה אֶת הַחוֹל. רִבִּי זְעוּרָה רַב חֲנַנְאֵל בְּשֵׁם רַב. וְאִם הָיָה כְּגוֹן אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם מוּתָּר. לָמָּה. מִפְּנֵי שֶׁהֵן שָׁלֹשׁ תֵּיבְיוֹת אוֹ מִפְּנֵי שֶׁיֵּשׁ בּוֹ חוֹל. מַה נְפַק מִן בֵּינֵיהוֹן. אֵל אֱלֹהִים י י. אִין תֵּימַר. מִפְּנֵי שֶׁהֵן שָׁלֹשׁ תֵּיבְיוֹת. הֲרֵי הֵן שָׁלֹשׁ תֵּיבְיוֹת. אִין תֵּימַר. מִפְּנֵי שֶׁיֵּשׁ בּוֹ חוֹל. הֲרֵי אֵין בּוֹ חוֹל. לֵיי צְרִיכָה. בֵּיי צְרִיכָה.

רַב שָׁשְׁעָה בְּרֵיהּ דְּרַב חֲנַנְאֵל אָמַר. צָרִיךְ לִכְתּוֹב הֵי״א לְמַטָּה מֵאַרְכּוּבָתוֹ שֶׁלְּמַ״ד. הַלֵּיי תִּגְמְלוּ זֹאת. הָא לֵיי תִּגְמְלוּ זֹאת. מְזוּזָה. אִית תַּנָּיֵי תַנֵּי. פְּתוּחָה. אִית תַּנָּיֵי תַנֵּי. סְתוּמָה. שֶׁמּוּאֵל בַּר שִׁילַת מְשַׁמֵּיהּ דְּרַב. הֲלָכָה כְּמִי שֶׁאוֹמֵר פְּתוּחָה. שֶׁאֵין זֶה מְקוֹמָהּ. פְּתוּחָה מֵרֹאשָׁהּ סְתוּמָה. פְּתוּחָה מִסּוֹפָהּ פְּתוּחָה. פְּתוּחָה מִיכָּן וּמִיכָּן סְתוּמָה. טָעָה וְהִשְׁמִיט

פָּסוּק אֶחָד. אִם יֵשׁ בּוֹ שְׁתַּיִם שָׁלֹשׁ שִׁיטִין מְתַקְּנוֹ וְקוֹרֵא בּוֹ. אַרְבַּע אֵינוֹ קוֹרֵא בּוֹ. רִבִּי זְעוּרָה בְּשֵׁם רַב חֲנַנְאֵל. אַף בְּקֶרַע כֵּן. תַּנֵּי סֵפֶר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ [שְׁתַּיִם וְשָׁלֹשׁ טְעִיּוֹת בְּכָל דַּף וְדַף מְתַקְּנוֹ וְקוֹרֵא בּוֹ. אַרְבַּע אֵינוֹ קוֹרֵא בּוֹ. וְהָתַנֵּי סֵפֶר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ] שְׁמוֹנִים וְחָמֵשׁ טְעִיּוֹת כְּפָרָשַׁת וַיְהִי בִּנְסוֹעַ הָאָרוֹן מְתַקְּנוֹ וְקוֹרֵא בּוֹ. אָמַר רִבִּי שַׁמַּי. כָּאן בְּסֵפֶר גָּדוֹל וְכָאן בְּסֵפֶר קָטוֹן. רִבִּי זְעוּרָה בְּשֵׁם רַב חֲנַנְאֵל. מָצָא בּוֹ דַּף אֶחָד שֶׁלֵּם מַצִּיל אֶת כּוּלּוֹ. מַה. שֶׁלֵּם שֶׁאֵין בּוֹ [שָׁלֹשׁ] טְעִיּוֹת. אוֹ שֶׁלֵּם שֶׁאֵין בּוֹ אַרְבַּע. חֲגָרָא אֲחוֹי דְּרִבִּי בָּא בַּר בִּינָה יְהַב אוֹרַיְיתָא לְרַב חֲנַנְאֵל וְקָרָא בָהּ. אָמַר לֵיהּ. הָדָא אוֹרַיְתָךְ צְרִיכָה צְלוֹ. וּבְסוֹף מָצָא בָהּ דַּף אֶחָד שָׁלֵם וְהִצִּיל אֶת כּוּלָּהּ. מַה. שֶׁלֵּם שֶׁאֵין בּוֹ טְעִיּוֹת. אוֹ שֶׁלֵּם שֶׁאֵין בּוֹ אַרְבַּע.

רִבִּי זְעוּרָה רַב חֲנַנְאֵל בְּשֵׁם רַב. תִּיפּוּרָהּ הֲלָכָה לְמֹשֶׁה מִסִּינַי. רִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק. קִשְׁרֵי תְפִילִּין הֲלָכָה לְמֹשֶׁה מִסִּינַי. רִבִּי יִרְמְיָה אַפְסָקַת רְצוּעָתָהּ דְּתְפִילָּתָהּ. שָׁאַל לְרִבִּי בָּא בַּר מָמָל. אָמַר לֵיהּ. וּקְשַׁרְתָּם. אֲפִילּוּ קְשִׁירָה תַמָּה. רִבִּי זְעוּרָה אַפְסִיק גּוּדָא דְּרְצוּעָתָא. שָׁאַל לְרַב חוּנָה וּלְרַב קַטִּינָא וְשָׁרוּן לֵיהּ. אַפְסִיק זְמַן תְּינְיָינוּת וְשָׁרוּן לֵיהּ דִּילָא מִן אוּלְפָּן. רִבִּי בָּא בְּרֵיהּ דְּרִבִּי חִייָה בַּר בָּא. רִבִּי חִייָה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. הֲלָכָה. זֶה שֶׁהוּא תוֹפֵר צָרִיךְ שֶׁיְּהֵא מְשַׁייֵר מִלְּמַעֲלָן וּמִלְּמַטָּן כְּדֵי שֶׁלֹּא יִקָּרַע. וּמַחְי לֵיהּ עַל מוֹחָא. אִם הֲלָכָה לְמָה לֹא יִקָּרַע. וְאִם לֹא יִקָּרַע לְמָה הֲלָכָה. הֲלָכָה לְמֹשֶׁה מִסִּינַי שֶׁיְּהוּ כוֹתְבִין בְּעוֹרוֹת וְכוֹתְבִין בִּדְיוֹ וּמְסַרְגְּלִין בְּקָנֶה וְכוֹרְכִין בְּשִׁיעֵר וְטוֹלִין בְּמַטְלִית וְדוֹבְקִין בַּדֶּבֶק וְתוֹפְרִין בְּגִידִין. וּכְשֶׁהוּא תוֹפֵר יְהֵא תוֹפֵר כְּתָפֵר הַזֶּה. וְצָרִיךְ שֶׁיְּהֵא מְשַׁייֵר בֵּין שִׁיטָּה לְשִׁיטָּה [כ]מְלוֹא שִׁיטָּה. בֵּין תֵּיבָה לְתֵיבָה כִּמְלוֹא אוֹת. בֵּין אוֹת לְאוֹת כָּל שֶׁהוּא. בֵּין דַּף לְדַף מְלֹא גוֹדֶל. עָשָׂה סוֹף הַדַּף שָׁוֶה לִתְחִילָתוֹ פָּסַל. צָרִיךְ לִיתֵּן רֵיווַח בֵּסֵפֶר מִלְּמַעֲלָן שְׁתֵּי אֶצְבָּעוֹת וּמִלְּמַטָּן שָׁלוֹשׁ. רִבִּי אוֹמֵר. בַּתּוֹרָה מִלְּמַעֲלָן שָׁלֹשׁ וּמִלְּמַטָּן טֶפַח. וְצָרִיךְ שֶׁיְּהֵא מְשַׁייֵר בֵּין סֵפֶר לְסֵפֶר כִּמְלוֹא אַרְבַּע שִׁיטִין. וּבְנָבִיא שִׁלְשָׁנִים עָשָׂר שָׁלֹשׁ. וְצָרִיךְ שֶׁיְּהֵא גּוֹמֵר בְּאֶמְצַע הַדַּף וּמַתְחִיל בְּאֶמְצָעִיתוֹ. וּבְנָבִיא גּוֹמֵר בְּסוֹפוֹ וּמַתְחִיל בְּרֹאשׁוֹ. וּבְנָבִיא שְׁלִשָׁנִים עָשָׂר אָסוּר. אֵין עוֹשִׂין יְרִיעָה פְּחוּתָה מִשְּׁלֹשָׁה דַּפִּין וְלֹא יוֹתֵר עַל שְׁמוֹנָה. הָדָא דְאַתְּ אָמַר. בַּתְּחִילָּה. אֲבָל בַּסּוֹף אֲפִילּוּ כָּל שֶׁהוּא. וּבַקְּלָפִים לֹא נָתְנוּ חֲכָמִים שִׁיעוּר.

וְצָרִיךְ שֶׁיְּהֵא כוֹתֵב עַל הַגְּוִיל בְּמָקוֹם הַשִּׁיעֵר וְעַל הַקְּלָף בְּמָקוֹם נְחוּשְׁתּוֹ. אִם שִׁינָּה פָּסַל. לֹא יְהֵא כוֹתֵב חֲצִיוֹ עַל הָעוֹר וְחֲצִיוֹ עַל הַקְּלָף. אֲבָל כּוֹתֵב הוּא חֲצִיוֹ עַל עוֹר בְּהֵמָה טְהוֹרָה וְחֲצִיוֹ עַל עוֹר חַיָּה טְהוֹרָה. אֵין כּוֹתְבִין אֶלָּא עַל עוֹר בְּהֵמָה טְהוֹרָה. מַה טַעַם. לְמַעַן תִּהְיֶה תּוֹרַת יי בְּפִיךָ. מִמַּה שֶׁאַתָּה נוֹתֵן בְּפִיךָ. וְהָא תַנֵּי. כּוֹתְבִין עַל גַּבֵּי עוֹר נְבֵילוֹת וּטְרֵיפוֹת. מִינָא דְאַתְּ נוֹתֵן בְּפִיךָ. וְעוֹשִׂין עָמוּד לְסֵפֶר בְּסוֹפוֹ לַתּוֹרָה מִיכָּן וּמִיכָּן. לְפִיכָךְ גּוֹלְלִין הַסֵּפֶר לִתְחִילָתוֹ. וְהַתּוֹרָה לְאֶמְצָעִיתָהּ. רִבִּי שְׁמוּאֵל רִבִּי זְעוּרָה בְּשֵׁם רַב חִייָה בַּר יוֹסֵף. אֲפִילּוּ

שְׁתֵּי יְרִיעוֹת. רִבִּי זְעוּרָה שְׁמוּאֵל בַּר שִׁילַת בְּשֵׁם כַּהֲנָה. וּבִלְבַד מְקוֹם הַתֶּפֶר. רִבִּי אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן. סֵפֶר שֶׁאֵין עָלָיו מַפָּה הוֹפְכוֹ עַל הַכְּתָב כְּדֵי שֶׁלֹּא יִתְבַּזֶּה הַכְּתָב. כָּל הָאוֹתוֹת הַכְּפוּלִים בָּאֶלֶף בֵּית כּוֹתֵב אֶת הָרִאשׁוֹנִים בִּתְחִילַּת הַתֵּיבָה וּבְאֶמְצַע הַתֵּיבָה. וְאֶת הָאַחֲרוֹנִים בְּסוֹפָהּ. וְאִם שִׁינָּה פָּסַל. מִשֵּׁם רִבִּי מַתְיָה בֶּן חָרָשׁ אָמְרוּ. מנצפ״ך הֲלָכָה לְמֹשֶׁה מִסִּינַי. מָהוּ מנצפ״ך. רִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק. מַה שֶּׁהִתְקִינוּ לָךְ הַצּוֹפִים. מָאן אִינּוּן אִילֵּין צוֹפִין. מַעֲשֶׂה בְיוֹם סַגְרִיר שֶׁלֹּא נִכְנְסוּ חֲכָמִים לְבֵית הַוַּועַד וְנִכְנְסוּ הַתִּינוֹקוֹת. אָמְרִין. אַיתוֹן נַעֲבִיד בֵּית וַועַדָא דְלָא יִיבָּטֵל. אָמְרִין. מָהוּ דֵין דִּכְתִיב מֶ״ם מֶ״ם נוּ״ן נוּ״ן צַדֵּי״י צַדֵּי״י פֵּ״ה פֵּ״ה כַּ״ף כַּ״ף. מִמַּאֲמַר לְמַאֲמַר. מִנָּאֳמָן לְנָאֳמָן. מִצַּדִּיק לְצַדִּיק. מִפֶּה לְפֶה. מִכַּף יָדוֹ שֶׁלְּהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְכַף יָדוֹ שֶׁלְּמֹשֶׁה. וְסִיְּימוּ אוֹתָן חֲכָמִים וְעָמְדוּ כּוּלָּן בְּנֵי אָדָם גְּדוֹלִים. אָמְרוּן. רִבִּי לְיעֶזֶר וְרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ הֲווֹן מִינְהוֹן. רִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רִבִּי חִייָה בַּר בָּא וְרִבִּי סִימוֹן תְּרֵיהוֹן אָמְרִין. תּוֹרַת הָרִאשׁוֹנִים לֹא הָיָה לֹא ה״א שֶׁלָּהֶם וְלֹא מֶ״ם שֶׁלָּהֶן סָתוּם. הָא סַמֶ״ךְ סָתוּם.

רִבִּי סִימוֹן וְרִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן תְּרֵיהוֹן אָמְרִין. אַנְשֵׁי יְרוּשָׁלַם הָיוּ כוֹתְבִין. יְרוּשָׁלַיִם יְרוּשָׁלַיְמָה. וְלֹא הָיוּ מַקְפִּידִין. וְדִכְוָתֵהּ צָפוֹן צְפוֹנָה. תֵּימָן תִּימָנָה.

שְׁלֹשָׁה עָשָׂר דָּבָר שִׁינּוּ חֲכָמִים לְתַלְמֵי הַמֶּלֶךְ. כָּתְבוּ לוֹ. אֱלֹהִים בָּרָא בְּרֵאשִׁית. אֶעֱשֶׂה אָדָם בְּצֶלֶם וּבִדְמוּת. זָכָר וּנְקֵבָה בָּרָאָם. וַיכַל בַּשִּׁשִּׁי וַיִּשְׁבּוֹת בַּשְּׁבִיעִי. הָבָה אֵרְדָה. וַתִּצְחַק שָׂרָה בְּקִרְבָּהּ לֵאמֹר. כִּי בְאַפָּם הָרְגוּ שׁוֹר וּבִרְצוֹנָם עִקְרוּ אָבוּס. וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת אִשְׁתּוֹ וְאֶת בָּנָיו וַיַּרְכִּיבֵם עַל נוֹשְׂאֵי בְנֵי אָדָם. וּמוֹשַׁב בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר יָשְׁבוּ בְּמִצְרַיִם וּבְכָל הָאֲרָצוֹת שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וְאַרְבַּע מְאוֹת שָׁנָה. וְאֶת הָאַרְנֶבֶת אֶת צְעִירַת הָרַגְלַיִם. אִמּוֹ שֶׁלְּתַלְמֵי הַמֶּלֶךְ אַרְנַבְתָּא הֲוָות שְׁמָהּ. לֹא חָמֶד אֶחָד מֵהֶם נָשָׂאתִי. אֲשֶׁר חָלַק יי אֱלֹהֶיךָ אוֹתָם לְהָאִיר לְכֹל הָעַמִּים תַּחַת כָּל הַשָּׁמָיִם. אֲשֶׁר לֹא צִוִּיתִי לָאוּמוֹת לְעָבְדָם.

כָּל הָאוֹתוֹת הַכְּתוּבִים עִם הַשֵּׁם מִלְּפָנָיו הֲרֵי אֵילּוּ חוֹל וְנִמְחָקִין. כְּגוֹן לַיי בַּיי מִיי כַּיי שֶׁיי. שֶׁכֵּן מָצָאנוּ בַּצִּיץ שֶׁהוּא מוּבְדָּל מִמֶּנּוּ. קוֹדֶשׁ לַמֵּ״ד מִלְּמַטָּן וְהַשֵּׁם מִלְּמַעֲלָן. כָּל הָאוֹתוֹת הַכְּתוּבִים עִם הַשֵּׁם מֵאַחוֹרָיו הֲרֵי אֵילּוּ קוֹדֶשׁ וְאֵינָן נִמְחָקִין. כְּגוֹן אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵיכֶם. אֵילּוּ שֵׁמוֹת שֶׁאֵינָן נִמְחָקִין. הַכּוֹתֵב אֶת הַשֵּׁם בְּאַרְבַּע אוֹתִיּוֹת. בְּיוּ״ד וּבְהֵ״א. בָּאֶל״ף וּבְדָלֶ״ת. אֵל אֱלֹהִים אֱלֹהֶיךָ אֱלֹהֵי אֱלֹהֵינוּ אֱלֹהֵיכֶם שַׁדַּי צְבָאוֹת אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה. כָּתַב אֶל״ף דָּל״ת מֵיי. אֶל״ף הֵ״א מֵאֶהְיֶה. שִׁי״ן דָּל״ת מִשַּׁדַּי. צָדֵי״י בֵּי״ת מִצְּבָאוֹת. הֲרֵי אֵילּוּ נִמְחָקִין וּמוֹחֵק אֶת טְפֵילוֹתֵיהֶם. לֵאלֹהִים מוֹחֵק אֶת לַמֵּ״ד. לַיי מוֹחֵק אֶת לַמֵּד. כָּתַב יוּד הֵ״א מַאַרְבַּע אוֹתִיּוֹת. אֶל״ף לְמֵד מֵאֱלֹהִים אֵינוֹ נִמְחָק. כְּלָלוֹ שֶׁלְּדָבָר. כַּל שֶׁכְּיוֹצֵא בוֹ שֵׁם מִתְקַיֵּים בְּמָקוֹם אַחֵר אֵינוֹ נִמְחָק.

תַּנֵּי. רִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר. שֶׁלְּבֵית חֲגִירָה כּוֹתְבָנִים אוּמָּנִים הָיוּ בִירוּשָׁלַם. הָיוּ מוֹחֲקִין צְבָאוֹת. שֶׁכֵּן הוּא שֵׁם חוֹל בְּמָקוֹם אַחֵר. וּפָקְדוּ שָׂרֵי צְבָאוֹת בְּרֹאשׁ הָעָם. כָּל הַשֵּׁמוֹת הַכְּתוּבִים בְּאָבִינוּ אַבְרָהָם קוֹדֶשׁ חוּץ מֵאֶחָד שֶׁהוּא חוֹל. וַיְהִי כַּאֲשֶׁר הִתְעוּ אוֹתִי אֱלֹהִים מִבֵּית אָבִי. וְיֵשׁ אוֹמְרִים. אַף הוּא קוֹדֶשׁ. שֶׁאִילּוּלֵי אֱלֹהִים כְּבָר הִתְעוּ אוֹתִי. כָּל הַשֵּׁמוֹת הַכְּתוּבִים בְּמִיכָה אַף עַל פִּי שֶׁהֵן כְּתוּבִין בְּיוּ"ד וּבְהֵ"א הֲרֵי אֵילּוּ חוֹל חוּץ מֵאֶחָד שֶׁהוּא קוֹדֶשׁ. כָּל יְמֵי הֱיוֹת בֵּית הָאֱלֹהִים בְּשִׁילֹה. כָּל הַשֵּׁמוֹת הַכְּתוּבִים בְּנָבוֹת אַף עַל פִּי שֶׁהֵן כְּתוּבִים בְּאָלֵ"ף לַמֶּד הֲרֵי אֵילּוּ קוֹדֶשׁ. בֵּרַךְ נָבוֹת אֱלֹהִים וָמֶלֶךְ. אֲבָל חַנּוּן וְרַחוּם אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד מֶלֶךְ מְלָכִים מְרוֹמָם וְגָדוֹל וְנוֹרָא וְעֶלְיוֹן אַדִּיר צַדִּיק יָשָׁר חָסִיד תָּמִים גִּיבּוֹר הֲרֵי אֵילּוּ חוֹל. אֵילּוּ שֵׁמוֹת שֶׁאֵינָן נֶחֱלָקִין. עַמִּיאֵל עַמִּישַׁדַּי צוּרִיאֵל צוּרִישַׁדַּי גַּמְלִיאֵל פְּדָהצוּר פְּדָהאֵל אֵינָן נֶחֱלָקִין. אֵילּוּ שֵׁמוֹת שֶׁהֵן נֶחֱלָקִין. בֵּית אֵל בֵּית אָוֶן וְחָרָה אַף וְחָרָה אַפִּי פּוֹטִי פֶּרַע צָפְנַת פַּעְנֵחַ.

הַלְּלוּ יָ֑הּ. רַב וּשְׁמוּאֵל. חַד אָמַר הַלְּלוּ יָ֑הּ. וְחוֹרָנָה אָמַר הַלֵּלוּיָהּ. מָאן דְּאָמַר הַלְּלוּ יָ֑הּ. נֶחֱלַק וְאֵינוֹ נִמְחָק. מָאן דְּאָמַר הַלֵּלוּיָהּ. נִמְחָק וְאֵינוֹ נֶחֱלַק. וְלָא יָדְעִין מָאן אָמַר דָּא וּמָאן אָמַר דָּא. מִן מַה דַּאָמַר רַב. שְׁמָעִית מִן חָבִיבִי. אִם יִתֵּן לִי אָדָם סֵפֶר תִּילִים שֶׁלְּרִבִּי מֵאִיר מוֹחֵק אֲנִי אֶת כָּל הַלְּלוּ יָהּ שֶׁבּוֹ. שֶׁלֹּא נִתְכַּוֵּון לְקַדְּשׁוֹ. הֲוִי דּוּ אָמַר הַלֵּלוּיָהּ. מִילֵּיהוֹן דְּרַבָּנָן פְּלִיגִין. דְּאָמַר רִבִּי סִימוֹן בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. בַּעֲשָׂרָה לְשׁוֹנוֹת שֶׁלְּשָׁבַח נֶאֱמַר סֵפֶר תִּילִים. בְּאִישׁוּר בְּנִיצּוּחַ בְּנִיגּוּן בְּשִׁיר בְּמִזְמוֹר בְּהַשְׂכֵּל בְּרִינָּה [בְּתוֹדָה] בִּתְפִילָּה בִּבְרָכָה. הַמְּאוּשָּׁר שֶׁבְּכוּלָּן הַלְּלוּ יָ֑הּ. שֶׁהַשֵּׁם וְהַשָּׁבַח כְּלוּלִין בּוֹ.

רִבִּי זְעוּרָה בָּעָא קוֹמֵי רִבִּי אַבָּהוּ. מַה נַעֲנֵי. אָמַר לֵי֑הּ הָכָא (כִּיפָּה) [בְּפָה] קוֹמְךְ. רִבִּי יוֹנָה עָנִי הָכֵן וְהָכֵן. רִבִּי לָעְזָר עָנִי הָכֵין וְהָכֵין. דְּתַנֵּי. שָׁמַע וְלֹא עָנָה יָצָא. עָנָה וְלֹא שָׁמַע לֹא יָצָא. רַב בְּשֵׁם רִבִּי אַבָּא בַּר חָנָה. וְאִית דְּאָמְרִין. רִבִּי אַבָּא בַּר חָנָה בְּשֵׁם רַב. וְהוּא שֶׁעָנָה רָאשֵׁי פְּרָקִים. רִבִּי זְעוּרָה בָּעֵי. הַיי לֵין אִינּוּן רָאשֵׁי פְּרָקִים. הַלְּלוּיָהּ הַלְּלוּ עַבְדֵי יְיָ הַלְּלוּ אֶת שֵׁם יְיָ. בְּעוֹן קוֹמֵי רִבִּי חִייָה בַּר בָּא. מְנַיִין אִם שָׁמַע וְלֹא עָנָה יָצָא. אָמַר לוֹן. מִמָּה דַּאֲנָן חֲמֵי רַבָּנָן רַבְּרְבַיָּיא קַיימִין בְּצִיבּוּרָא וְאִילֵּין אָמְרִין בָּרוּךְ הַבָּא. וְאִילֵּין אָמְרִין. בְּשֵׁם יְיָ. וְאֵילּוּ וְאֵילּוּ יוֹצְאִין יְדֵי חוֹבָתָן.

תַּנֵּי רִבִּי הוֹשַׁעְיָה. עוֹנֶה הוּא אָדָם אָמֵן אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא אָכַל. אֵינוֹ אוֹמֵר. בָּרוּךְ שֶׁאָכַלְנוּ. אֶלָּא אִם כֵּן אָכַל. תַּנֵּי. אֵין עוֹנִין אָמֵן יְתוֹמָה וְלֹא אָמֵן קְטוּפָּה. בֶּן עֲזַאי אוֹמֵר. הָעוֹנָה אָמֵן יְתוֹמָה יִהְיוּ בָנֶיהָ יְתוֹמִין. קְטוּפָּה. תִּיקָּטֵף נִשְׁמָתוֹ. אֲרוּכָּה. יַאֲרִיךְ יָמִים בְּטוֹבָה. אֵי זוֹ הִיא אָמֵן יְתוֹמָה. אָמַר רַב חוּנָה. הָהֵן דְּחָב לְמִבְרְכָה וְהוּא עָנֵי וְלָא יָדַע מָה הוּא עָנִי. תַּנֵּי. גּוֹ שֶׁבִּירַךְ אֶת הַשֵּׁם עוֹנִין אַחֲרָיו. בַּשֵּׁם. אֵין עוֹנִין אַחֲרָיו אָמֵן. אָמַר רִבִּי תַּנְחוּמָה.

אִם בֵּירַכְךְ גּוֹי עָנֵה אַחֲרָיו אָמֵן. דִּכְתִיב בָּרוּךְ תִּהְיֶה מִכָּל הָעַמִּים. גּוֹי אֶחָד פָּגַע בְּיִרְבִּי יִשְׁמָעֵאל וּבֵירְכוֹ. אֲמַר לֵיהּ. כְּבָר מֵילָתָךְ אֲמִירָא. אֶחָד פָּגַע בּוֹ וְקִילְלוֹ. אֲמַר לֵיהּ. כְּבָר מֵילָתָךְ אֲמִירָה. אָמְרוּן לֵיהּ תַּלְמִידוֹי. רִבִּי. הֵיךְ מַה דְּאָמְרַת לָהֵן אָמְרַת לָהֶן. אֲמַר לוֹן. וְלָא כֵן כְּתִיב. אוֹרְרֶיךְ אָרוּר וּמְבָרֲכֶיךְ בָּרוּךְ.

הלכה י

משנה: אֵין בֵּין כֹּהֵן מָשׁוּחַ בְּשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה לְמִרוּבֶּה בְּגָדִים אֶלָּא פַּר הַבָּא עַל כָּל הַמִּצְוֹת. אֵין בֵּין כֹּהֵן שֶׁשִּׁימֵּשׁ לְכֹהֵן שֶׁעָבַר אֶלָּא פַּר יוֹם הַכִּפּוּרִים וַעֲשִׂירִית הָאֵיפָה׃

הלכה: תַּנֵּי. כֹּהֵן מָשִׁיחַ מֵבִיא פָּר. אֵין הַמְרוּבֶּה בְגָדִים מֵבִיא פָּר. וּדְלֹא כְרִבִּי מֵאִיר. דְּרִבִּי מֵאִיר אָמַר. הַמְרוּבֶּה בְגָדִים מֵבִיא פָּר. מַה טַעֲמֵיהּ דְּרִבִּי מֵאִיר. מָשִׁיחַ. מַה תַּלְמוּד לוֹמַר כֹּהֵן. לְרַבּוֹת אֶת הַמְרוּבֶּה [בְּגָדִים]. מַה טַעֲמוֹן דְּרַבָּנִן. מָשִׁיחַ. יָכוֹל זֶה הַמֶּלֶךְ. תַּלְמוּד לוֹמַר כֹּהֵן. אִי כֹּהֵן יָכוֹל אַף מְרוּבֶּה בְגָדִים. תַּלְמוּד לוֹמַר מָשִׁיחַ. אוֹ יָכוֹל שֶׁאֲנִי מַרְבֶּה אַף מְשׁוּחַ מִלְחָמָה. תַּלְמוּד לוֹמַר מָשִׁיחַ. שֶׁאֵין עַל גַּבָּיו מָשִׁיחַ. מִחְלְפָה שִׁיטַּתּוֹן דְּרַבָּנִן. הָכָא כְתִיב מָשִׁיחַ וְהָכָא כְתִיב מָשִׁיחַ. הָכָא אִינּוּן אָמְרִין. לְרַבּוֹת מְרוּבֶּה בְגָדִים. וְהָכָא אִינּוּן אָמְרִין. לְהוֹצִיא אֶת הַמְרוּבֶּה בְגָדִים. אָמַר רִבִּי אִילָא. כָּל מִדְרַשׁ וּמִדְרַשׁ בְּעִנְיָינוֹ. תַּמָּן כָּל הַפָּרָשָׁה אֲמוּרָה בְאַהֲרֹן. לְאֵי זֶה דָבָר נֶאֱמַר כֹּהֵן. לְרַבּוֹת אֶת הַמְרוּבֶּה בְגָדִים. בְּרַם הָכָא אֵין הַפָּרָשָׁה אֲמוּרָה בְאַהֲרֹן. אִילּוּ נֶאֱמַר מָשִׁיחַ וְלֹא נֶאֱמַר כֹּהֵן. הָיִיתִי אוֹמֵר. [לְעוֹלָם עַל הֶעֱלֵם דָּבָר מֵבִיא פָּר וְעַל שִׁגְגַּת מַעֲשֶׂה מֵבִיא שָׂעִיר. הֲוֵי צוֹרֶךְ הוּא שֶׁיֹּאמַר כֹּהֵן. אוֹ אִלּוּ נֶאֱמַר כֹּהֵן וְלֹא נֶאֱמַר מָשִׁיחַ. הָיִיתִי אוֹמֵר.] זֶה הַמֶּלֶךְ. אֵין תֹּאמַר. כְּבָר קְדָמָה פָּרָשַׁת הַמֶּלֶךְ. הָיִיתִי אוֹמֵר. עַל הֶעֱלֵם דָּבָר מֵבִיא פָּר וְעַל שִׁגְגַּת מַעֲשֶׂה מֵבִיא שָׂעִיר. הֲוֵי צוֹרֶךְ הוּא שֶׁיֹּאמַר מָשִׁיחַ וְצוֹרֶךְ הוּא שֶׁיֹּאמַר כֹּהֵן.

אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן עָבַר וְהֵבִיא עֲשִׂירִית הָאֵיפָה שֶׁלּוֹ כָּשֵׁר.

מַתְקִינִין לוֹ כֹּהֵן אַחֵר תַּחְתָּיו שֶׁמָּא יֵאָרַע לוֹ פְסוּל. מַה. מְיַחֲדִין לֵיהּ עִימֵּיהּ. אָמַר רִבִּי חַגַּי. מֹשֶׁה. דִּינּוּן מְיַחֲדִין לֵיהּ עִימֵּיהּ דּוּ קְטִיל לֵיהּ. אוֹתוֹ. אֶחָד מוֹשְׁחִין וְאֵין מוֹשְׁחִין שְׁנַיִם. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. מִפְּנֵי אֵיבָה.

עָבַר זֶה וְשִׁימֵּשׁ זֶה. הָרִאשׁוֹן כָּל מִצְוַת כְּהוּנָּה עָלָיו. הַשֵּׁינִי אֵינוֹ כָשֵׁר לֹא לְכֹהֵן גָּדוֹל וְלֹא לְכֹהֵן הֶדְיוֹט. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. עָבַר וְעָבַד עֲבוֹדָתוֹ כְשֵׁירָה. עֲבוֹדָתוֹ מִשֶּׁל מִי. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. מַעֲשֶׂה בְּבֶן אִילֵם מִצִּיפּוֹרִין שֶׁאִירַע קֶרִי לְכֹהֵן גָּדוֹל בְּיוֹם הַכִּיפּוּרִים וְנִכְנַס בֶּן אִילֵם וְשִׁימֵּשׁ תַּחְתָּיו בִּכְהוּנָּה גְדוֹלָה. וְאָמַר לַמֶּלֶךְ כְּשֵׁיצָא. אֲדוֹנִי הַמֶּלֶךְ. פָּר וְשָׂעִיר שֶׁל יוֹם מִשֶּׁלִּי הֵן קְרֵיבִים אוֹ מִשֶּׁלְכֹהֵן גָּדוֹל. וְיָדַע הַמֶּלֶךְ מַה שָׁאֲלוֹ. אָמַר לוֹ. בֶּן אִילֵם. לֹא

דַּיֶּיךָ אֶלָּא שֶׁשִּׁימַּשְׁתָּה שָׁעָה אַחַת לְפָנַי מִי שֶׁאָמַר וְהָיָה הָעוֹלָם דַּיֶּיךָ. וְיֵדַע בֶּן אֵילֵם שֶׁהוּסַּע מִכְּהוּנָּה גְּדוֹלָה.

מַעֲשֶׂה בְשִׁמְעוֹן בֶּן קִמְחִית שֶׁיָּצָא לְדַבֵּר עִם מֶלֶךְ עֲרָבִי [עֶרֶב יוֹם כִּפּוּרִים עִם חֲשֵׁכָה] וְנִתְּנָה צִינּוֹרָה שֶׁלִּרְוֹק מִפִּיו עַל בְּגָדָיו וְטִימְּאַתּוּ וְנִכְנַס יְהוּדָה אָחִיו וְשִׁימֵּשׁ תַּחְתָּיו בְּכְהוּנָּה. וְרָאָת אִימָּן שְׁנֵי בָנֶיהָ כֹּהֲנִים גְּדוֹלִים בְּיוֹם אֶחָד. שִׁבְעָה בָנִים הָיוּ לְקִמְחִית וְכוּלְּהֶם שִׁימְּשׁוּ בְכְהוּנָּה גְּדוֹלָה. שָׁלְחוּ חֲכָמִים וְאָמְרוּ לָהּ. מַה מַעֲשִׂים טוֹבִים יֵשׁ בְּיָדֵךְ. אָמְרָה לָהֶן. יָבוֹא עָלַי אִם רָאוּ קוֹרוֹת בֵּיתִי שְׂעָרוֹת רֹאשִׁי וְאִימְּרַת חָלוּקִי מִיָּמַיי. אָמְרוּן. כָּל קִמְחַיָּא קֶמַח וְקִימְחָא דְקִימְחִית סוֹלֶת. וְקָרְוִין עָלָהּ כָּל כְּבוּדָּה בַת מֶלֶךְ פְּנִימָה מִמְשְׁבְּצוֹת זָהָב לְבוּשָׁהּ. יָכוֹל יְהֵא מְשׁוּחַ מִלְחָמָה מֵבִיא עֲשִׂירִית הָאֵיפָה [שֶׁלּוֹ]. תַּלְמוּד לוֹמַר תַּחְתָּיו מִבָּנָיו. אֵת שֶׁבְּנוֹ עוֹבֵד תַּחְתָּיו מֵבִיא עֲשִׂירִית הָאֵיפָה] שֶׁלּוֹ. יָצָא מְשׁוּחַ מִלְחָמָה שֶׁאֵין בְּנוֹ עוֹבֵד תַּחְתָּיו. וּמְנַיִין לִמְשׁוּחַ מִלְחָמָה שֶׁאֵין בְּנוֹ עוֹבֵד תַּחְתָּיו. תַּלְמוּד לוֹמַר יִלְבָּשָׁם הַכֹּהֵן תַּחְתָּיו מִבָּנָיו. אֶת שֶׁהוּא בָא אֶל אוֹהֶל מוֹעֵד לְשָׁרֵת בַּקּוֹדֶשׁ בְּנוֹ עוֹבֵד תַּחְתָּיו. יָצָא מְשׁוּחַ מִלְחָמָה שֶׁאֵינוֹ בָא אֶל אוֹהֶל מוֹעֵד לְשָׁרֵת בַּקּוֹדֶשׁ [אֵין בְּנוֹ עוֹבֵד תַּחְתָּיו]. מְנַיִין שֶׁהוּא מִתְמַנֶּה כֹּהֵן גָּדוֹל. [שֶׁנֶּאֱמַר] פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר נָגִיד הָיָה עֲלֵיהֶם לְפָנִים יי עִמּוֹ. רִבִּי יוֹסֵה כַּד דַּהֲוָה בָעֵי לְמִקַּנְתְּרֵה לְרִבִּי אֶלְעָזָר בִּירִבִּי יוֹסֵי הֲוָה אָמַר לֵיהּ. לְפָנִים עִמּוֹ. לְפָנִים עִמּוֹ. בִּימֵי זִמְרִי מִיחָה וּבִימֵי פִּילֶגֶשׁ בְּגִבְעָה לֹא מִיחָה.

מְנַיִין שֶׁהוּא נִשְׁאָל בִּשְׁמוֹנָה. רִ' בָּא רִבִּי חִייָה בְשֵׁם רִבִּי חִייָה בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. וּבִגְדֵי הַקּוֹדֶשׁ אֲשֶׁר לְאַהֲרֹן יִהְיוּ לְבָנָיו. מַה תַּלְמוּד לוֹמַר אַחֲרָיו. אֶלָּא לִגְדוּלָּה שֶׁלְּאַחֲרָיו. מְנַיִין שֶׁהוּא עוֹבֵד בִּשְׁמוֹנָה. רִבִּי אִימִּי בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. וּבִגְדֵי הַקֹּדֶשׁ אֲשֶׁר לְאַהֲרֹן יִהְיוּ לְבָנָיו. מַה תַּלְמוּד לוֹמַר אַחֲרָיו. אֶלָּא לִגְדוּלָּה שֶׁלְּאַחֲרָיו. אָמַר לֵיהּ רִבִּי יוֹנָה. עִמָּךְ הָיִיתִי. לֹא אָמַר עוֹבֵד. אֶלָּא נִשְׁאָל. בַּמֶּה הוּא נִשְׁאָל. אַייתֵי רַב הוֹשַׁעְיָה מַתְנִיתָא דְּבַר קַפָּרָא מִן דְּרוֹמָה וְתַנָּא. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים. אֵינוֹ כָּשֵׁר לֹא בִּשְׁמוֹנָה שֶׁל כֹּהֵן גָּדוֹל וְלֹא בְּאַרְבָּעָה שֶׁל כֹּהֵן הֶדְיוֹט. אָמַר רִבִּי בָּא. בְּדִין הָיָה שֶׁיְּהֵא עוֹבֵד בְּאַרְבָּעָה. וְלָמָּה אֵינוֹ עוֹבֵד. שֶׁלֹּא יְהוּ אוֹמְרִין. רָאִינוּ כֹּהֵן גָּדוֹל פְּעָמִים עוֹבֵד בְּאַרְבָּעָה פְּעָמִים שֶׁהוּא עוֹבֵד בִּשְׁמוֹנָה. אָמַר רִבִּי יוֹנָה. וְלֹא מִבִּפְנִים הוּא עוֹבֵד וְלֹא מִבַּחוּץ הוּא נִשְׁאָל. וּטוֹעִים בֵּין דָּבָר מִבִּפְנִים לְבַחוּץ. וְכִי רִבִּי טַרְפוֹן אֲבִיהֶן שֶׁלְּכָל יִשְׂרָאֵל לֹא טָעָה בֵּין תְּקִיעַת הַקְהֵל לִתְקִיעַת קְרָבָן. דִּתְנֵי וּבְנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים יִתְקְעוּ בַּחֲצוֹצְרוֹת. תְּמִימִים וְלֹא בַעֲלֵי מוּמִין. דִּבְרֵי רִבִּי עֲקִיבָה. אָמַר לוֹ רִבִּי טַרְפוֹן. אֶקְפַּח אֶת בָּנַיי אִם לֹא רָאִיתִי אֶת שִׁמְעוֹן אָחִי אִימָּא חִיגֵּר בְּאַחַת מֵרַגְלָיו עוֹמֵד בָּעֲזָרָה חֲצוֹצְרוֹתוֹ בְיָדוֹ וְתוֹקֵעַ. אָמַר לוֹ רִבִּי עֲקִיבָה. שֶׁמָּא לֹא רָאִיתוֹ אֶלָּא בְּשָׁעַת הַקְהֵל. וַאֲנִי אוֹמֵר. בְּשָׁעַת

הַקָּרְבָּן. אָמַר לוֹ רִבִּי טַרְפוֹן. אֶקְפַּח אֶת בָּנַיי שֶׁלֹּא הִיטִּיתָה יְמִין וּשְׂמֹאל. אֲנִי שֶׁרָאִיתִי אֶת הַמַּעֲשֶׂה וְשָׂכַחְתִּי. וְאַתָּה דוֹרֵשׁ וּמַסְכִּים עַל הַשִּׁמּוּעָה. הָא כָל הַפּוֹרֵשׁ מִמְּךָ כְּפוֹרֵשׁ מֵחַיָּיו. וְכֵפֶר הַכֹּהֵן אֲשֶׁר יְמַשַּׁח אוֹתוֹ. מַה תַּלְמוּד לוֹמַר. לְפִי שֶׁכָּל הַפָּרָשָׁה אֲמוּרָה בְאַהֲרֹן. אֵין לִי אֶלָּא אַהֲרֹן עַצְמוֹ. מְנַיִין לְרַבּוֹת כֹּהֵן אַחֵר. תַּלְמוּד לוֹמַר. אֲשֶׁר יְמַשַּׁח אוֹתוֹ. אֵין לִי אֶלָּא מְשׁוּחַ בְּשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה. הַמְרוּבֶּה בְגָדִים מְנַיִין. תַּלְמוּד לוֹמַר וַאֲשֶׁר יְמַלֵּא אֶת יָדוֹ. מְנַיִין לְרַבּוֹת כֹּהֵן הַמִּתְמַנֶּה. תַּלְמוּד לוֹמַר וְכִפֶּר הַכֹּהֵן. בַּמֶּה הוּא מִתְמַנֶּה. רַבָּנִן דְּקֵיסָרִין בְּשֵׁם רִבִּי חִייָה בַּר יוֹסֵף. בְּפָה. אָמַר רִבִּי זְעוּרָה. הָדָא אָמְרָה שֶׁמְּמַנִּין זְקֵינִים בַּפֶּה. אָמַר רִבִּי חִייָא בַּר אָדָא. מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵן. חֲזוֹר בְּךָ בְּאַרְבָּעָה דְבָרִים שֶׁהָיִיתָ אוֹמֵר וְנַעֲשֶׂה אַב בֵּית דִּין.

הלכה יא

משנה: אֵין בֵּין בָּמָה גְּדוֹלָה לְבָמָה קְטַנָּה אֶלָּא פְּסָחִים. זֶה הַכְּלָל כָּל שֶׁהוּא נִידָּר וְנִידָּב קָרֵב בַּבָּמָה. וְכָל שֶׁאֵינוֹ לֹא נִידָּר וְלֹא נִידָּב אֵינוֹ קָרֵב בָּבָּמָה׃

הלכה: [אֵין בֵּין בָּמָה גְּדוֹלָה לְבָמָה קְטַנָּה כו׳]. רִבִּי יוֹחָנָן עָבַד תְּלַת שְׁנִין וּפְלַג דְּלָא נָחַת לְבֵית וַועֲדָא מִן צַעֲרָא. בְּסוֹפָא חֲמָא רִבִּי אֶלְעָזָר בַּחֲיֶלְמֵיהּ. לְמָחָר סִינֵי נָחַת וּמְחַדֵּת לְכוֹן מִילָּה. עָאַל וְאָמַר קוֹמֵיהוֹן. מֵאֵיכָן קְשָׁטוּ הַקּוֹשְׁטִ הַזֶּה שֶׁתְּהֵא עֲבוֹדָה בִּבְכוֹרוֹת. מִן הַדִּין קְרִייָה. כִּי לִי כָּל בְּכוֹר בְּיוֹם הַכּוֹתִי כָל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וגו׳. וְכָתוּב וּבְכָל אֱלֹהֵי מִצְרַיִם אֶעֱשֶׂה שְׁפָטִים וגו׳. קוֹדֶם לָכֵן מָה הָיוּ עוֹשִׂין. וַתִּקַּח רִבְקָה אֶת בִּגְדֵי עֵשָׂו בְּנָהּ הַגָּדֹל הַחֲמוּדוֹת אֲשֶׁר אִתָּהּ בַּבָּיִת. מָהוּ הַחֲמוּדוֹת. שֶׁהָיָה מְשַׁמֵּשׁ בִּכְהוּנָּה גְּדוֹלָה. אָמַר רִבִּי לֵוִי. שָׁבַר יי מַטֵּה רְשָׁעִים. אֵילּוּ הַבְּכוֹרוֹת שֶׁהִקְרִיבוּ לָעֶגֶל תְּחִילָּה.

הַכֹּל קָרֵב בַּבָּמָה. בְּהֵמָה וְחַיָּה וְעוֹפוֹת גְּדוֹלִים וּקְטַנִּים זְכָרִים וּנְקֵיבוֹת תְּמִימִין [אֲבָל לֹא] (ו)בַעֲלֵי מוּמִין. טְהוֹרִים אֲבָל לֹא טְמֵאִים. הַכֹּל קָרֵב עוֹלָה וְאֵינָן טְעוּנִין הַפְשֵׁט וְנִיתּוּחַ. וְגוֹזִים בְּזְמַן הַזֶּה רְשָׁאִין לַעֲשׂוֹת כֵּן. זְכָרִים וּנְקֵיבוֹת מְנַיִין. רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי יוֹסֵי בַּר חֲנִינָה. וְאֶת הַפָּרוֹת הֶעֱלוּ עֹלָה לַיי. תְּמִימִים [אֲבָל לֹא] (ו)בַעֲלֵי מוּמִין מְנַיִין. אָמַר רִבִּי יָסָא. פָּשַׁט רִבִּי לָעְזָר לַחֲבֵרַייָא. מִכָּל הַחַי מִכָּל בָּשָׂר. שֶׁיִּהוּ שְׁלֵימִים בְּאֵיבְרֵיהֶן מֵירָטִים. פָּשַׁט רִבִּי לָעְזָר. כֹּל צִפּוֹר כָּל כָּנָף. פְּרָט לַמֵּירָטִים. טְהוֹרִים אֲבָל לֹא טְמֵאִים מְנַיִין. רִבִּי אַבָּא בֶּרִיהּ דְּרִבִּי פַּפַּי רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ דְּסִיכְנִין בְּשֵׁם רִבִּי לֵוִי. הֲגָה נֹחַ תּוֹרָה מִתּוֹךְ תּוֹרָה. אָמַר. כְּבָר נֶאֱמַר לִי כְּיֵרֶק עֵשֶׂב נָתַתִּי לָכֶם אֶת כֹּל. לְאֵיזֶה דָּבָר רִיבָּה הַכָּתוּב בַּטְּהוֹרִין. לְקָרְבָּנוֹת. וְגוֹזִים בִּזְמַן הַזֶּה רְשָׁאִין לַעֲשׂוֹת כֵּן. רִבִּי בָּא בְשֵׁם רַב יְהוּדָה. אָסוּר לְיִשְׂרָאֵל לְסַיְיעוֹ וְאָסוּר לְהֵיעָשׂוֹת לוֹ שְׁלִיחַ.

אַנְטוּנִינוּס שָׁאַל לְרִבִּי. מָהוּ לִבְנוֹת מִזְבֵּחַ. אָמַר לֵיהּ. בְּנֵיהוּ וּגְנוּז אֲבָנָיו. מַהוּ לַעֲשׂוֹת לוֹ קְטוֹרֶת. אָמַר לֵיהּ. חַסֵּר בָּהּ אַחַת מִסַּמְמָנֶיהָ. לֹא כֵן תַּנֵּי. לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם. לָכֶם אֵין אַתֶּם עוֹשִׂין [אֲבָל] עוֹשִׂין הֵם אֲחֵרִים לָכֶם. אָמַר רִבִּי חֲנַנְיָה. בְּגִין רִבִּי רוֹמַנוֹס דְּשַׁלְחֵיהּ רִבִּי יַעֲבְדִינֵיהּ לֵיהּ. אִית מֵילִין אָמְרִין דְּאִתְגַּיֵּיר (אַנְטוֹלִינוּס) [אַנְטוּנִינוּס]. אִית מֵילִין אָמְרִין דְּלָא אִיתְגַּיֵּיר (אַנְטוֹלִינוּס) [אַנְטוּנִינוּס]. רָאוּ אוֹתוֹ יוֹצֵא בְּמִנְעָל פָּחוּת בְּיוֹם הַכִּיפּוּרִים. מַה אַתְּ שְׁמַע מִינָּהּ. שֶׁכֵּן אֲפִילוּ יְרֵיאֵי שָׁמַיִם יוֹצְאִין בְּכָךְ. (אַנְטוֹלִינוּס) [אַנְטוּנִינוּס] אָמַר לְרִבִּי. מֵייכְלְתִי אַתְּ מִן לִיוְיָתָן לְעָלְמָא דַּאֲתִי. אָמַר לֵיהּ. אֵין. אָמַר לֵיהּ. מִן אֵימָּר פִּיסְחָא לָא אֵייכְלְתָנִי וּמִן לִיוְיָתָן אַתְּ מֵייכַל לִי. אָמַר לֵיהּ. מַה נַעֲבִיד לָךְ וּבְאֵימָּר פִּיסְחָא כְתִיב כָּל עֶרֶל לֹא יֹאכַל בּוֹ. כֵּיוָן דִּשְׁמַע כֵּן אָזַל וְנָזַר. אֲתָא לְגַבֵּיהּ. אָמַר לֵיהּ. רִבִּי. חָמִי גְּזוּרְתִי. אָמַר לֵיהּ. בְּדִידִי לָא אִיסְתַּכְלִית מִן יוֹמוֹי אֶלָּא בְּדִידָךְ. וְלָמָּה נִקְרָא שְׁמוֹ רַבִּינוּ הַקָּדוֹשׁ. שֶׁלֹּא הִבִּיט בְּמֵילָתוֹ מֵימָיו. וְלָמָּה נִקְרָא נָחוּם אִישׁ קוֹדֶשׁ הַקָּדְשִׁים. שֶׁלֹּא הִבִּיט בְּצוּרַת מַטְבֵּעַ מֵימָיו. הָדָא אָמְרָה דְּאִיתְגַּיֵּיר (אַנְטוֹלִינוּס) [אַנְטוּנִינוּס]. מִילֵּיהוֹן דְּרַבָּנִן אָמְרִין. (לֹא) נִתְגַּיֵּיר (אַנְטוֹלִינוּס) [אַנְטוּנִינוּס]. דְּאָמַר רִבִּי חִזְקִיָּה רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי לְעָזָר. אִם בָּאִין הֵן גֵּירֵי צֶדֶק לְעָתִיד לָבוֹא (אַנְטוֹלִינוּס) [אַנְטוּנִינוּס] בָּא בְרֹאשָׁם.

רִבִּי לְעָזָר וְרִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה. רִבִּי לְעָזָר אָמַר. שְׁלָמִים הִקְרִיבוּ בְּנֵי נֹחַ. רִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה אָמַר. עוֹלוֹת הִקְרִיבוּ בְּנֵי נֹחַ. הָתִיב רִבִּי לְעָזָר לְרִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה. וְהָכְתִיב וְהֶבֶל הֵביא גַּם הוּא מִבְּכוֹרוֹת צֹאנוֹ וּמֵחֶלְבֵהֶן. מַה עָבַד לֵהּ רִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה. מִן שְׁמַיְנֵיהוֹן. הָתִיב רִבִּי לְעָזָר לְרִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה. וְהָא כְתִיב וַיִּשְׁלַח אֶת נַעֲרֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲלוּ עוֹלוֹת וגו'. מַה עָבַד לֵהּ רִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה. שְׁלֵימִין בְּגוּפָן בְּלֹא הַפְשֵׁט וּבְלֹא נִיתּוּחַ. הָתִיב רִבִּי לְעָזָר לְרִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה. [וְהָכְתִיב וַיִּקַּח יִתְרוֹ חוֹתֵן מֹשֶׁה עוֹלָה וּזְבָחִים לֵאלֹהִים. מַה עָבַד לֵהּ רִבִּי יוֹסֵי בַּר חֲנִינָא.] כְּמָאן דְּאָמַר. לְאַחַר מַתַּן תּוֹרָה בָּא יִתְרוֹ. רִבִּי חוּנָה אָמַר. אִיתְפַּלְגוֹן יְהוּדָה בִּירִבִּי וְרִבִּי יַנַּאי. חַד אָמַר. קוֹדֶם מַתַּן תּוֹרָה בָּא יִתְרוֹ. וְחוֹרָנָה אָמַר. לְאַחַר מַתַּן תּוֹרָה בָּא יִתְרוֹ. וְלָא יָדְעִין מָאן אָמַר דְּא וּמָאן אָמַר דְּא. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ כֹּהֵן מִדְיָן חוֹתֵן מֹשֶׁה. מַה שָׁמַע. חִזְקִיָּה אָמַר. קְרִיעַת יַם סוּף שָׁמַע. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ אָמַר. קְרִיעַת יַם סוּף שָׁמַע. [רִבִּי לֵוִי אָמַר. מִלְחֶמֶת עֲמָלֵק שָׁמַע.] יְהוּדָה בִּירִבִּי אָמַר. מַתַּן תּוֹרָה שָׁמַע. הֲוֵי דוּ אָמַר. לְאַחַר מַתַּן תּוֹרָה בָּא יִתְרוֹ. רִבִּי בָּא וְרִבִּי חִייָה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. וְדָא מְסַיְּעָה לְרִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה. עוּרִי צָפוֹן וּבוֹאִי תֵימָן. עוּרִי צָפוֹן זֶה הָעוֹלָה שֶׁנִּשְׁחֲטָה בַּצָּפוֹן. מָהוּ עוּרִי. דָּבָר שֶׁהָיָה יָשֵׁן וְנִתְעוֹרֵר. וּבוֹאִי תֵימָן. אֵילּוּ שְׁלָמִים שֶׁהֵן נִשְׁחָטִין בַּדָּרוֹם. מָהוּ בוֹאִי. דָּבָר שֶׁהָיָה שְׁלֵחִידוּשׁ. מַה עָבַד לֵהּ רִבִּי יוֹסֵי בַּר חֲנִינָה. לְכְשֶׁיִּתְעוֹרְרוּ הַגָּלִיּוֹת שֶׁהֵן נְתוּנוֹת בַּצָּפוֹן וְיָבוֹאוּ וְיִבְנוּ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ שֶׁהוּא נָתוּן בַּדָּרוֹם. רִבִּי אַבָּא בְּרֵיהּ דְּרִבִּי פַּפַּי רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ

דְּסִיכְנִין בְּשֵׁם רִבִּי לֵוִי. אוּף דֵּין קְרָיֶיה מְסַיֵּיעַ לְרִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה. זֹאת תּוֹרַת הָעוֹלָה הִיא הָעוֹלָה. שְׁהָיוּ בְנֵי נוֹחַ מַקְרִיבִין. כַּד הוּא אָתֵי גַּבֵּי שְׁלָמִים אָמַר. זֹאת תּוֹרַת זֶבַח הַשְּׁלָמִים. אֲשֶׁר הִקְרִיב אֵין כָּתוּב כָּאן אֶלָּא אֲשֶׁר יַקְרִיב. מִיכָּן וּלְהַבָּא.

פָּרִים הַנִּשְׂרָפִים וּשְׂעִירִים הַנִּשְׂרָפִין אֵיכָן הֵן נִשְׂרָפִין. עַל גַּבֵּי הַקֶּבֶר. מִן מַה דְתַנִּינָן אֵין בֵּין בָּמָה גְּדוֹלָה לְבָמָה קְטַנָּה אֶלָּא פְּסָחִים. כֵּינִי מַתְנִיתָא. אֵין בֵּין בָּמָה גְּדוֹלָה לְבָמָה קְטַנָּה אֶלָּא פְּסָחִים בִּלְבַד. וּדְלָא כְרִבִּי יוּדָה. דְּרִבִּי יוּדָה אָמַר. חַטָּאת פֶּסַח לְיָחִיד בְּבָמָה גְּדוֹלָה. אֵין חַטָּאת פֶּסַח לְיָחִיד בְּבָמָה קְטַנָּה. תַּנֵּי. אָמַר רִבִּי יְהוּדָה. כָּל מַה שֶׁהַצִּיבּוּר מַקְרִיב בְּאוֹהֶל מוֹעֵד שֶׁבַּמִּדְבָּר הוּא מַקְרִיב בְּאוֹהֶל מוֹעֵד שֶׁבַּגִּלְגַּל. מַה בֵּין אוֹהֶל מוֹעֵד שֶׁבַּמִּדְבָּר לְאוֹהֶל מוֹעֵד שֶׁבַּגִּלְגַּל. אוֹהֶל מוֹעֵד שֶׁבַּמִּדְבָּר לֹא הָיָה לוֹ הֵיתֵר בָּמָה. אוֹהֶל מוֹעֵד שֶׁבַּגִּלְגַּל הָיָה לוֹ הֵיתֵר בָּמָה. וּבָמָתוֹ בִּרֹאשׁ גַּגּוֹ וְאֵין מַקְרִיב עָלֶיהָ אֶלָּא עוֹלָה וּשְׁלָמִים בִּלְבַד. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים. כָּל מַה שֶׁהַצִּיבּוּר וְהַיָּחִיד מַקְרִיבִין בְּאוֹהֶל מוֹעֵד שֶׁבַּמִּדְבָּר מַקְרִיבִין בְּאוֹהֶל מוֹעֵד שֶׁבַּגִּלְגַּל. מַה טַעֲמָא דְּרִבִּי יוּדָה. לֹא תַעֲשׂוּ בַּגִּלְגַּל כְּכֹל אֲשֶׁר אֲנַחְנוּ עוֹשִׂים פֹּה הַיּוֹם. מַה תַעֲשׂוּ שָׁם. דָּבָר שֶׁהוּא בָא לִידֵי יַשְׂרוּת. וְאֵי זוֹ זוֹ. זוֹ עוֹלָה וּשְׁלָמִים. מַה טַעֲמוֹן דְּרַבָּנִן. בְּמָקוֹם אִישׁ הַיָּשָׁר בְּעֵינָיו יַעֲשֶׂה. לֹא תַעֲשׂוּן כְּכֹל אֲשֶׁר אֲנַחְנוּ עוֹשִׂים פֹּה הַיּוֹם. וּמַה תַעֲשׂוּ שָׁם. דָּבָר שֶׁהוּא בָא לִידֵי יַשְׂרוּת. וְאֵי זוֹ זוֹ. זוֹ עוֹלָה וּשְׁלָמִים. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר. הַיָּחִיד הוּזְהָר וְהַיָּחִיד הוּזְהָרוּ. הוּזְהָר וּבָמָתוֹ בִּרֹאשׁ גַּגּוֹ וְהוּתָּר לְעוֹלָה וּשְׁלָמִים. רַבָּנִן אָמְרֵי. אַף הַצִּיבּוּר וְהַיָּחִיד הוּזְהָרוּ. צִיבּוּר הוּתָּר מִכְּלָלוֹ. יָחִיד לָן בְּאִיסּוּרוֹ.

תַּנֵּי בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן. הַצִּיבּוּר אֵינוֹ מֵבִיא אֶלָּא מַה שֶׁקִּבֵּל עָלָיו הַכָּתוּב. סָבַר רִבִּי שִׁמְעוֹן. מִשֶּׁנִּקְבַּע מַעֲשֶׂר שֵׁינִי עוֹד לֹא פָסַק. מַה בֵּינֵיהוֹן. רִבִּי בָּא בַּר מָמָל אָמַר. פַּר הֶעֱלֵם דָּבָר בֵּינֵיהוֹן. רִבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר. נִדְבַת הַצִּיבּוּר בֵּינֵיהוֹן. תַּנֵּי. אֶחָד הָאִישׁ וְאֶחָד הָאִשָּׁה. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. לֵית כָּאן אִשָּׁה. אִישׁ כָּתוּב בַּפָּרָשָׁה. תַּנֵּי. אַף הַנָּזִירוּת. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. לֵית כָּאן נָזִירוּת. נָזִירוּת חוֹבָה הִיא. תַּנֵּי. אַף הַנְּסָכִים. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה בֵּירִבִּי בּוּן. מָאן תַּנָּא נְסָכִים דְּלָא כְרִבִּי. דְּתַנֵּי. רִבִּי אוֹמֵר. אוֹמֵר אָנִי. אַף מְשֻׁנְכְנְסוּ יִשְׂרָאֵל לָאָרֶץ אֵין נְסָכִים קְרֵיבִין אֶלָּא מִבִּפְנִים. מַה טַעַם. בַּקּוֹדֶשׁ הַסֵּךְ נֶסֶךְ שֵׁכָר לַיי. אֵין כָּתוּב בְּלֹא תַעֲשֶׂה אֶלָּא מִבִּפְנִים. מְנַיִין מִבַּחוּץ. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. מְנַיִין לַשּׁוֹחֵט לַפֶּסַח וּלְיָחִיד וּלְבָמַת יָחִיד וּלְבָמַת צִיבּוּר בַּשְּׁעַת אִיסּוּר בָּמָה שֶׁהוּא עוֹבֵר בְּלֹא תַעֲשֶׂה. תַּלְמוּד לוֹמַר לֹא תוּכַל לִזְבּוֹחַ אֶת הַפֶּסַח בְּאַחַת. עָנוּשׁ כָּרֵת וְאַתְּ אָמַר הָכֵין. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר. בְּשׁוֹחֵט מִשֵּׁשׁ שָׁעוֹת וּלְמַעֲלָן שֶׁלֹּא לִשְׁמוֹ בַּשְּׁעַת הֵיתֵר בָּמָה. וְלָמָּה הוּא אוֹמֵר בַּשְּׁעַת אִיסּוּר בָּמָה. בַּשְּׁעַת אִיסּוּר בָּמָתוֹ. וְלָמָּה לִי שֶׁלֹּא לִשְׁמוֹ. שֶׁלֹּא תֹאמַר. שְׁלָמִים הֵן וְהֵן כְּשֵׁירִין. וְעוֹד מִן הָדָא. יָכוֹל אִם שְׁחָטוֹ מִשֵּׁשׁ שָׁעוֹת וּלְמַעֲלָן יְהֵא כָּשֵׁר. מָה אִית לָךְ מִשֵּׁשׁ שָׁעוֹת (וּלְמַעֲלָן יְהֵא כָּשֵׁר) [וּלְמַטָּן

יְהֵא פָּסוּל]. לֹא. שֶׁלֹּא לִשְׁמוֹ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. הָדָא אָמְרָה. שְׁלָמִים הַבָּאִין מַחְמַת פֶּסַח כְּשֵׁירִים בַּבָּמָה. עוֹלָה הַבָּאָה מַחְמַת אָשָׁם. עַל דַּעְתֵּיהּ דְּרִבִּי לָעְזָר מָהוּ שֶׁתְּהֵא כְשֵׁירָה בַּבָּמָה. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. זֶה הַכְּלָל כָּל שֶׁהוּא נִידָּר וְנִידָּב קָרֵב בַּבָּמָה. וְכָל שֶׁאֵינוֹ לֹא נִידָּר וְלֹא נִידָּב אֵינוֹ קָרֵב בָּבָמָה.

אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה. אֵין הַבָּמָה נִיתֶּרֶת אֶלָּא בְּנָבִיא. מַה טַעַם. הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן תַּעֲלֶה עוֹלוֹתֶיךָ בְּכָל מָקוֹם אֲשֶׁר תִּרְאֶה. כִּי אִם בַּמָּקוֹם וגו'. וְאֵלְיָהוּ מַקְרִיב בִּשְׁעַת אִיסּוּר הָבָמוֹת. אָמַר רִבִּי שִׁמְלַאי. דִּבִּירָא אָמַר לֵיהּ. וּבְדָבְרְךָ עָשִׂיתִי. וּבְדִיבּוּרְךָ עָשִׂיתִי.

הלכה יב

משנה: אֵין בֵּין שִׁילֹה לִירוּשָׁלַיִם אֶלָּא שֶׁבְּשִׁילֹה אוֹכְלִין קָדָשִׁים קַלִּין וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי בְּכָל הָרוֹאֶה וּבִירוּשָׁלַיִם לִפְנִים מִן הַחוֹמָה. וְכָאן וְכָאן קָדְשֵׁי קָדָשִׁים נֶאֱכָלִין לִפְנִים מִן הַקְּלָעִים. קְדוּשַׁת שִׁילֹה. יֵשׁ אַחֲרֶיהָ הֶיתֵּר וּקְדוּשַׁת יְרוּשָׁלַיִם אֵין אַחֲרֶיהָ הֶיתֵּר׃

הלכה: רִבִּי יוֹחָנָן בַּר מַרְיֶיה שָׁמַע לָהּ מִן הָדָא. אָז יִבְנֶה יְהוֹשֻׁעַ מִזְבֵּחַ לַיי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בְּהַר עֵיבָל. אֵין לִי אֶלָּא הַר עֵיבָל. שִׁילוֹ מְנַיִין. וַיִּקַּח שְׁמוּאֵל טָלֶה חָלָב אֶחָד וַיַּעֲלֵהוּ עוֹלָה כָּלִיל לַיי. אָמַר רִבִּי אַבָּא בַּר כַּהֲנָא. שָׁלֹשׁ עֲבֵירוֹת הוּתְרוּ בְשִׁייוֹ שֶׁלִּשְׁמוּאֵל. הוּא (ועירו) [וְעוֹרוֹ] וּמְחוּסַּר זְמַן וְלֵוִי הָיָה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. אִין מִן הָדָא לֵית שְׁמַע מִינָהּ כְּלוּם. דְּאָמַר רִבִּי אַבָּא בַּר כַּהֲנָא. שֶׁבַע עֲבֵירוֹת הוּתְרוּ בְּפָרוֹ שֶׁלְּגִדְעוֹן. אֲבָנִים פְּסוּלוֹת וַעֲצֵי אֲשֵׁירָה וּמוּקְצֶה וְנֶעֱבַד וְלַיְלָה וְזָר וְאִיסּוּר בָּמָה. מָאן דְּבָעֵי יִשְׁמְעִינָהּ טַבָּאוּת מִן הַהִיא דְּרִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן. וּתְשׁוּבְתוֹ הָרַמְתָה כִּי שָׁם בֵּיתוֹ וְשָׁם שָׁפַט אֶת יִשְׂרָאֵל וַיִּבֶן שָׁם מִזְבֵּחַ לַיי. כְּתוּב וַיֵּרֶם הַטַּבָּח אֶת הַשּׁוֹק וְהָעֲלֵיהָ וַיָּשֶׂם לִפְנֵי שָׁאוּל וגו'. רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן אָמַר. שֶׁקָּא וְשׁוֹפָה. רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. שֶׁקָּא וְאַלְיָה. רִבִּי לָעְזָר אָמַר. חֲזֶה וְשׁוֹק. דְּאָמַר רִבִּי לָעְזָר. חֲזֶה וְשׁוֹק לַכֹּהֲנִים בְּבָמָה גְדוֹלָה וְלַבַּעֲלִים בְּבָמָה קְטַנָּה. רִבִּי זְעוּרָה בְשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. עוֹר הָעוֹלָה לַכֹּהֲנִים בְּבָמָה גְדוֹלָה וְלַבַּעֲלִים בְּבָמָה קְטַנָּה. רִבִּי זְעוּרָה בְשֵׁם רַב יִרְמְיָה. תְּרוּמַת תּוֹדָה לַכֹּהֲנִים בְּבָמָה גְדוֹלָה וְלַבַּעֲלִים בְּבָמָה קְטַנָּה. רִבִּי יוֹחָנָן בָּעֵי. הַלַּיְלָה מָהוּ שֶׁיְּהֵא כָּשֵׁר בַּבָּמָה. הֲתִיב רִבִּי לָעְזָר. וְהִכְתִּיב וַיֹּאמֶר שָׁאוּל פּוּצוּ בָעָם וַאֲמַרְתֶּם לָהֶם הַגִּישׁוּ אֵלַי אִישׁ שׁוֹרוֹ וגו'. וּכְתִיב וַיַּגִּידוּ לְשָׁאוּל לֵאמֹר הִנֵּה הָעָם חוֹטְאִים לַיהוָה לֶאֱכוֹל עַל הַדָּם וגו'. הָא כֵיצַד. הַלַּיְלָה לַחוּלִין וְהַיּוֹם לַמּוּקְדָּשִׁין. כַּד שְׁמַע רִבִּי יוֹחָנָן אָמַר. יָפֶה לִימְּדָנוּ רִבִּי לָעְזָר. רִבִּי פִּינְחָס בְּשֵׁם רִבִּי יוֹסֵה בֵּירִבִּי אֵילְעַאי. כְּתוּב אֶחָד אוֹמֵר. וַיִּטֹּשׁ מִשְׁכַּן שִׁילֹה. וְכָתוּב אַחֵר אוֹמֵר וַתְּבִיאֵהוּ בֵית יי שִׁלֹה. הָא כֵיצַד. בַּיִת שֶׁלְּאֲבָנִים מִלְמַטָּן וִירִיעוֹת מִלְמַעֲלָן. וְהֵיא הָיְתָה מְנוּחָה. אָמַר רִבִּי זְעוּרָה. וּבִלְבַד עֲשָׂרָה טְפָחִים כְּבִנְיַין הַבַּיִת. וְהָא תַנֵּי. כְּשֵׁם

שֶׁהָיָה אוֹהֵל מוֹעֵד נָטוּי כָּךְ אוֹהֶל שֶׁבְּשִׁילֹה נָטוּי. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן. קְרָסָיו קְרָשָׁיו בְּרִיחָיו וַאֲדָנָיו וְעַמּוּדָיו. וְהָיוּ הַקְּרָסִים נִרְאִין מִתּוֹכוֹ כְּכוֹכָבִים בָּרָקִיעַ.

רִבִּי חִייָה רַבָּה אָמַר לְרִבִּי שִׁמְעוֹן בְּרִבִּי. אֲנִי שָׁמַעְתִּי מֵאֲבִיךְ שֶׁכָּל חוּפּוֹת [שֶׁהָיוּ] לָא הָיוּ אֶלָּא בְתוֹךְ חֶלְקוֹ שֶׁלְּבִנְיָמִין. מַה טַּעֲמָא. וּבֵין כְּתֵיפָיו שָׁכֵן. וְהָא כְתִיב וַיִּמְאַס בְּאֹהֶל יוֹסֵף וּבְשֵׁבֶט אֶפְרַיִם לֹא בָחָר. וַיִּבְחַר בְּשֵׁבֶט יְהוּדָה. וְכִי בִיהוּדָה בָחַר. אֶלָּא בְּחִירָה וּבְחִירָה. מַה בְּחִירָה שֶׁנֶּאֱמַר לְהַלָּן בִּנְיָמִן בִּכְלָל. אַף בְּחִירָה שֶׁנֶּאֱמַר כָּאן בִּנְיָמִן בִּכְלָל. רִבִּי יוֹנָה רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה. וּרְצוֹן שׁוֹכְנִי סְנֶה. קֻדְשִׁים הַמְרַצִּין נֶאֱכָלִין בְּחֶלְקוֹ שֶׁלְּיוֹסֵף. אָמַר רִבִּי אֶבְדּוּמָא דְּצִיפּוֹרִין. כְּרֹאשׁ תּוֹר הָיָה נִכְנָס מִתּוֹךְ חֶלְקוֹ שֶׁלְּיוֹסֵף לְתוֹךְ חֶלְקוֹ שֶׁלְּבִנְיָמִן וְהָיָה הַמִּזְבֵּחַ נָתוּן עָלָיו. מַה טַּעַם. וְנָסַב הַגְּבוּל מִזְרָחָה תַּאֲנַת שִׁילֹה. עַד אַיסְכּוּפְיָה דְּשִׁילֹה. רִבִּי יוֹנָה רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה. וּרְצוֹן שׁוֹכְנִי סְנֶה. שֶׁשָּׁרַת שְׁכִינָה בְּסַנְאָיו שְׁלְיוֹסֵף.

רִבִּי לָעְזָר בְּשֵׁם רִבִּי הוֹשַׁעְיָה. מִמָּה שֶׁנֶּאֱכְלוּ קָדָשִׁים קַלִּים וּמַעֲשֵׂר שֵׁינִי בְּכָל הָרוֹאֶה לֹא צָרַךְ הַשּׁוֹנֶה לְהַזְהִיר עַל אֲכִילָתָן אֶלָּא עַל עֲלִייָתָן. מַה טַּעַם. הִשָּׁמֶר לְךָ פֶּן תַּעֲלֶה עוֹלוֹתֶיךָ. פֶּן תַּעֲלֶה עֲלִייָתֶיךָ. רִבִּי שִׁמְעוֹן בַּר מִייָשָׁא בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי לָעְזָר. מָהוּ הֲרוֹאֶה. שִׁילֹה אוֹ שִׁילֹה וּמִשְׁכַּן שִׁילֹה. אָמַר לֵיהּ. שִׁילֹה וּמִשְׁכַּן שִׁילֹה. כְּגוֹן הָדָא בֵית מָעוֹן. אֶלָּא שֶׁזֶּה מַפְסִיק וְזֶה אֵינוֹ מַפְסִיק.

רִבִּי יָסָא בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. זֶה סִימָן. כָּל זְמַן שֶׁהָאָרוֹן מִבִּפְנִים הַבָּמוֹת אֲסוּרוֹת. יָצָא הַבָּמוֹת מוּתָּרוֹת. רִבִּי זְעוּרָא בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי יָסָא. אֲפִילוּ לְשָׁעָה. כְּגוֹן הַהוּא דְּעֵילִי. רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. שָׁם שָׁם. מַה שָׁם שֶׁנֶּאֱמַר לְהַלָּן הַבָּמוֹת אֲסוּרוֹת. אַף שָׁם שֶׁנֶּאֱמַר כָּאן הַבָּמוֹת אֲסוּרוֹת. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי יוֹחָנָן. מֶעָתָּה אִם אֵין אָרוֹן אֵין פֶּסַח. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן. אַזְכָּרָה אַזְכָּרָה. מַה אַזְכָּרָה שֶׁנֶּאֱמַר לְהַלָּן הַבָּמוֹת אֲסוּרוֹת. אַף אַזְכָּרָה שֶׁנֶּאֱמַר כָּאן הַבָּמוֹת אֲסוּרוֹת. וְכֵן הָיָה רִבִּי יוּדָה וְרִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמְרִים. מַעֲשֵׂר שֵׁינִי בְּנוֹב וּבְגִבְעוֹן. נִיחָה כְרִבִּי יוּדָה. דְּרִבִּי יוּדָה אָמַר. חֲטָאת פֶּסַח לְיָחִיד בְּבָמָה גְדוֹלָה. אֵין חֲטָאת פֶּסַח לְיָחִיד בְּבָמָה קְטַנָּה. כְּרִבִּי שִׁמְעוֹן. דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן אָמַר. אַף הַצִּיבּוּר אֵינוֹ מֵבִיא אֶלָּא מַה שֶׁקָּבַע עָלָיו הַכָּתוּב. סָבַר רִבִּי שִׁמְעוֹן. מִשֶּׁנִּקְבַּע מַעֲשֵׂר שֵׁינִי עוֹד לֹא פָסַק.

מְנַיִין שֶׁהַכֹּהֲנִים יוֹצְאִין יְדֵי חוֹבָתָן בַּחַלָּה וּבַתְּרוּמָה וְיִשְׂרָאֵל בְּמַעֲשֵׂר שֵׁינִי בַּפֶּסַח. תַּלְמוּד לוֹמַר תֹּאכְלוּ מַצּוֹת. רִיבָּה. יָכוֹל יֵצְאוּ יְדֵי חוֹבָתָן בַּבִּיכּוּרִים. תַּלְמוּד לוֹמַר בְּכֹל מוֹשְׁבוֹתֵיכֶם תֹּאכְלוּ מַצּוֹת. מַצָּה הַנֶּאֱכֶלֶת בְּכָל מוֹשָׁב. יָצְאוּ בִּיכּוּרִים שֶׁאֵינָן נֶאֱכָלִין בְּכָל מוֹשָׁב. הָתִיבוּן. הֲרֵי מַעֲשֵׂר שֵׁינִי הֲרֵי הוּא נֶאֱכָל בְּכָל מוֹשָׁב. רָאוּי הוּא לְהִיפָּדוֹת וּלְהֵיאָכֵל בְּכָל מוֹשָׁב. רִבִּי בּוּן בַּר חִייָה בָּעֵי. מֵעַתָּה הַלָּקוּחַ בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר שֵׁינִי טָמֵא כְּרִבִּי יְהוּדָה. הוֹאִיל

וְאֵינוֹ רָאוּי לְהִיפָּדוֹת וּלְהֵיאָכֵל בְּכָל מוֹשָׁב אֵין יוֹצְאִין בּוֹ. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ בָּעֵי. [מֵעַתָּה] חַלַּת עִיסַּת מַעֲשֵׂר שֵׁינִי בִּירוּשָׁלַם. הוֹאִיל וְאֵינָהּ רָאוּיָה לְהִיפָּדוֹת וּלְהֵיאָכֵל בְּכָל מוֹשָׁב אֵין יוֹצְאִין בָּהּ.

יָכוֹל יֵצְאוּ יְדֵי חוֹבָתָן בַּחַלּוֹת תּוֹדָה וּבִרְקִיקֵי נָזִיר. תַּלְמוּד לוֹמַר שִׁבְעַת יָמִים מַצּוֹת תֹּאכֵלוּ. מַצָּה הַנֶּאֱכֶלֶת כָּל שִׁבְעָה. יָצְאוּ חַלּוֹת תּוֹדָה וּרְקִיקֵי נָזִיר שֶׁאֵינָן נֶאֱכָלִין כָּל שִׁבְעָה. רִבִּי יוֹנָה בְשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. מִמַּה שֶׁנֶּאֱכְלוּ חַלּוֹת תּוֹדָה (וּשְׁעִירֵי) [וּרְקִיקֵי] נָזִיר בְּכָל עֲרֵי יִשְׂרָאֵל לֹא צָרַךְ הַשּׁוֹנֶה לְהוֹצִיאָן מִמּוֹשָׁב. רִבִּי יוֹסֵה בְשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁנֶּאֱכְלוּ חַלּוֹת תּוֹדָה וּרְקִיקֵי נָזִיר בְּכָל עֲרֵי יִשְׂרָאֵל לֹא צָרַךְ הַשּׁוֹנֶה לְהוֹצִיאָן מִמּוֹשָׁב. נִיחָה חַלּוֹת תּוֹדָה. רְקִיקֵי נָזִיר. לֹא כֵן אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. לֵית כָּאן נְזִירוּת. נְזִירוּת חוֹבָה הִיא. אָמַר רִבִּי בּוּן בַּר כַּהֲנָא. תִּיפְתַּר שֶׁקָּרְבָה חַטָּאתוֹ בְּשִׁילֹה. עוֹלָתוֹ וּשְׁלָמָיו בְּנוֹב וּבְגִבְעוֹן. רִבִּי חֲנַנְיָה רִבִּי עֶזְרָה בְּעוֹן קוֹמֵי רִבִּי מָנָא. לֹא כֵן אָמַר רִבִּי בְשֵׁם רִבִּי יוֹסֵה. שַׁלְמֵי חֲגִיגָה הַבָּאִים בְּבָמָה כְּשֵׁירִים אֶלָּא שֶׁלֹּא עָלוּ לַבַּעֲלִים לְשֵׁם חוֹבָה. אֶלָּא כְּרִבִּי יוּדָה. דְּרִבִּי יוּדָה אָמַר. חַטָּאת פֶּסַח לְיָחִיד בְּבָמָה גְדוֹלָה. אֵין חַטָּאת פֶּסַח לְיָחִיד בְּבָמָה קְטַנָּה. לֹא אַתְיָא אֶלָּא כְּרִבִּי שִׁמְעוֹן. דְּרִבִּי שִׁמְעוֹן אָמַר. מִכַּיוָן שֶׁנִּזְרַק עָלָיו אֶחָד מִן הַדָּמִים הוּתַּר הַנָּזִיר בַּיַּיִן וְלִיטַמֵּא לַמֵּתִים.

אִית תַּנָּיֵי תַנֵּי. מְנוּחָה זוֹ שִׁילֹה. נַחֲלָה זוֹ יְרוּשָׁלַם. אִית תַּנָּיֵי תַנֵּי. מְנוּחָה זוֹ יְרוּשָׁלַם. נַחֲלָה זוֹ שִׁילֹה. מָאן דְּאָמַר. מְנוּחָה זוֹ שִׁילֹה. כִּי לֹא בָאתֶם עַד עָתָּה אֶל הַמְּנוּחָה. נַחֲלָה זוֹ יְרוּשָׁלַם. הַעֵיט צָבוּעַ נַחֲלָתִי לִי. מָאן דְּאָמַר. נַחֲלָה זוֹ שִׁילֹה. הָיְתָה לִי נַחֲלָתִי כְּאַרְיֵה בַיָּעַר. מְנוּחָה זוֹ יְרוּשָׁלַם. זֹאת מְנוּחָתִי עָדֵי עַד וגו'. לְאֶחָד שֶׁעָשָׂה לוֹ חֲבִילָה וְהָיָה נִינָחַ בָּהּ. כָּךְ בְּאוֹהֶל מוֹעֵד נֶאֶסְרוּ הַבָּמוֹת. בַּגִּלְגָּל הוּתְּרוּ הַבָּמוֹת. בְּשִׁילֹה נֶאֶסְרוּ הַבָּמוֹת. בְּנוֹב וּבְגִבְעוֹן הוּתְּרוּ הַבָּמוֹת. בִּירוּשָׁלַם נֶאֶסְרוּ הַבָּמוֹת. לַמֶּלֶךְ שֶׁאָמַר לְעַבְדּוֹ. אֶל תִּשְׁתֶּה יַיִן לֹא מִטַּבֵּרְיָא וְלֹא מִקֶּיסָרִין וְלֹא מִצִּיפּוֹרִין. הָא בֵּינְתַיִים מוּתָּר. כָּךְ בְּאוֹהֶל מוֹעֵד עָשׂוּ אַרְבָּעִים חֶסֶר אַחַת. בַּגִּלְגָּל עָשׂוּ אַרְבַּע עֶשְׂרֵה. שֶׁבַע שֶׁכִּיבְּשׁוּ וְשֶׁבַע שֶׁחִילְקוּ. בְּשִׁילֹה עָשׂוּ שְׁלֹשׁ מְאוֹת וְשִׁשִּׁים וְתֵשַׁע. בְּנוֹב וּבְגִבְעוֹן עָשׂוּ חֲמִשִּׁים וְשֶׁבַע. שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה בְנוֹב וְאַרְבָּעִים וְאַרְבַּע בְּגִבְעוֹן. וּבִירוּשָׁלַם עָשׂוּ בְּבִנְיָין הָרִאשׁוֹן אַרְבַּע מְאוֹת וְעָשָׂר וּבְבִנְיָין הָאַחֲרוֹן אַרְבַּע מְאוֹת וְעָשְׂרִים. לְקַיֵּים מַה שֶׁנֶּאֱמַר גָּדוֹל יִהְיֶה כְּבוֹד הַבַּיִת הַזֶּה הָאַחֲרוֹן מִן הָרִאשׁוֹן.

פרק ב

הלכה א

משנה: הַקּוֹרֵא אֶת הַמְּגִילָּה לְמַפְרֵעַ לֹא יָצָא. קְרָאָהּ עַל פֶּה קְרָאָהּ תַּרְגּוּם בְּכָל לָשׁוֹן לֹא יָצָא. אֲבָל קוֹרִין אוֹתָהּ לַלּוֹעֲזוֹת בְּלַעַז. וְהַלּוֹעֵז שֶׁשָּׁמַע אַשּׁוּרִית יָצָא׃

הלכה: הַקּוֹרֵא אֶת הַמְּגִילָּה לְמַפְרֵעַ לֹא יָצָא. דִּכְתִיב כִּכְתָבָם. קְרָאָהּ עַל פֶּה לֹא יָצָא. דִּכְתִיב כִּכְתָבָם. קְרָאָהּ תַּרְגּוּם לֹא יָצָא. דִּכְתִיב כִּכְתָבָם. בְּכָל לָשׁוֹן לֹא יָצָא. דִּכְתִיב כִּכְתָבָם וְכִלְשׁוֹנָם.

רִבִּי יוֹנָה אָמַר. תַּנָּה נַחְמָן בַּר אָדָא. רִבִּי יוֹסֵה אָמַר. תַּנָּה נַחְמָן סַבָּא. וְהָיוּ. כְּדֶרֶךְ הֲוָיְיתָן יְהִיוּ. תַּנֵּי. אַף בְּהַלֵּל וּבְקְרִיַּת שְׁמַע הַמְּגִילָּה כֵּן. נִיחָא בִקְרִיאַת הַמְּגִילָּה דִּכְתִיב כִּכְתָבָם. בְּרַם בְּהַלֵּילָא. בְּגִין דִּכְתִיב מִמְּזָרַח שֶׁמֶשׁ עַד מְבוֹאוֹ מְהוּלָּל שֵׁם יי. מְהוּלָּל שֵׁם יי מִמְּזָרַח שֶׁמֶשׁ וְעַד מְבוֹאוֹ. מָה אַתְּ שְׁמַע מִינָּהּ. אָמַר רִבִּי אָבוּן. עוֹד הִיא אֲמוּרָה עַל סֵדֶר. בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם לְשֶׁעָבַר. לֹא לָנוּ יי לֹא לָנוּ לַדּוֹרוֹת הַלָּלוּ. אָהַבְתִּי כִּי יִשְׁמַע יי לִימוֹת הַמָּשִׁיחַ. אִסְרוּ חַג בַּעֲבוֹתִים לִימוֹת גוֹג וּמָגוֹג. אֵלִי אַתָּה וְאוֹדֶךָּ לְעָתִיד לָבוֹא.

רִבִּי יוֹסֵה בְשֵׁם רִבִּי אָחָא רִבִּי זְעוּרָה בְשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. וְהִיא שֶׁתְּהֵא כְּתוּבָה בְלַעַז. מָה אֲנָן קַיְימִין. אִם בְּשֶׁהָיְתָה כְתוּבָה אֲשּׁוּרִית וְתִירְגְּמָהּ בְּלַעַז. הָדָא דְתַנִּינָן בְּכָל לָשׁוֹן. אִם בְּשֶׁהָיְתָה כְתוּבָה בְּלַעַז וְתִירְגְּמָהּ אֲשּׁוּרִית. הָדָא הִיא דְתַנֵּי. מַה בֵּין סְפָרִים לִמְגִילַּת אֶסְתֵּר. אֶלָּא שֶׁהַסְּפָרִים נִכְתָּבִין בְּכָל לָשׁוֹן וּמְגִילַּת אֶסְתֵּר אֵינָהּ נִכְתֶּבֶת אֶלָּא אֲשּׁוּרִית. אָמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר סוּסַרְטַי. תִּיפְתַּר שֶׁהָיְתָה כְתוּבָה גִּינַּגְטוֹן. תַּנֵּי שְׁמוּאֵל. טָעָה וְהִשְׁמִיט פָּסוּק אֶחָד וְתִירְגְּמוֹ הַמְתַרְגֵּם יָצָא. אֲנָן אָמְרִין. בְּכָל לָשׁוֹן לֹא יָצָא. וְאַתְּ אָמַר הָכֵין. שְׁמוּאֵל כְּדַעְתֵּיהּ. [דְּ]שְׁמוּאֵל אָמַר. הָיְתָה כְתוּבָה כֵּהִילְכָתָהּ הַלַּעוּז יוֹצֵא בָהּ בְּלַעַז. רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. יוֹדֵעַ אֲשּׁוּרִית וְיוֹדֵעַ לַעַז יוֹצֵא בָהּ [בְּלַעַז וַ]אֲשּׁוּרִית. בְּלַעַז יוֹצֵא בָהּ בְּלַעַז. יוֹדֵעַ אֲשּׁוּרִית וְיוֹדֵעַ לַעַז מָהוּ שְׁיוֹצִיא יְדֵי אֲחֵרִים בְּלַעַז. יֵיבָא כְהָדָא. כָּל שֶׁאֵינוֹ חַיָּיב בַּדָּבָר אֵינוֹ מוֹצִיא אֶת הָרַבִּים יְדֵי חוֹבָתָן.

הלכה ב

משנה: קְרָאָהּ סֵירוּגִין נִתְנַמְנֵם יָצָא. הָיָה כּוֹתְבָהּ דּוֹרְשָׁהּ וּמַגִּיהָהּ אִם כְּיוֹן לִבּוֹ יָצָא. וְאִם לָאו לֹא יָצָא. הָיְתָה כְתוּבָה בַּסָּם וּבַסִּיקְרָא וּבַקּוֹמוֹס וּבַקַּנְקַנְתּוֹם עַל הַנְּיָיר וְעַל הַדִּיפְתֶּרָא לֹא יָצָא עַד שֶׁתְּהֵא כְתוּבָה אַשּׁוּרִית עַל הַסֵּפֶר בַּדְיוֹ׃

הלכה: תַּנֵּי. סֵירוּגִים יָצָא. סֵירוּסִים לֹא יָצָא. סֵירוּגִין קִיטוּעִין. סֵירוּסִין חַד פָּרָה חַד.

אמַר רִבִּי חַגַּי. סֵירוּגִים וַחֲלוֹגְלוּגוֹת וּמִי גָדוֹל בְּחָכְמָה אוֹ בַשָּׁנִים אִיצְטְרִכַת לַחֲבֵרַיָיא. אָמְרוּן. נִיסּוֹק נִישְׁאוֹל לְבֵית רִבִּי. סַלְקוֹן מִישְׁאוֹל וְאָמְרוּן. יָצָאת שִׁפְחָה מִשֶּׁלְבֵּית רִבִּי. אָמְרַת לָהֶם. הֵיכָנְסוּ לִשְׁנַיִם. אָמְרוּן. יֵיעוֹל פַּלָּן קָמַי. יֵיעוֹל פַּלָּן קָמַי. שָׁרוֹן עָלִין קְטָעִין קְטָעִין. אָמְרָה לָהֶם. לָמָּה אַתֶּם נִכְנָסִין סֵירוּגִין סֵירוּגִין. חַד רִבִּי הֲוָה טָעִין פַּרְחִינִין וְנָפְלוּן מִינֵּיהּ. אָמְרָה לֵיהּ. רִבִּי. נִתְפַּזְרוּ חֲלָגְלוּגֶיךָ. אָמְרָה לָהּ. אִתְיֵיא מְטַאטֵא. וְאַייתַת אַלְבִּינָה.

רִבִּי מָנָא אָמַר בְּשֵׁם רִבִּי יוּדָה שֶׁאָמַר מִשֵּׁם רִבִּי יוֹסֵה הַגְּלִילִי. הִפְסִיק בָּהּ כְּדֵי לִקְרוֹת אֶת כּוּלָּהּ לֹא יָצָא יְדֵי חוֹבָתוֹ. רִבִּי בָּא רַב יִרְמְיָה בְשֵׁם רַב. הֲלָכָה כְרִבִּי מָנָא שֶׁאָמַר מִשֵּׁם רִבִּי יְהוּדָה שֶׁאָמַר מִשֵּׁם רִבִּי יוֹסֵי הַגְּלִילִי. הִפְסִיק בָּהּ. רִבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹצָדָק. אַף בַּהַלֵּל וּבַמְּגִילָּה כֵּן. אָבָא בַּר חוּנָא וְרַב חִסְדָּא הֲווֹן יָתְבִין אָמְרִין. אַף בִּתְקִיעוֹת כֵּן. סַלְקוֹן לְבֵית רִבִּי וּשְׁמָעוּן רַב חוּנָה בְשֵׁם רַב. אֲפִילּוּ שְׁמָעָן עַד תֵּשַׁע שָׁעוֹת יָצָא. אָמַר רִבִּי זְעוּרָה. עַד דַּאֲנָא תַמָּן אִיצְטְרִכַת לִי. סָלְקִית לָהָכָא שְׁמָעִית דְּאָמַר רִבִּי יָסָא בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. אֲפִילּוּ שְׁמָעָן כָּל הַיּוֹם יָצָא וְהוּא שֶׁשְּׁמָעָן עַל סֶדֶר. רִבִּי יוֹסֵה בָעֵי. הָיָה זֶה צָרִיךְ לִפְשׁוּטָה רִאשׁוֹנָה וְזֶה צָרִיךְ לִפְשׁוּטָה אַחֲרוֹנָה. תִּקִּיעָה אַחַת מוֹצִיאָה יְדֵי שְׁנֵיהֶן. רִבִּי בּוּן בַּר חִייָה בָּעֵי. כְּגוֹן קְרִית שְׁמַע וּבִרְכוֹתֶיהָ. הִיא וְלֹא בִרְכוֹתֶיהָ. בִּרְכוֹתֶיהָ וְלֹא הִיא. הִפְסִיק שְׁלִישָׁהּ וְחָזַר וְהִפְסִיק שְׁלִישָׁהּ. וּבְקוֹרֵא מְשַׁעֲרִים וְבְכָל אָדָם מְשַׁעֲרִים. אָמַר רִבִּי מַתַּנְיָה. לֹא מִסְתַּבְּרָא בַּקּוֹרֵא.

מְנַשֶּׁה הֲוָה יְתִיב קוֹמֵי רִבִּי זְעוּרָה וְאִינַמְנַם. אָמַר לֵיהּ. חֲזוֹר לְךָ דְּלָא כָוונִית.

הָיָה כּוֹתְבָהּ. הָדָא אָמְרָה שֶׁהוּא מוּתָּר בַּעֲשִׂיַּית מְלָאכָה. נֹאמַר. בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר בַּכְּרַכִים. וְדוֹרְשָׁהּ. וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יַפְלִיג עַצְמוֹ לְעִינְיָינוֹת אֲחֵרִים. וּמַגִּיהָהּ. תַּנֵּי. אֵין מְדַקְדְּקִין בְּטָעִיּוֹתֶיהָ. רִבִּי יִצְחָק בַּר אַבָּא בַּר מְחַסְיָה וְרַב חֲנַנְאֵל הֲווֹן יְתִיבִין קוֹמֵי רַב. חַד אָמַר יְהוּדִים. וְחַד אָמַר יְהוּדַיִים. וְלֹא חָזַר חַד מִינְּהוֹן. רִבִּי יוֹחָנָן הֲוָה קָרֵי כּוּלָּהּ יְהוּדִים. רִבִּי חֶלְבּוֹ רַב יִרְמְיָה בְשֵׁם רַב. כָּתוּב אֶחָד אוֹמֵר סֵפֶר. וְכָתוּב אַחֵר אוֹמֵר אִיגֶּרֶת. הָא כֵיצַד. קַל הִיקִּילּוּ בִּתְפִירָתָהּ. שֶׁאִם תָּפַר בָּהּ שְׁנַיִם אוֹ שְׁלֹשָׁה תַכִּים שֶׁהִיא כְשֵׁירָה.

הלכה ג

משנה: בֶּן עִיר שֶׁהָלַךְ לִכְרַךְ וּבֶן כְּרַךְ שֶׁהָלַךְ לְעִיר אִם עָתִיד לַחֲזוֹר לִמְקוֹמוֹ קוֹרֵא כִּמְקוֹמוֹ. וְאִם לָאו קוֹרֵא עִמָּהֶם.

הלכה: נִיחָא בֶּן כַּרַךְ שֶׁהָלַךְ לְעִיר שֶׁזְּמַנּוֹ מוּאֲחַר. בֶּן עִיר שֶׁהָלַךְ לִכְרַךְ וְאֵין זְמַנּוֹ מוּקְדָּם. אָמַר רִבִּי יוּדָן. לֵית כָּאן בֶּן עִיר שֶׁהָלַךְ לְכַרַךְ. וְתַנֵּיי דְּבֵית רִבִּי כֵּן. בֶּן כַּרַךְ שֶׁהָלַךְ לְעִיר. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי. אוֹף כָּאן בְּעָתִיד לְהִשְׁתַּקֵּעַ עִמָּהֶן. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. וְהוּא שֶׁיֵּצֵא קוֹדֶם לְשֶׁהֵאִיר מִזְרָח. אֲבָל אִם יָצָא לְאַחַר שֶׁהֵאִיר הַמִּזְרָח כְּבָר נִפְטָר. רַב נַחְמָן בַּר יַעֲקֹב בָּעֵי. מֵעַתָּה גֵּר

שֶׁמָּל לְאַחַר שֶׁהֵאִיר הַמִּזְרָח כְּבָר נִפְטָר. רִבִּי בּוּן בַּר חִייָה בָּעֵי. בֶּן עִיר שֶׁעָקַר דִּירָתוֹ לֵילֵי חֲמִשָּׁה עָשָׂר [נִתְחַייֵב כָּאן. וּבֶן כַּרְךְ שֶׁעָקַר דִּירָתוֹ בְּלֵיל אַרְבַּע עָשָׂר] נִפְטָר מִיכָּן וּמִיכָּן. בֶּן עִיר מָהוּ שֶׁיּוֹצִיא בֶּן כַּרְךְ יְדֵי חוֹבָתוֹ. יֵיבָא כְהָדָא. כֹּל שֶׁאֵינוֹ חַייָב בַּדָּבָר אֵינוֹ מוֹצִיא אֶת הָרַבִּים יְדֵי חוֹבָתָן. בֶּן כַּרְךְ מָהוּ שֶׁיּוֹצִיא אֶת בֶּן עִיר יְדֵי חוֹבָתוֹ. יֵיבָא כְהָדָא. כֹּל שֶׁאֵינוֹ חַייָב בַּדָּבָר אֵינוֹ מוֹצִיא אֶת הָרַבִּים יְדֵי חוֹבָתָן. אוֹ יֵיבֹה כָּהִיא דְאָמַר רִבִּי חֶלְבּוֹ רַב חוּנָה בְשֵׁם רִבִּי חִייָה רַבָּה. הַכֹּל יוֹצְאִין בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר שֶׁהוּא זְמַן קְרִיאָתָהּ. רִבִּי יוּדָן בָּעֵי. [בֶּן עִיר שֶׁ]נָּתַן דַּעְתּוֹ לַעֲקוֹר דִּירָתוֹ לֵילֵי חֲמִשָּׁה עָשָׂר. לֹא מַתְנִיתָא הִיא. בֶּן עִיר שֶׁהָלַךְ. לִכְרַךְ. מַתְנִיתָה בְּשֶׁהָיְתָה בַּכְּרַךְ. מַה צְרִיכָה לֵיהּ. בְּשֶׁהָיְתָה בָעִיר. אֲבָל מַפְרְשֵׁי יָמִים וְהוֹלְכֵי מִדְבָּרוֹת קוֹרְאִין כְּדַרְכָּן בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר. אָמַר רִבִּי מָנָא. בְּעִתִּיד לַחֲזוֹר לִמְקוֹמוֹ. אָמַר רִבִּי פִּינְחָס. עַל כֵּן הַיְהוּדִים הַפְּרָזִים. פָּרוּז הָיָה בְאוֹתָהּ שָׁעָה.

הלכה ד

משנה: מֵאֵיכָן קוֹרֵא אָדָם אֶת הַמְּגִילָּה וְיוֹצֵא בָּהּ יְדֵי חוֹבָתוֹ רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר כּוּלָּהּ. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר מֵאִישׁ יְהוּדִי. וְרִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר מֵאַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה׃

הלכה: מֵאֵיכָן קוֹרֵא אָדָם אֶת הַמְּגִילָּה וְיוֹצֵא בָּהּ יְדֵי חוֹבָתוֹ. רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר. אֶת כּוּלָּהּ. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר. מֵאִישׁ יְהוּדִי. רִבִּי יוֹסֵה אוֹמֵר. מֵאַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה. רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי לְעָזָר. מָאן דְּאָמַר כּוּלָּהּ. עַל כֵּן עַל כָּל דִּבְרֵי הָאִיגֶּרֶת הַזֹּאת. מָאן דְּאָמַר. מֵאִישׁ יְהוּדִי. וּמָה רָאוּ עַל כָּכָה. מָאן דְּאָמַר. מֵאַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה. וּמָה הִגִּיעַ אֲלֵיהֶם. רִבִּי סִימוֹן בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. מָאן דְּאָמַר כּוּלָּהּ. וְכָל מַעֲשֶׂה תוֹקְפוֹ וּגְבוּרָתוֹ. מָאן דְּאָמַר מֵאִישׁ יְהוּדִי. וּפָרַשַׁת גְּדוּלַת מָרְדֳּכַי. וּמָאן דְּאָמַר מֵאַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה. אֲשֶׁר גִּדְּלוֹ הַמֶּלֶךְ. רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. תּוֹקֶף. כָּל תּוֹקֶף. אֶת כָּל תּוֹקֶף. תּוֹקֶף זֶה תּוֹקְפוֹ שֶׁלְּהָמָן. כָּל תּוֹקֶף זֶה תּוֹקְפוֹ שֶׁלְּמָרְדֳּכַי. אֶת כָּל תּוֹקֶף זֶה תּוֹקְפוֹ שֶׁלְּאַחַשְׁוֵרוֹשׁ. תַּנֵּי. רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַי אוֹמֵר. מִבַּלַּיְלָה הַהוּא. מִמָּקוֹם שֶׁהָיְתָה מַפַּלְתּוֹ שֶׁלְּהָמָן מִשָּׁם הָיְתָה גְדוּלָּתוֹ שֶׁלְּמָרְדֳּכַי.

רִבִּי בָּא רַב יִרְמְיָה בְשֵׁם רַב. הֲלָכָה כְּרִבִּי מֵאִיר דְּהוּא אָמַר. כּוּלָּהּ. רִבִּי זְעוּרָה בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. בָּעֵירוּבִין וּבְתַעֲנִית צִיבּוּר נָהֲגוּ הַכֹּל כְּרִבִּי מֵאִיר . רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. אַף בִּמְגִילַּת אֶסְתֵּר נָהֲגוּ הַכֹּל כְּרִבִּי מֵאִיר.

רִבִּי חֶלְבּוֹ רַב מַתְנָה יוֹסֵי בַּר מְנַיְשָׁא בְשֵׁם רַב. בֵּין כְּמָאן דְּאָמַר. כּוּלָּהּ. בֵּין כְּמָאן דְּאָמַר. מֵאִישׁ יְהוּדִי. בֵּין כְּמָאן דְּאָמַר. מֵאַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה. וּבִלְבַד מִסֵּפֶר שָׁלֵם. רִבִּי חֶלְבּוֹ רַב מַתְנָה יוֹסֵי בַּר מְנַיְשָׁא בְשֵׁם רַב. אִם הָיְתָה כְתוּבָה חוּמָשִׁין אֵין קוֹרְאִין בָּהּ בָּרַבִּים. אָמַר רִבִּי תַּנְחוּמָא. מִפְּנֵי הַהֶדְיוֹטוֹת. עוּלָּא בִּירִייָה רִבִּי לָעְזָר בְשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה. רָגִיל צָרִיךְ

לִקְרוֹתָהּ בַּלַּיְלָה וּלְשַׁנּוֹתָהּ בַּיּוֹם. הֲוִינָן סָבְרִין מֵימַר. לְשַׁנּוֹת מִשְׁנָתָהּ. אָמַר רִבִּי אַבָּא מָרִי בַּבְלָיֶיה. לְשַׁנּוֹת קְרִיָיתָהּ.

רִבִּי בֶּרֶכְיָה רִבִּי חֶלְבּוֹ עוּלָּא בִּירִיָּיה רִבִּי לָעְזָר בְּשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה. עָתִיד הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְהֵיעָשׂוֹת רֹאשׁ חוֹלָה לַצַּדִּיקִים לָעָתִיד לָבוֹא. מַה טַּעַם. שִׂיתוּ לִיבְּכֶם לְחֵילָה. לְחוֹלָה כְתִיב. וְהַצַּדִּיקִים מַרְאִין אוֹתוֹ בְּאֶצְבַּע וְאוֹמְרִים. כִּי זֶה אֱלֹהֵים אֱלֹהֵינוּ עוֹלָם וָעֶד הוּא יְנַהֲגֵנוּ עַלמוּת. עַלמוּת בַּעֲלִימוּת. [בְּזְרִיזוּת]. עַלמוּת. כְּאִילֵּין עֲלָמוֹת. תִּירְגֵּם עֲקִילַס. אַתָּא נַסְיֵיא. עוֹלָם שֶׁאֵין בּוֹ מָוֶת. וְהַצַּדִּיקִים מַרְאִין אוֹתוֹ בְּאֶצְבַּע וְאוֹמְרִים. כִּי זֶה אֱלֹהִים אֱלֹהֵינוּ עוֹלָם וָעֶד הוּא יְנַהֲגֵנוּ עַלמוּת. הוּא יְנַהֲגֵנוּ בָּעוֹלָם הַזֶּה. הוּא יְנַהֲגֵנוּ לָעָתִיד לָבוֹא.

רִבִּי חֶלְבּוֹ רַב חָמָא בַּר גּוּרְיָא בְּשֵׁם רַב חָמָא בַּר עוּקְבָּא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה. מִשְׁפָּחָה וּמִשְׁפָּחָה. מִיכָּן לְמִשְׁמְרוֹת כְּהוּנָּה וּלְוִיָּה שֶׁיִּהוּ בְטִילִין. אָמַר רִבִּי חֶלְבּוֹ. מִיכָּן לְבֵית הַוַּועַד שֶׁיִּהֵא בָטֵל. שִׁמְעוֹן בַּר בָּא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. וְזִכְרָם לֹא יָסוּף מִזַּרְעָם. מִיכָּן שֶׁקִּבְעוּ לָהּ חֲכָמִים מַסֶּכֶת.

הלכה ה

משנה: הַכֹּל כְּשֵׁרִין לִקְרוֹת אֶת הַמְּגִילָּה חוּץ מֵחֵרֵשׁ שׁוֹטֶה וְקָטָן. רִבִּי יְהוּדָה מַכְשִׁיר בְּקָטָן. אֵין קוֹרִין אֶת הַמְּגִילָּה וְלֹא מוֹלִין וְלֹא טוֹבְלִין וְלֹא מַזִּין. וְכֵן שׁוֹמֶרֶת יוֹם כְּנֶגֶד יוֹם לֹא תִטְבּוֹל עַד שֶׁתָּנֵץ הַחַמָּה. וְכוּלָּן שֶׁעָשׂוּ מִשֶּׁעָלָה עַמּוּד הַשַּׁחַר כָּשֵׁר׃

הלכה: הַכֹּל כְּשֵׁרִין לִקְרוֹת אֶת הַמְּגִילָּה חוּץ מֵחֵרֵשׁ שׁוֹטֶה וְקָטָן. אָמַר רַב מַתְנָה. דִּבְרֵי יוֹסֵי הִיא. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. הֲוִינָן סָבְרִין מֵימַר. מַה פְּלִיגִין רִבִּי יוֹסֵה וְרַבָּנָן. בִּשְׁמַע. דִּכְתִיב בָּהּ שְׁמַע. הָא שְׁאָר כָּל הַמִּצְוֹת לֹא. מִן מַה דָּרַב מַתְנָה אָמַר. דִּבְרֵי יוֹסֵי הִיא. הָדָא אָמְרָה. הִיא שְׁמַע הִיא שְׁאָר כָּל הַמִּצְוֹת. וּמַה טַּעֲמָא דְּרִבִּי יוֹסֵה. וְהַאֲזַנְתָּ לְמִצְוֹתָיו. שְׁמַע אָזְנֶיךָ מַה שֶּׁפִּיךָ מְדַבֵּר. רַב חִסְדָּא אָמַר. לֵית כָּאן חֵרֵשׁ. בְּאַשְׁגָּרַת לָשׁוֹן הִיא מַתְנִיתָא. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. מִסְתַּבְּרָא יוֹדֶה רַב חִסְדָּא בִּתְרוּמוֹת דְּהִיא דְּרִבִּי יוֹסֵי. אֲתָא רִבִּי חֲנַנְיָה בְּשֵׁם רַב חִסְדָּא. דְּרִבִּי יוֹסֵה הִיא. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה בֵּירִבִּי בּוּן. עַל כּוֹרְחֵךְ אַתְּ אָמַר דְּהִיא דְּרִבִּי יוֹסֵה. דְּתַנִּינָן חֲמִשְׁתֵּי קַדְמָיֶיתָא וְלָא תַנִּינָתָהּ עִמָּהוֹן. אִם מִשֵּׁם שֶׁאֵין תְּרוּמָתוֹ תְרוּמָה. דְּתַנִּינָן חֲמִשְׁתֵּי אַחֲרָיֶיתָא וְלָא תַנִּינָתָהּ עִמָּהוֹן. הֲוֵי סוֹפָךְ מֵימַר. דְּרִבִּי יוֹסֵה הִיא.

רִבִּי יְהוּדָה מַכְשִׁיר בְּקָטָן. אָמַר רִבִּי יְהוּדָה. קָטָן הָיִיתִי וּקְרִיתִיהָ לִפְנֵי רִבִּי טַרְפוֹן בְּלוֹד. אָמְרוּ לוֹ. קָטָן הָיִיתָה וְאֵין עֵידוּת לְקָטָן. אָמַר רִבִּי. מַעֲשֶׂה שֶׁקְּרִיתִיהָ לִפְנֵי רִבִּי יוּדָה בְּאוּשָׁה. אָמְרוּ לוֹ. אֵין זוּ רְאָיָיה. הוּא שֶׁהוּא מַתִּיר. מִיכָּן וְהֵילְךְ נָהֲגוּ הָרַבִּים לִקְרוֹתָהּ בְּבֵית הַכְּנֶסֶת. בַּר קַפָּרָא אָמַר. צָרִיךְ לִקְרוֹתָהּ לִפְנֵי נָשִׁים וְלִפְנֵי קְטַנִּים שֶׁאַף אוֹתָם הָיוּ (בַּמִּסְפֵּק) [בַּסָּפֵק]. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי עָבַד כֵּן. מְכַנֵּשׁ בָּנוֹי וּבְנֵי בֵייתֵיהּ וְקָרֵי לָהּ קוֹמֵיהוֹן.

אֵין קוֹרִין אֶת הַמְּגִילָּה עַד שֶׁתָּנֵץ הַחַמָּה. דְּכְתִיב בַּיּוֹם אֲשֶׁר סִיבְּרוּ אוֹיְבֵי הַיְּהוּדִים לִשְׁלוֹט בָּהֶם.

וְלֹא מוֹלִים. דְּכְתִיב וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יִמּוֹל בְּשַׂר עָרְלָתוֹ.

וְלֹא טוֹבְלִין. דְּכְתִיב וְהִזָּה וְטָבַל. מַה הַזָּיָיה בַיּוֹם. אַף טְבִילָה בַיּוֹם. מְנַיִן שֶׁהַהַזָּיָה בַיּוֹם. דְּכְתִיב וְהִזָּה הַטָּהוֹר עַל הַטָּמֵא בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי. כָּל מְחוּיְיבֵי טְבִילוֹת טוֹבְלִין כְּדַרְכָּן בַּיּוֹם חוּץ מִן הַנִּידָּה וְיוֹלֶדֶת שֶׁאֵינָן טוֹבֶלֶת אֶלָּא בַלַּיְלָה. נִידָּה שֶׁעִיבֵּר זְמַנָּהּ טוֹבֶלֶת בֵּין בַּיּוֹם וּבֵין בַּלַּיְלָה. דְּרָשָׁהּ רִבִּי חִייָה בַּר בָּא לְצוֹרְיָא. נִידָּה שְׁעִיבֵּר זְמַנָּהּ טוֹבֶלֶת בֵּין בַּיּוֹם בֵּין בַּלַּיְלָה. תַּמָּן אָמְרִין. אֲפִילּוּ עִיבֵּר זְמַנָּהּ לֹא. מִפְּנֵי חֲמוֹתָהּ מִפְּנֵי כַלָּתָהּ. אִשָּׁה אַחַת מִשְּׁלְבֵּית רַבּוֹתֵינוּ רָאוּ אוֹתָהּ טוֹבֶלֶת כְּדַרְכָּהּ בַּיּוֹם. נֹאמַר. מְעוּבֶּרֶת זְמַן הֲוָוֹת.

נִידָּה שֶׁנֶּאֱנְסָה וְטָבְלָה. רִבִּי שַׁמַּי בְּשֵׁם רַב. טְהוֹרָה לְבֵיתָהּ וּטְמֵיאָה לְטַהֲרוֹת. רִבִּי לְעָזָר בְּשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה. טְמֵיאָה בֵּין לְבֵיתָהּ בֵּין לְטַהֲרוֹת. מַה טַעַם. וְכוּבַּס שֵׁנִית וְטָהֵר. מַה הָרִאשׁוֹנָה לַדַּעַת אַף הַשְּׁנִייָה לַדַּעַת. מְנַיִן שֶׁהָרִאשׁוֹנָה לַדַּעַת. וְצִוָּה הַכֹּהֵן וְכִבְּסוּ. לַדַּעַת. וַאֲנָן חַמְיֵי רַבָּנִן מְקַדְּמִין לְעִיבּוּרָה. רִבִּי נַחְמָן בְּשֵׁם רִבִּי מָנָא. מִצְוָה לְהַקְדִּים כְּדֵי לְזָרֵז בַּמִּצְוֹת.

הלכה ו

משנה: כָּל הַיּוֹם כָּשֵׁר לִקְרִיאַת הַמְּגִילָּה וְלִקְרִיאַת הַהַלֵּל וְלִתְקִיעַת שׁוֹפָר וְלִנְטִילַת לוּלָב וְלִתְפִילַּת הַמּוּסָפִין וְלַמּוּסָפִין לְיוֹדִּוּי פָּרִים וּלְיוֹדִּוּי מַעֲשֵׂר וּלְיוֹדִּוּי יוֹם הַכִּפּוּרִים. לִסְמִיכָה לִשְׁחִיטָה לִתְנוּפָה וּלְהַגָּשָׁה לִקְמִיצָה לְהַקְטָרָה לְמִלִּיקָה לְקַבָּלָה לְהַזָּיָיה וּלְהַשְׁקָיַית סוֹטָה וְלַעֲרֵיפַת הָעֶגְלָה וּלְטַהֲרַת הַמְצוֹרָע:

הלכה: כָּל הַיּוֹם כָּשֵׁר לִקְרִיאַת הַמְּגִילָּה. דְּכְתִיב בַּיּוֹם אֲשֶׁר שִׁבְּרוּ אוֹיְבֵי הַיְּהוּדִים לִשְׁלוֹט בָּהֶם. לִקְרִיאַת הַהַלֵּל. דְּכְתִיב זֶה הַיּוֹם עָשָׂה יי נָגִילָה וְנִשְׂמְחָה בוֹ. לִתְקִיעַת שׁוֹפָר. דְּכְתִיב יוֹם תְּרוּעָה יִהְיֶה לָכֶם. לְנִטִילַת לוּלָב דְּכְתִיב וּלְקַחְתֶּם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן. לִתְפִילַּת הַמּוּסָפִין וְלַמּוּסָפִין. דְּכְתִיב בְּיוֹם צַוֹּתוֹ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וגו׳.

לִסְמִיכָה לִשְׁחִיטָה לִתְנוּפָה לְהַגָּשָׁה לִקְמִיצָה לְהַקְטָרָה לְמִלִּיקָה לְקַבָּלָה לְהַזָּיָיה. דְּכְתִיב בְּיוֹם צַוֹּתוֹ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

הלכה ז

משנה: כָּל הַלַּיְלָה כָּשֵׁר לִקְצִירַת הָעוֹמֶר לְהַקְטֵר חֲלָבִים וְאֵיבָרִים. זֶה הַכְּלָל דָּבָר שֶׁמִּצְוָתוֹ בַּיּוֹם כָּשֵׁר כָּל הַיּוֹם. וְשֶׁמִּצְוָותוֹ בַּלַּיְלָה כָּשֵׁר כָּל הַלַּיְלָה:

הלכה: כָּל הַלַּיְלָה כָּשֵׁר לִסְפִירַת הָעוֹמֶר. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. דִּרְבִּי אֶלְעָזָר בֵּרִבִּי שִׁמְעוֹן הִיא. דִּרְבִּי לְעָזָר בֵּירִבִּי שִׁמְעוֹן אָמַר. מִהֲחֵל לִקְצוֹר תָּחֵל לִסְפּוֹר. מֵעַתָּה יֵצֵא לוֹ חוּץ לִתְחוּם כֵּיוָן שֶׁחֲשִׁישֵׁיכָה יַתְחִיל לִקְצוֹר. אֵיפְשָׁר לוֹ לְכַוווין. לְפִיכְךְ כָּל הַלַּיְלָה כָּשֵׁר.

הָיָה מַקְרִיב מִנְחַת הָעוֹמֶר וְנִיטְמֵאת בְּיָדוֹ. אוֹמֵר וּמְבִיאִין לוֹ אֲחֶרֶת. וְאִם לָאו אוֹמְרִים לוֹ. הֲוֵי פִיקֵחַ וּשְׁתוֹק. הֲוֵי פִיקֵחַ וּשְׁתוֹק. דִּבְרֵי רִבִּי. רִבִּי לְעָזָר בֵּירִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר. לְעוֹלָם אוֹמְרִים לוֹ. הֲוֵי פִיקֵחַ וּשְׁתוֹק. שֶׁאֵין עוֹמֶר שֶׁנִּקְצַר שֶׁלֹּא לְמִצְוָתוֹ כָּשֵׁר. סָבַר רִבִּי לְעָזָר בֵּירִבִּי שִׁמְעוֹן. שֶׁאֵין הָעוֹמֶר בָּא מִן הָעֲלִיָּיה. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. אַתְיָא דִּרְבִּי לְעָזָר בֵּרִבִּי שִׁמְעוֹן כְּשִׁשִּׁיטַת רִבִּי עֲקִיבָה רַבּוֹ שֶׁלְּאֲבִיו. דְּתַנִּינָן תַּמָּן. כְּלָל אָמַר רַבִּי עֲקִיבָה. כָּל מְלָאכָה שֶׁאֶיפְשָׁר לָהּ לֵיעָשׂוֹת מֵעֶרֶב שַׁבָּת אֵינָהּ דּוֹחָה אֶת הַשַּׁבָּת. וְכָל מְלָאכָה שֶׁאֵי אֶיפְשָׁר לָהּ לְהֵיעָשׂוֹת מֵעֶרֶב שַׁבָּת דּוֹחָה אֶת הַשַּׁבָּת. וְהָא תַנִּינָן. מַעֲשֶׂה שֶׁעָבְרוּ יוֹתֵר מֵאַרְבָּעִים זוּג וְעִיכְּבָן רִבִּי עֲקִיבָה בְלוּד. מִפְּנֵי שֶׁהָיוּ אַרְבָּעִים זוּג. אֲבָל אִם הָיָה זוּג אֶחָד לֹא הָיָה מְעַכְּבוֹ.

קְצִירַת הַיּוֹם מָה אַתְּ עָבֵד לָהּ. כִּקְצִירַת הַלַּיְלָה אוֹ כְּבָא מִן הָעֲלִיָּיה. אֵין תֵּימַר. כִּקְצִירַת הַלַּיְלָה. אַשְׁכַּחַת אָמַר. הָדָא פַלְגּוּ בֵּין רִבִּי לְעָזָר בֵּירִבִּי שִׁמְעוֹן וּבֵין רַבָּנִן. דְּרַבָּנִן אָמְרִין. קְצִירַת הַיּוֹם כִּקְצִירַת הַלַּיְלָה. וְרִבִּי אֶלְעָזָר בֵּירִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר. אֵין קְצִירַת הַיּוֹם כִּקְצִירַת הַלַּיְלָה. אֵין תֵּימַר. כְּבָא מִן הָעֲלִיָּיה. אַשְׁכַּחַת אָמַר. תַּרְתֵּין פַּלְגְּווֹן בֵּין רִבִּי אֶלְעָזָר בֵּירִבִּי שִׁמְעוֹן וְרַבָּנִן. דְּרַבָּנִן אָמְרֵי. קְצִירַת הַיּוֹם כִּקְצִירַת הַלַּיְלָה. וְרִבִּי לְעָזָר בֵּירִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר. אֵין קְצִירַת הַיּוֹם כִּקְצִירַת הַלַּיְלָה. וְרַבָּנִן אָמְרֵי. הַבָּא מִן הָעֲלִיָּיה כָּשֵׁר. וְרִבִּי לְעָזָר בֵּירִבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר. הַבָּא מִן הָעֲלִיָּיה פָּסוּל.

רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ בָּעֵי. קְצִירַת הָעוֹמֶר מָהוּ שֶׁיִּדְחֶה אֶת הַשַּׁבָּת בַּיּוֹם. הָתִיב רִבִּי אַבַּיי. וְהָתַנִּינָן. מִצְוָתוֹ לִקְצוֹר בַּלַּיְלָה. נִקְצַר בַּיּוֹם כָּשֵׁר וְדוֹחֶה אֶת הַשַּׁבָּת. וְלֹא קִבְּלֵיהּ. אָמַר רִבִּי אָחָא. חָזַר בֵּיהּ רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ מִן הָדָא. כֵּיוָן שֶׁחֲשִׁישֵׁיכָה אָמַר לָהֶן. בָּא הַשֶּׁמֶשׁ. אוֹמְרִים הֵין. בָּא הַשֶּׁמֶשׁ. אוֹמְרִים הֵין. מַה אֲנָן קַיְימִין. אִם לַלַּיְלָה. כְּבָר הוּא אָמוּר. אֶלָּא אִם אֵינוֹ עָנִיין לַלַּיְלָה תְּנֵיהוּ לַיּוֹם. דְּבָר שֶׁהוּא דּוֹחֶה אֶת הַשַּׁבָּת בַּיּוֹם מַכְשִׁירִיו מָהוּ שֶׁיִּדְחוּ אֶת הַשַּׁבָּת בַּלַּיְלָה. וְהָא תַנִּינָן. הֶעֱמִידוּ עוֹשֵׂי חֲבִיתִּין לַעֲשׂוֹת חֲבִיתִּין. תִּיפְתֵּר בַּחוֹל. תַּנֵּה רִבִּי חִייָה בַּר אַדָּא. זֶהוּ סֵדֶר תְּמִיד לַעֲבוֹדַת בֵּית אֱלֹהֵינוּ. בֵּין בַּחוֹל בֵּין בַּשַּׁבָּת. וְהָא תַנִּינָן. קְצָרוּהוּ וּנְתָנוּהוּ בְּקוּפּוֹת וְהֵבִיאוּהוּ בָעֲזָרָה וְהָיוּ מְהַבְהֲבִין אוֹתוֹ בָּאוּר [כְּדֵי לְקַיֵּים בּוֹ מִצְוַת קָלִי.] אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. מִכָּיוָן שֶׁהִתְחִיל בַּמִּצְוָה אוֹמְרִים לוֹ. מְרוֹק. הָתִיב רִבִּי יוּדָן קַפּוֹדְקַיָּיא קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵי. הַגַּע עַצְמְךָ שֶׁבָּא מִן הָעֲלִיָּיה. כֵּיוָן שֶׁלֹּא הִתְחִיל בַּמִּצְוָה אֵין אוֹמְרִים לוֹ. מְרוֹק. הָתִיב רִבִּי יַעֲקֹב בַּר סוֹסַי קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵה. וְהָא תַנִּינָן. שֶׁעַל מַהֲלַךְ לַיְלָה וְיוֹם מְחַלְּלִין אֶת הַשַּׁבָּת וְיוֹצְאִין לְעֵדוּת הַחוֹדֶשׁ. אָמַר לֵיהּ. מִכָּיוָן שֶׁהַיּוֹם צָרִיךְ לְלַיְלָה וְהַלַּיְלָה צָרִיךְ

לְיוֹם כְּמִי שֶׁכּוּלּוֹ יוֹם. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה בֵּירִבִּי בּוּן. וְלֹא לְמַפְרֵיעוֹ הוּא קָדֵשׁ. מִכֵּיוָן שֶׁהוּא קָדֵשׁ לְמַפְרֵיעוֹ הוּא יוֹם הוּא לַיְלָה.

פרק ג

הלכה א

משנה: בְּנֵי הָעִיר שֶׁמָּכְרוּ רְחוֹבָהּ שֶׁל עִיר לוֹקְחִין בְּדָמָיו בֵּית הַכְּנֶסֶת. בֵּית הַכְּנֶסֶת לוֹקְחִין תֵּיבָה. תֵּיבָה לוֹקְחִין מִטְפָּחוֹת. מִטְפָּחוֹת לוֹקְחִין סְפָרִים. סְפָרִים לוֹקְחִין תּוֹרָה. אֲבָל אִם מָכְרוּ תּוֹרָה לֹא יִקְחוּ סְפָרִים. סְפָרִים לֹא יִקְחוּ מִטְפָּחוֹת. מִטְפָּחוֹת לֹא יִקְחוּ תֵּיבָה. תֵּיבָה לֹא יִקְחוּ בֵּית הַכְּנֶסֶת. בֵּית הַכְּנֶסֶת לֹא יִקְחוּ אֶת הָרְחוֹב. וְכֵן בְּמוֹתְרֵיהֶן.

הלכה: בְּנֵי הָעִיר שֶׁמָּכְרוּ רְחוֹבָהּ שֶׁל עִיר כול'. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. דְּרִבִּי מְנַחֵם בֵּירִבִּי יוֹסֵה הִיא. דְּרִבִּי מְנַחֵם בֵּירִבִּי יוֹסֵה אָמַר. רְחוֹבָהּ שֶׁלְּעִיר יֵשׁ לָהּ קְדוּשָּׁה. שֶׁכֵּן מוֹצִיאִין סֵפֶר תּוֹרָה וְקוֹרִין בּוֹ בָּרַבִּים. בְּרַם כְּרַבָּנָן. עֲשׂוּ אוֹתוֹ כְּהַרְחֵק אַרְבַּע אַמּוֹת.

רִבִּי יִרְמְיָה רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר חָלָף בְּשֵׁם רַב אָדָא בַּר אַחָוָה. הַמִּתְפַּלֵּל לֹא יָרוֹק עַד שֶׁיְּהַלֵּךְ אַרְבַּע אַמּוֹת. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה בֵּירִבִּי בּוּן. וְכֵן הָרוֹקְקִין אַל יִתְפַּלֵּל עַד שֶׁיְּהַלֵּךְ אַרְבַּע אַמּוֹת. תַּנֵּי. הַמִּתְפַּלֵּל לֹא יַטִּיל מַיִם עַד שֶׁיְּהַלֵּךְ אַרְבַּע אַמּוֹת. וְכֵן הַמַּיטִיל מַיִם אַל יִתְפַּלֵּל עַד שֶׁיְּהַלֵּךְ אַרְבַּע אַמּוֹת. אָמַר רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא. לֹא סוֹף דָּבָר עַד שֶׁיְּהַלֵּךְ אַרְבַּע אַמּוֹת אֶלָּא אֲפִילוּ שָׁהָא כְּדֵי הֵילּוּךְ אַרְבַּע אַמּוֹת. אִם אוֹמֵר אַתְּ. עַד שֶׁיְּהַלֵּךְ אַרְבַּע אַמּוֹת יְהֵא אָסוּר. אַף אֲנִי אוֹמֵר. אַחֵר בָּא וְהֵיטִיל שָׁם.

בַּיְישַׁנָּאֵי שְׁאָלוּן לְרִבִּי אִימִּי. מָהוּ לִיקַּח אֲבָנִים מִבֵּית הַכְּנֶסֶת זוֹ וְלִבְנוֹת בְּבֵית הַכְּנֶסֶת אֲחֶרֶת. אֲמַר לוֹן. אָסוּר. אָמַר רִבִּי חֶלְבּוֹ. לֹא אָסַר רִבִּי אִימִּי אֶלָּא מִפְּנֵי עַגְמַת נֶפֶשׁ. רִבִּי גּוּרְיוֹן אָמַר. מוּנָּדְלָאֵיי שְׁאָלוּן לְרִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. מָהוּ לִיקַּח אֲבָנִים מֵעִיר זוֹ וְלִבְנוֹת בְּעִיר אֲחֶרֶת. אֲמַר לוֹן. אָסִיר. הוֹרֵי רִבִּי אִימִּי. אֲפִילוּ מִמִּזְרָחָהּ לְמַעֲרָבָהּ אָסוּר מִפְּנֵי חוּרְבַּן אוֹתוֹ הַמָּקוֹם. מָהוּ לְמְכוֹר בֵּית הַכְּנֶסֶת וְלִיקַּח בֵּית הַמִּדְרָשׁ. מִילְּתֵיהּ דְּרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי אָמְרָה. שָׁרֵי. דְּאָמַר רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. וַיִּשְׁרֹף אֶת בֵּית יי. זֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. וְאֶת בֵּית הַמֶּלֶךְ. זֶה פַּלְטִין שֶׁלְּצִדְקִיָּהוּ. וְאֵת כָּל בָּתֵּי יְרוּשָׁלַם. אֵילּוּ אַרְבַּע מֵאוֹת וּשְׁמוֹנִים בָּתֵּי כְנֵיסִיּוֹת שֶׁהָיוּ בִּירוּשָׁלַם. דְּאָמַר רִבִּי פִּינְחָס בְּשֵׁם רִבִּי הוֹשַׁעְיָה. אַרְבַּע מֵאוֹת וּשְׁמוֹנִים בָּתֵּי כְנֵיסִיּוֹת הָיוּ בִּירוּשָׁלַם וְכָל אַחַת וְאַחַת הָיְתָה לָהּ בֵּית סֵפֶר וּבֵית תַּלְמוּד. [בֵּית סֵפֶר] לְמִקְרָא וּבֵית תַּלְמוּד לְמִשְׁנָה. וְכוּלְּהֶם עָלָה אֶסְפַּסְיָינוּס. וְאֶת כָּל בֵּית הַגְּדוֹל שָׂרַף בָּאֵשׁ. זֶה מִדְרָשׁוֹ שֶׁלְּרַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכַּיי. שֶׁשָּׁם הָיוּ מְתַנִּין גְּדוּלּוֹתָיו שֶׁלְּהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. כְּגוֹן סַפְּרָה נָא לִי אֵת כָּל הַגְּדוֹלוֹת אֲשֶׁר עָשָׂה אֱלִישָׁע. רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן בְּשֵׁם רִבִּי יוֹנָתָן. הָדָא דְאָתְּ אָמַר. בְּבֵית

הַכְּנֶסֶת שֶׁלְּיָחִיד. אֲבָל בְּבֵית הַכְּנֶסֶת שֶׁלְּרַבִּים אָסוּר. אֲנִי אוֹמֵר. אֶחָד מִסּוֹף הָעוֹלָם קָנוּי בוֹ. וְהָא תַנֵּי. מַעֲשֶׂה בְּרַבִּי אֶלְעָזָר בֵּירִבִּי צָדוֹק שֶׁלָּקַח בֵּית הַכְּנֶסֶת שֶׁלְּאַלֶכְסַנְדְּרִיִּים וְעָשָׂה בָהּ צְרָכָיו. אַלֶכְסַנְדְּרִיִּים עָשׂוּ אוֹתָהּ מִשֶּׁלְּעַצְמָן. עַד כְּדוֹן בְּשֶׁבְּנָיֶיהָ לְשָׁם בֵּית הַכְּנֶסֶת. בְּנָיֶיהָ לְשֵׁם חָצֵר וְהִקְדִּישָׁהּ מָהוּ. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. קוֹנָם לְבֵית הַזֶּה שֶׁאֵינִי נִכְנָס. וְנַעֲשָׂה בֵּית הַכְּנֶסֶת. הָדָא אָמְרָה. בְּנָיֶיהָ לְשֵׁם חָצֵר וְהִקְדִּישָׁהּ קָדְשָׁה. אִימָתַי קָדְשָׁה. מִיָּד [אוֹ] בְּשָׁעַת הַתְּשְׁמִישׁ. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. הָעוֹשֶׂה תֵּיבָה לְשֵׁם סֵפֶר וּמִטְפָּחוֹת לְשֵׁם סֵפֶר. עַד שֶׁלֹּא נִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן הַסֵּפֶר מוּתָּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן הֶדְיוֹט. מִשֶּׁנִּשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן הַסֵּפֶר אָסוּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶן הֶדְיוֹט. [וּמַה] אִם אֵילּוּ שֶׁנַּעֲשׂוּ לְשֵׁם סֵפֶר אֵינָן קְדֵישׁוֹת אֶלָּא בְּשָׁעַת הַתַּשְׁמִישׁ. זוֹ שֶׁבְּנָיֶיהָ לְשֵׁם חָצֵר לֹא כָל שֶׁכֵּן. אֵילּוּ שֶׁעֲשָׂאָן לְשֵׁם חוּלִין וְהִקְדִּישָׁן מָה הֵן. כְּמַה דְאַתְּ אָמַר תַּמָּן. בְּנָיֶיהָ לְשֵׁם חָצֵר וְהִקְדִּישָׁהּ קָדְשָׁה. וְהָכָא עֲשָׂאָם לְשֵׁם חוּלִין וְהִקְדִּישָׁן קָדַשׁ.

כְּלֵי שָׁרֵת מֵאֵימָתַי הֵם קְדֵישִׁין. מִיָּד אוֹ בְּשָׁעַת הַתַּשְׁמִישׁ. אֵין תֵּימַר. מִיָּד. נִיחָא. אִין תֵּימַר. בְּשָׁעַת הַתַּשְׁמִישׁ. כְּאַחַת הֵם קְדֵישִׁים וּמִתְקַדְּשִׁין. נִיחָא שֶׁל מֹשֶׁה שֶׁנִּתְקַדְּשׁוּ בְּשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וּבְדָם. וְשֶׁל שְׁלֹמֹה כְּאַחַת הֵם קְדֵישִׁים וּמִתְקַדְּשִׁין. בִּכְנִיסָתָן לָאָרֶץ הָיוּ מְפַנִּין מִתּוֹךְ שֶׁלְּמֹשֶׁה לְתוֹךְ שֶׁלִּשְׁלֹמֹה. לֹא הָיָה שָׁם שֶׁלְּמֹשֶׁה כְּאַחַת הֵם קְדֵישִׁים וּמִתְקַדְּשִׁים. בָּעֲלִייָתָן מִן הַגּוֹלָה הָיוּ מְפַנִּין מִתּוֹךְ שֶׁלִּשְׁלֹמֹה לְתוֹךְ שֶׁלָּהֶן. לֹא הָיָה שָׁם שֶׁלִּשְׁלֹמֹה כְּאַחַת הֵם קְדֵישִׁים וּמִתְקַדְּשִׁים.

אֲבָנִים שֶׁחָצְבָן לְשֵׁם מֵת אֲסוּרוֹת בַּהֲנָיָיה. לְשֵׁם חַי וּלְשֵׁם מֵת מוּתָּרוֹת בַּהֲנָיָיה. הַזּוֹרֵק כְּלֵי לִפְנֵי מִיטָּתוֹ שֶׁל מֵת לְתוֹךְ אַרְבַּע אַמּוֹת [שֶׁלּוֹ] אָסוּר בַּהֲנָיָיה. חוּץ לְאַרְבַּע אַמּוֹת מוּתָּר בַּהֲנָיָיה.

כָּל כְּלֵי בֵית הַכְּנֶסֶת כְּבֵית הַכְּנֶסֶת. סַפְסָלָה וּקְלִטִירָה כְּבֵית הַכְּנֶסֶת. כִּילָה דְעַל אֲרוֹנָא כְּאֲרוֹנָא. רִבִּי אַבָּהוּ יְהַב גּוּלְתָּה תַּחְתּוֹי הֲהֵן בֵּילָן. רַב יְהוּדָה בְשֵׁם שְׁמוּאֵל. בִּימָה וּלְוָוחִין אֵין בָּהֶן מִשּׁוּם קְדוּשַׁת אָרוֹן [וְ]יֵשׁ בָּהֶן מִשּׁוּם קְדוּשַׁת בֵּית הַכְּנֶסֶת. אינגלין אֵין בּוֹ מִשּׁוּם קְדוּשַׁת אָרוֹן. יֵשׁ בּוֹ מִשּׁוּם קְדוּשַׁת בֵּית הַכְּנֶסֶת. רִבִּי יִרְמְיָה אֲזַל לְגָוולְנָה. חַמְתּוֹן יְהָבִין מַכּוּשָׁא בְּגַו אַרוֹנָה. אֲתָא שְׁאַל לְרִבִּי אִימִּי. אָמַר לֵיהּ. אֲנִי אוֹמֵר. לְכָךְ הִתְנוּ עָלָיו מִבַּתְּחִילָּה. רִבִּי יוֹנָה עָבַד לֵיהּ מִגְדָּל וְאַתְנֵי עָלוֹי. עִילָיְיא דְסִיפְרִין וְאַרְעָיְיא דְמַאנִין.

מִטְפָּחוֹת לוֹקְחִין סְפָרִים. אֲפִילּוּ מִטְפָּחוֹת תּוֹרָה וְחוּמָשִׁין לוֹקְחַ בָּהֶן נְבִיאִים וּכְתוּבִים. סְפָרִים לֹא יִקְחוּ מִטְפָּחוֹת. אֲפִילּוּ נְבִיאִים וּכְתוּבִים [אֵינוֹ] לוֹקֵחַ בָּהֶן מִטְפָּחוֹת תּוֹרָה וְחוּמָשִׁים. כּוֹרְכִים תּוֹרָה בְּמִטְפָּחוֹת תּוֹרָה. חוּמָשִׁים בְּמִטְפָּחוֹת חוּמָשִׁים. [נְבִיאִים בְּמִטְפָּחוֹת נְבִיאִים.] תּוֹרָה וְחוּמָשִׁים בְּמִטְפָּחוֹת נְבִיאִים וּכְתוּבִים. אֲבָל לֹא נְבִיאִים וּכְתוּבִים בְּמִטְפָּחוֹת תּוֹרָה וְחוּמָשִׁים. נוֹתְנִין תּוֹרָה עַל גַּבֵּי תּוֹרָה. וְחוּמָשִׁים עַל גַּבֵּי

חוּמָשִׁים. תּוֹרָה וְחוּמָשִׁין עַל גַּבֵּי נְבִיאִים וּכְתוּבִים. אֲבָל לֹא נְבִיאִים וּכְתוּבִים עַל גַּבֵּי תּוֹרָה וְחוּמָשִׁין. רִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רִבִּי זְעוּרָה. תּוֹרָה וְחוּמָשִׁין עָרַק תַּנָּיֵיה מִינָהּ.

כּוֹתְבִין תּוֹרָה נְבִיאִים כְּאַחַת. דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים. אֵין כּוֹתְבִין תּוֹרָה וּנְבִיאִים כְּאַחַת אֲבָל כּוֹתְבִין נְבִיאִים וּכְתוּבִים כְּאַחַת. רִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק. תּוֹרָה וְחוּמָשִׁין קְדוּשָׁה אַחַת הֵן. אֵין עוֹשִׂין תּוֹרָה חוּמָשִׁין אֲבָל עוֹשִׂין חוּמָשִׁין תּוֹרָה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. הָדָא אָמְרָה. תּוֹרָה שֶׁעָשָׂאָהּ חוּמָשִׁין בְּקְדוּשָׁתָהּ הִיא. רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן בְּשֵׁם רִבִּי יוֹנָתָן. תּוֹרָה חֲסֵירָה אֵין קוֹרְאִין בָּהּ בָּרִבִּים. וְהָא תַנֵּי. בִּבְרֵאשִׁית עַד הַמַּבּוּל. בְּוַיִּקְרָא עַד וַיְהִי בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי. בְּוַיְדַבֵּר עַד וַיְהִי בִּנְסוֹעַ הָאָרוֹן. מוּתָּר לִקְרוֹת בּוֹ בָּרִבִּים. הָדָא אָרְסְקִינָס אוֹקִיד אוֹרָיְתָא דְּצַנְבָּרַאי. אָתוֹן שְׁאָלוֹן לְרִבִּי יוֹנָה וּלְרִבִּי יוֹסֵה. מָהוּ לִקְרוֹת בַּסֵּפֶר בָּרִבִּים. אָמְרוּן לוֹן. אָסִיר. לָא דְאָסִיר אֶלָּא מִן גַּו דְּנַפְשְׁהוֹן עֲגִימָה אִינּוּן זָבְנִין לְהוֹן אָחוֹרִי.

וְכֵן בְּמוֹתְרֵיהֶן. מִמַּה שֶׁגָּבוּ גַּבָּאֵי צְדָקָה וְהוֹתִירוּ. כְּהָדָא רִבִּי חִייָה בַּר בָּא אֲזַל לְחָמָץ וִיהָבוּ לֵיהּ פְּרִיטִין [לְ]מִפְלְגָה לְיַתְמַיָּיא וּלְאַרְמַלְאָתָא. נְפַק וּפְלָגוֹן לָרַבָּנָן. מָהוּ שֶׁיְּהֵא צָרִיךְ לְהַפְרִישׁ תַּחְתֵּיהֶן. רִבִּי בָּא בַּר מָמָל אָמַר. צָרִיךְ לְהַפְרִישׁ תַּחְתֵּיהֶן. רִבִּי זְעוּרָה אָמַר. צָרִיךְ לְהַפְרִישׁ תַּחְתֵּיהֶן. רִבִּי אִילָא אָמַר. אֵינוֹ צָרִיךְ לְהַפְרִישׁ תַּחְתֵּיהֶן. רִבִּי יָסָא בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר אוֹמֵר. אֵינוֹ צָרִיךְ לְהַפְרִישׁ תַּחְתֵּיהֶן. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא רִבִּי יָסָא רִבִּי לָעְזָר בְּשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה. כָּל הַמִּצְוֹת עַד שֶׁלֹּא יִינָּתְנוּ לַגִּיזְבָּרִין אַתְּ רַשַּׁאי לְשַׁנּוֹתָם. מִשֶּׁנִּיתְּנוּ לַגִּיזְבָּרִין אֵין אַתְּ רַשַּׁאי לְשַׁנּוֹתָן.

הלכה ב

משנה: אֵין מוֹכְרִין אֶת שֶׁל רַבִּים לַיָּחִיד מִפְּנֵי שֶׁמּוֹרִידִין אוֹתוֹ מִקְּדוּשָּׁתוֹ דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. אָמְרוּ לוֹ אִם כֵּן אַף לֹא מֵעִיר גְּדוֹלָה לְעִיר קְטַנָּה:

הלכה: שְׁלֹשָׁה מִבֵּית הַכְּנֶסֶת כְּבֵית הַכְּנֶסֶת וְשִׁבְעָה מִבְּנֵי הָעִיר כָּעִיר. מָה אֲנָן קַיָּימִין. אִם בְּשֶׁקִּיבְּלוּ עֲלֵיהֶן. אֲפִילּוּ אֶחָד. אִם בְּשֶׁלֹּא קִיבְּלוּ עֲלֵיהֶן. אֲפִילּוּ כַּמָּה. אֶלָּא כֵּן אֲנָן קַיָּימִין. בְּסָתָם.

בֶּן עִיר שֶׁפָּסַק בְּעִיר אַחֶרֶת נוֹתֵן עִמָּהֶן. בְּנֵי הָעִיר שֶׁפָּסְקוּ בְּעִיר אַחֶרֶת נוֹתְנִין בִּמְקוֹמָן. רִבִּי חִייָה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. כְּגוֹן הָהֵן סִיפְסְלָא דְמִעוֹנְיָא. כְּהָדָא. רִבִּי חֶלְבּוֹ הֲוָה דָרַשׁ בְּצִיפּוֹרִין. פָּסַק תַּמָּן. אָתָא בָעֵי לְמֵיתַן הָכָא. אָמַר לֵיהּ רִבִּי אִימִּי. יְחִידַיי אַתְּ.

הָעוֹשֶׂה נֵר וּמְנוֹרָה לְבֵית הַכְּנֶסֶת עַד שֶׁלֹּא נִשְׁתַּכַּח שֵׁם הַבְּעָלִים מֵהֶן אֵין אַתְּ רַשַּׁאי לְשַׁנּוֹתָן לְמָקוֹם אַחֵר. אִם מִשֶּׁנִּשְׁתַּכַּח שֵׁם הַבְּעָלִים מֵהֶן אַתְּ רַשַּׁאי לְשַׁנּוֹתָן לְמָקוֹם אַחֵר. רִבִּי חִייָה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. אִם הָיָה שֵׁם הַבְּעָלִים חָקוּק עֲלֵיהֶן כְּמִי שֶׁלֹּא נִשְׁתַּכַּח שֵׁם הַבְּעָלִים מֵהֶן.

כְּהָדָא. אַנְטוֹלִינוּס עָשָׂה מְנוֹרָה לְבֵית הַכְּנֶסֶת. שָׁמַע רִבִּי וְאָמַר. בָּרוּךְ אֱלֹהִים אֲשֶׁר נָתַן בְּלִיבּוֹ לַעֲשׂוֹת מְנוֹרָה לְבֵית הַכְּנֶסֶת. רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק בָּעֵי. מַה אָמַר רִבִּי. בָּרוּךְ אֱלֹהִים. בָּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ. אִין אָמַר. בָּרוּךְ אֱלֹהִים. הָדָא אָמְרָה [דְּלָא] אִיתְגַּיֵּיר אַנְטוֹלִינוּס. אִין אָמַר. בָּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ. הָדָא אָמְרָה [דְּ]אִתְגַּיֵּיר אַנְטוֹלִינוּס.

[אִית מֵילִין דְּאִתְגַּיֵּיר אַנְטוֹנִינוּס וְאִית מֵילִין אָמְרִין דְּלָא אִתְגַּיֵּיר אַנְטוֹנִינוּס]. רָאוּ אוֹתוֹ יוֹצֵא בְּמִנְעָל פָּחוּת בְּיוֹם הַכִּיפּוּרִים. מַה אַתְּ שְׁמַע מִינָּהּ. שֶׁכֵּן אֲפִילּוּ יֵרֵיאֵי שָׁמַיִם יוֹצְאִין בְּכָךְ. אַנְטוֹלִינוּס אָמַר לְרִבִּי מֵייכְלְתִּי אַתְּ מִן לִיוְיָתָן בְּעָלְמָא דַּאֲתִי אֲמַר לִיהּ. אִין. אָמַר לִיהּ. מִן אֵימָּר פִּיסְחָא לָא אוֹכְלְתָנִי וּמִן לִיוְיָתָן אַתְּ מֵייכִיל לִי. אֲמַר לֵיהּ. וּמַה נַעֲבִיד לָךְ וּכְתִיב בֵּיהּ כָּל עֲרֵל לֹא יֹאכַל בּוֹ. כֵּיוָן דִּשְׁמַע מִינֵּיהּ כֵּן אֲזַל וּגְזַר. אֲתָא לְגַבֵּיהּ. אֲמַר לֵיהּ. רִבִּי. חֲמִי גְּזוּרְתִּי. אֲמַר לֵיהּ. בְּדִידִי לָא אִיסְתַּכְּלִית מִיָּמַיי אֶלָּא בְּדִידָךְ. וְלָמָּה נִקְרָא שְׁמוֹ רַבֵּינוּ הַקָּדוֹשׁ. שֶׁלֹּא הִבִּיט בְּמֵילָתוֹ מִיָּמָיו. [וְלָמָּה נִקְרָא שְׁמוֹ נָחוּם אִישׁ קוֹדֶשׁ הַקָּדָשִׁים. שֶׁלֹּא הִבִּיט בְּצוּרַת מַטְבֵּעַ מִיָּמָיו.] הָדָא אָמְרָה דְּאִיתְגַּיֵּיר אַנְטוֹלִינוּס. מֵילֵּיהוֹן דְּרַבָּנָן אָמְרִין. (דְּלָא) אִיתְגַּיֵּיר אַנְטוֹלִינוּס. דְּאָמַר רִבִּי חִזְקִיָּה רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. אִם בָּאִין הֵן גֵּירֵי צֶדֶק לְעָתִיד לָבוֹא אַנְטוֹלִינוּס בָּא בְרֹאשָׁם.

מָהוּ מִיכְתּוֹב תְּרֵיי תְּלַת מִילִּין מִן פְּסוּקָא. מַר עוּקְבָּה מִישְׁלַח כְּתַב לְרֵישׁ גְּלוּתָא דַּהֲוָה דְמִיךְ וְקָאִים בְּזִימְרִין. יִשְׂרָאֵל אַל תִּשְׂמַח כַּעֲמִים אַל גִּיל. רִבִּי אַחָא כָּתַב זֵיכֶר צַדִּיק לִבְרָכָה. רִבִּי זְעוּרָה כָּתַב וְלֹא זָכַר יוֹאָשׁ הַמֶּלֶךְ. רִבִּי יִרְמְיָה מִשְׁלַח כְּתַב לְרִבִּי יוּדָן נְשִׂיָּיא. לִשְׁנוֹא אֶת אוֹהֲבֶיךָ וּלְאֹהֲבָה אֶת שׂוֹנְאֶיךָ. רִבִּי חִייָה רִבִּי יָסִי רִבִּי אִימִּי דָּנוּן לְתָמָר. אַזְלַת וּקְרַבַת עֲלֵיהוֹן לְאַנְטִיפּוֹטָה דְקַיְסָרִין. שְׁלְחוּן וְכָתְבוּן לְרִבִּי אַבָּהוּ. שְׁלַח רִבִּי אַבָּהוּ וְכָתַב לְהוֹן. (תְּרֵי) [כְּבָר] פַּיְסְנוּ לִשְׁלֹשָׁה לֵיטוֹרִין. לְטוֹב יֶלֶד טוֹב לָמֶד וְתַרְשִׁישׁ. אֶבְדּוֹקִיס אֶבמַסְיס תַּלַתסִיס. אֶבָל תָּמָר תַּמְרוּרִים בְּתַמְרוּרֶיהָ הִיא עוֹמֶדֶת וּבִיקַּשְׁנוּ לְמָתְקָהּ וְלַשָּׁוְא צָרַף צָרוֹף. רִבִּי מָנָא מִשְׁלַח כְּתַב לְרִבִּי הוֹשַׁעְיָה בֵּירִבִּי שַׁמַּי. רֵאשִׁיתְךָ מִצְעָר מְאֹד תִּסְגֶּא אַחֲרִיתְךָ. אָמַר רִבִּי יוֹחָנָן. לֵית כָּן. מָה אֶנָן קַיְימִין. אִם כְּרִבִּי מֵאִיר אֵין מוֹכְרִין בֵּית הַכְּנֶסֶת אֶלָּא עַל תְּנַאי. אִם כְּרַבָּנָן. מוֹכְרִין אוֹתוֹ מִמִּכַּר עוֹלָם חוּץ מֵאַרְבָּעָה דְּבָרִים. רִבִּי חִייָה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. תִּיפְתָּר בְּסֵפֶר תּוֹרָה.

הלכה ג

משנה: אֵין מוֹכְרִין בֵּית הַכְּנֶסֶת אֶלָּא עַל תְּנַאי אֵימָתַי שֶׁיִּרְצוּ יַחֲזִירוּהוּ דִּבְרֵי רִבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים מוֹכְרִים אוֹתוֹ מִמִּכַּר עוֹלָם חוּץ מֵאַרְבָּעָה דְּבָרִים לַמֶּרְחָץ וְלַבּוּרְסְקִי וְלַטְּבִילָה וּלְבֵית הַמַּיִם. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר מוֹכְרִין אוֹתוֹ לְשֵׁם חָצֵר וְהַלּוֹקֵחַ מַה שֶּׁיִּרְצֶה יַעֲשֶׂה: וְעוֹד אָמַר רִבִּי יְהוּדָה בֵּית הַכְּנֶסֶת שֶׁחָרַב אֵין מַסְפִּידִין לְתוֹכוֹ וְאֵין מַפְשִׁילִין בְּתוֹכוֹ

חֲבָלִים וְאֵין פּוֹרְשִׂין לְתוֹכוֹ מְצוּדוֹת וְאֵין שׁוֹטְחִין עַל גַּגּוֹ פֵּרוֹת וְאֵין עוֹשִׂין אוֹתוֹ קַפַּנְדַּרְיָא שֶׁנֶּאֱמַר וַהֲשִׁמוֹתִי אֶת מִקְדְּשֵׁיכֶם. קְדוּשָּׁתָן אַף כְּשֶׁהֵן שׁוֹמֵמִין. עָלוּ בוֹ עֲשָׂבִים לֹא יִתְלוֹשׁ מִפְּנֵי עֶגְמַת נֶפֶשׁ׃

הלכה׃ הָדָא דְאָתְּ אָמַר בְּבֵית הַכְּנֶסֶת שֶׁלְּיָחִיד. אֲבָל בְּבֵית הַכְּנֶסֶת שֶׁלְּרַבִּים אֲפִילּוּ בָּנוּי אָסוּר. אָמַר רִבִּי חִייָה בַּר בָּא. רִבִּי יוֹחָנָן מֵיקַל לַנַּשְׁיָיא דְּשָׁטְחָן בִּגְדֵידְהוֹן עַל אֲוִירָא דְּבֵי מִדְרָשָׁא.

שְׁמוּאֵל אָמַר. נִכְנַס שֶׁלֹּא לַעֲשׂוֹתוֹ קַפַּנְדַּרְיָא מוּתָּר לַעֲשׂוֹתוֹ כְּקַפּוֹנְדַּרְיָא. תַּנֵּי. בָּתֵּי כְנֵיסִיּוֹת וּבָתֵּי מִדְרָשׁוֹת אֵין נוֹהֲגִין בָּהֶן קַלּוּת רֹאשׁ. לָא אוֹכְלִין וְלֹא שׁוֹתִין בָּהֶן וְלֹא מְטַיְילִין בָּהֶן וְלֹא יְשֵׁינִים בָּהֶן וְלֹא נִכְנָסִין בָּהֶן לֹא בַחַמָּה בִימוֹת הַחַמָּה וְלֹא בְגִשְׁמִים בִּימוֹת הַגְּשָׁמִים. אֲבָל שׁוֹנִין וְדוֹרְשִׁין בָּהֶן. רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי אָמַר. בָּתֵּי כְנֵיסִיּוֹת וּבָתֵּי מִדְרָשׁוֹת לַחֲכָמִים וּלְתַלְמִידֵיהֶם. רִבִּי חִייָה רִבִּי יָסָא מִיקְּבְלִין בְּגַו כְּנִישְׁתָּא. רִבִּי אִימִּי מְפַקֵּד לַסַּפָּרַיָּיא. אִין אָתָא בַּר נַשׁ גַּבְּכוֹן מְלֵכְלֵךְ בְּאוֹרִיתָא [לְגַבְּכוֹן] תְּהֵוון מְקַבְּלִין לֵיהּ וּלְחַמְרֵיהּ וּלְמָנוֹי. רִבִּי בֶּרֶכְיָה אֲזַל לְכְנִישְׁתָּא דְּבֵית שְׁאָן. חֲמָא חַד בַּר נַשׁ מַשְׁזִיג יְדוֹי וְרִגְלוֹי מִן גּוֹרְנָהּ. אֲמַר לֵיהּ. אֶסִיר לָךְ. לְמָחָר חַמְתֵּא הַהוּא גוֹבְרָא מַשְׁזִיג יְדוֹי וְרִיגְלוֹי מִן גּוֹרְנָהּ. אֲמַר לֵיהּ. רִבִּי. לָךְ שָׁרֵי וְלִי אֲסִיר. אֲמַר לֵיהּ. אִין. אֲמַר לֵיהּ. לְמָּה. אֲמַר לֵיהּ. כֵּן אָמַר רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. בָּתֵּי כְנֵיסִיּוֹת וּבָתֵּי מִדְרָשׁוֹת לַחֲכָמִים וּלְתַלְמִידֵיהֶם. הָהֵן פַּרְווּרָה מָהוּ מִיעֲבוֹר בְּגַוָּהּ. רִבִּי אַבָּהוּ עָבַר בְּפַרְווּרָה. מַה דְשָׁרֵי. אָמַר רִבִּי זְכַרְיָה חַתְנֵיהּ דְּרִבִּי לֵוִי. סַפְרָא הֲוָה אֵימָתָן וְאִין לָא הֲוָה רִבִּי אַבָּהוּ עָבַר לָא הֲוָה מְפַנֵּי טַלְיָיא.

הלכה ד

משנה׃ רֹאשׁ חֹדֶשׁ אֲדָר שֶׁחָל לִהְיוֹת בְּשַׁבָּת קוֹרִין בְּפָרָשַׁת שְׁקָלִים. חָל לִהְיוֹת בְּתוֹךְ הַשַּׁבָּת מַקְדִּימִין לְשֶׁעָבַר וּמַפְסִיקִין לְשַׁבָּת אַחֶרֶת.

הלכה׃ רִבִּי לֵוִי בְשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. צָפָּה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁהָמָן הָרָשָׁע עָתִיד לִשְׁקוֹל כַּסְפּוֹ עַל יִשְׂרָאֵל. אָמַר. מוּטָב שֶׁיַּקְדִּים כַּסְפָּן שֶׁלְּבָנַיי לְכַסְפּוֹ שֶׁלְּאוֹתוֹ הָרָשָׁע. לְפִיכָךְ מַקְדִּימִין וְקוֹרִין בְּפָרָשַׁת שְׁקָלִים.

חָל לִהְיוֹת בְּעֶרֶב שַׁבָּת בְּמַה קוֹרִין. רִבִּי זְעוּרָה אָמַר. קוֹרִין לְשֶׁעָבַר. רִבִּי אִילָא רִבִּי אַבָּהוּ בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. קוֹרִין לְבֹא. וַהֲוָה רִבִּי זְעוּרָה מִסְתַּכֵּל בֵּיהּ. אֲמַר לֵיהּ. מָה אַתְּ מִסְתַּכֵּל בִּי. אֲנָא אָמַר מִן שְׁמוּעָה וְאַתְּ אָמַר מִן דִּיעָה וְאַתְּ מִסְתַּכֵּל בִּי. מַתְנִיתָא מְסַיְיעָא לְדֵין וּמַתְנִיתָא מְסַיְיעָא לְדֵין. מַתְנִיתָא מְסַיְיעָא לְרִבִּי זְעוּרָה. אֵי זוֹ הִיא שַׁבָּת הָרִאשׁוֹנָה. כָּל שֶׁחָל רֹאשׁ חוֹדֶשׁ שֶׁלְּאָדָר לִהְיוֹת בְּתוֹכָהּ. אֲפִילּוּ בְּעֶרֶב שַׁבָּת. תַּנֵּי שְׁמוּאֵל מְסַיְיעָא לְרִבִּי אִילָא. אֵי זוֹ הִיא שַׁבָּת הַשְּׁנִייָה. כָּל שֶׁחָל הַפּוּרִים לִהְיוֹת בְּתוֹכָהּ. וַאֲפִילּוּ עֶרֶב שַׁבָּת. רַב נַחְמָן בַּר יַעֲקֹב

בָּעֵי. הַגַּע עַצְמָךְ שֶׁחָל חֲמִשָּׁה עָשָׂר לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת. לִקְרוֹת בִּמְגִילַת אֶסְתֵּר אֵין אַתְּ יָכוֹל. שֶׁאֵין קוֹרִין בְּכִתְבֵי הַקּוֹדֶשׁ אֶלָּא מִן הַמִּנְחָה וּלְמַעֲלָן. וְיִקְרְאוּ זָכוֹר. אָמַר לֵיהּ. כֵּן אָמַר רַב. וְהַיָּמִים הָאֵלֶּה נִזְכָּרִים וְנַעֲשִׂים. שֶׁתְּהֵא אַזְכָּרָתָן קוֹדֶם לַעֲשִׂיָּתָן. רִבִּי אַבָּא בְּרֵיהּ דְּרִבִּי פַּפַּי בָּעֵי. הַגַּע עַצְמָךְ שֶׁחָל אַרְבָּעָה עָשָׂר לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת. הֲרֵי שֶׁקְּדָמָה אַזְכָּרָתָן לַעֲשִׂיָּתָן. אָמַר לֵיהּ. וְלֹא כְבָר אִיתְתָּבַת דְּלֵית אֵיפְשַׁר. וְאִם אֶיפְשַׁר אִיחוּר הוּא לָעֲיִירוֹת.

הלכה ה

משנה: בַּשְּׁנַיָּיה זָכוֹר. בַּשְּׁלִישִׁית פָּרָה אֲדוּמָה. בָּרְבִיעִית הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לָכֶם. בַּחֲמִישִׁית חוֹזְרִין לִכְסִדְרָן. לַכֹּל מַפְסִיקִין לְרָאשֵׁי חֳדָשִׁים לַחֲנוּכָּה וּלְפוּרִים בַּתַּעֲנִיּוֹת וּבַמַּעֲמָדוֹת וּבְיוֹם הַכִּפּוּרִים.

הלכה: רִבִּי בָּא בְשֵׁם רִבִּי חִייָה בַּר אַשִׁי. אֵין מַפְסִיקִין בֵּין פּוּרִים לְפָרָה. רִבִּי לֵוִי בְשֵׁם רִבִּי חָמָא בַּר חֲנִינָה. אֵין מַפְסִיקִין בֵּין פָּרָה לְהַחוֹדֶשׁ. אָמַר רִבִּי לֵוִי. סֵימָנֵיהוֹן דְּאִילֵּין פָּרְשָׁתָא. בֵּין הַכּוֹסוֹת הַלָּלוּ אִם רוֹצֶה לִשְׁתּוֹת יִשְׁתֶּה. בֵּין הַשִּׁלִּישִׁי לִרְבִיעִי לֹא יִשְׁתֶּה. רִבִּי לֵוִי בְשֵׁם רִבִּי חָמָא בַּר חֲנִינָה. בְּדִין הוּא שֶׁתִּקְדּוֹם הַחוֹדֶשׁ לְפָרָה. שֶׁבְּאֶחָד בְּנִיסָן הוּקַם הַמִּשְׁכָּן וּבַשֵּׁינִי נִשְׂרְפָה הַפָּרָה. וְלָמָּה פָרָה קוֹדֶמֶת. שֶׁהִיא טְהָרָתָן שֶׁלְּכָל יִשְׂרָאֵל.

יִרְמְיָה סַפְרָא שָׁאַל לְרַב יִרְמְיָה. רֹאשׁ חוֹדֶשׁ שֶׁחָל לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת בַּמֶּה קוֹרִין. אָמַר לֵיהּ. קוֹרִין בְּרֹאשׁ חוֹדֶשׁ. אָמַר רִבִּי חֶלְבּוֹ קוֹמֵי רִבִּי אִימִּי. מַתְנִיתָא אָמְרָה כֵן. לַכֹּל מַפְסִיקִין. לְרָאשֵׁי חֳדָשִׁים לַחֲנוּכָּה וּלְפוּרִים.

יִצְחָק סְחוֹרָה שָׁאַל לְרִבִּי יִצְחָק. רֹאשׁ חוֹדֶשׁ שֶׁחָל לִהְיוֹת בַּחֲנוּכָּה בַּמֶּה קוֹרִין. אָמַר לֵיהּ. קוֹרִין שִׁלְשָׁה בְּרֹאשׁ חוֹדֶשׁ וְאֶחָד בַּחֲנוּכָּה. רִבִּי פִּינְחָס רִבִּי סִימוֹן וְרִבִּי אַבָּא בַּר זְמִינָא מַתֵּי בָהּ בְּשֵׁם רִבִּי אֶבְדּוּמָא דְחֵיפָה. קוֹרִין שִׁלְשָׁה בַּחֲנוּכָּה וְאֶחָד בְּרֹאשׁ חוֹדֶשׁ. לְהוֹדִיעֲךְ שֶׁלֹּא בָא הָרִבִיעִי אֶלָּא מַחְמַת רֹאשׁ חוֹדֶשׁ. בַּר שֶׁילֶמְיָא סַפְרָא שָׁאַל לְרִבִּי מָנָא. הַגַּע עַצְמָךְ שֶׁחָל רֹאשׁ חוֹדֶשׁ שֶׁלְּחֲנוּכָּה לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת. וְלָא שִׁבְעָה קְרוּיִין אִינּוּן. אִית לָךְ מֵימַר שֶׁלֹּא בָא הָרִבִיעִי אֶלָּא מַחְמַת רֹאשׁ חוֹדֶשׁ. אָמַר לֵיהּ. וְהָדָא שְׁאִילְתֵּיהּ דְּסַפָּר.

הלכה ו

משנה: בַּפֶּסַח קוֹרִין בְּפָרָשַׁת מוֹעֲדוֹת שֶׁבְּתוֹרַת כֹּהֲנִים. בָּעֲצֶרֶת שִׁבְעָה שָׁבוּעוֹת. בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי. בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים אַחֲרֵי מוֹת. בְּיוֹם טוֹב הָרִאשׁוֹן שֶׁל חָג קוֹרִין בְּפָרָשַׁת מוֹעֲדוֹת שֶׁבְּתוֹרַת כֹּהֲנִים וּשְׁאָר כָּל יְמוֹת הֶחָג קוֹרִין בְּקָרְבָּנוֹת הֶחָג:

הלכה: וּבָעֲצֶרֶת שִׁבְעָה שָׁבוּעוֹת. אִית תַּנָּיֵי תַּנֵּי. בַּחוֹדֶשׁ הַשְּׁלִישִׁי. וּבְרֹאשׁ הַשָּׁנָה וּבַחוֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי. אִית תַּנָּיֵי תַּנֵּי. וַיְיַ פְּקַד אֶת שָׂרָה. בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים אַחֲרֵי מוֹת. וּבְיוֹם טוֹב הָרִאשׁוֹן שֶׁל חָג קוֹרִין בְּפָרָשַׁת מוֹעֲדוֹת שֶׁבְּתוֹרַת כֹּהֲנִים וּשְׁאָר כָּל יְמוֹת הֶחָג קוֹרִין

בְּקָרְבְּנוֹת הֶחָג. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי יָסָא. לְלַמְּדָךְ שֶׁאֵין הָעוֹלָם עוֹמֵד אֶלָּא עַל הַקָּרְבָּנוֹת.

תַּמָּן תַּנִּינָן. שִׁמְעוֹן הַצַּדִּיק הָיָה מִשְּׁיָרֵי כְנֶסֶת הַגְּדוֹלָה. הוּא הָיָה אוֹמֵר. עַל שְׁלֹשָׁה דְבָרִים הָעוֹלָם עוֹמֵד. עַל הַתּוֹרָה וְעַל הָעֲבוֹדָה וְעַל גְּמִילוּת חֲסָדִים. וּשְׁלָשְׁתָּן בְּפָסוּק אֶחָד. וְאָשִׁים דְּבָרַיי בְּפִיךְ. זֶה תַּלְמוּד תּוֹרָה. וּבְצֵל יָדִי כִּיסִּיתִיךְ. זוֹ גְמִילוּת חֲסָדִים. לְלַמְּדָךְ שֶׁכָּל מִי שֶׁהוּא עוֹסֵק בַּתּוֹרָה וּבִגְמִילוּת חֲסָדִים זוֹכֶה לֵישֵׁב בְּצִילוֹ שֶׁלְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. הָדָא הִיא דִכְתִיב מַה יָּקָר חַסְדְּךָ אֱלֹהִים וּבְנֵי אָדָם בְּצֵל כְּנָפֶיךָ יֶחֱסָיוּן. לִנְטוֹעַ שָׁמַיִם וְלִיסוֹד אֶרֶץ. אֵילּוּ הַקָּרְבָּנוֹת. וְלֵאמֹר לְצִיּוֹן עַמִּי אָתָּה. אָמַר רִבִּי חִינְנָא בַּר פָּפָּא. חִיזְּרִנוּ עַל כָּל הַמִּקְרָא וְלָא מְצָאנוּ שֶׁנִּקְרְאוּ יִשְׂרָאֵל צִיּוֹן אֶלָּא זֶה. וְלֵאמֹר לְצִיּוֹן עַמִּי אָתָּה. תַּמָּן תַּנִּינָן. רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר. עַל שְׁלֹשָׁה דְבָרִים הָעוֹלָם עוֹמֵד. עַל הַדִּין וְעַל הָאֱמֶת וְעַל הַשָּׁלוֹם. וּשְׁלָשְׁתָּן דָּבָר אֶחָד הֵן. נַעֲשֶׂה הַדִּין נַעֲשֶׂה אֱמֶת. נַעֲשֶׂה אֱמֶת נַעֲשֶׂה הַשָּׁלוֹם. אָמַר רִבִּי מָנָא. וּשְׁלָשְׁתָּן בְּפָסוּק אֶחָד. אֱמֶת וּמִשְׁפַּט שָׁלוֹם שִׁפְטוּ בְּשַׁעֲרֵיכֶם.

הלכה ז

משנה: בַּחֲנוּכָּה בַּנְּשִׁיאִים. בַּפּוּרִים וַיָּבֹא עֲמָלֵק. בְּרָאשֵׁי חֳדָשִׁים וּבְרָאשֵׁי חָדְשֵׁיכֶם. בַּמַּעֲמָדוֹת בְּמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית. בַּתַּעֲנִיּוֹת בְּרָכוֹת וּקְלָלוֹת. אֵין מַפְסִיקִין בַּקְּלָלוֹת אֶלָּא אֶחָד קוֹרֵא אֶת כּוּלָּן. בַּשֵּׁנִי וּבַחֲמִישִׁי וּבַשַּׁבָּת בַּמִּנְחָה קוֹרִין כְּסִדְרָן וְאֵינוֹ עוֹלֶה לָהֶן מִן הַחֶשְׁבּוֹן שֶׁנֶּאֱמַר וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶת מֹעֲדֵי ה' אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִצְוָתָן שֶׁיְּהוּ קוֹרִין כָּל אֶחָד וְאֶחָד בִּזְמַנּוֹ׃

הלכה: אֵין מַפְסִיקִין בַּקְּלָלוֹת. אָמַר רִבִּי חִייָה בַּר גַּמְדָּא. אַל תְּקוֹץ בְּתוֹכַחְתּוֹ. אַל תַּעֲשֵׂם קוֹצִים קוֹצִים. אָמַר רִבִּי לַוִי. אָמַר הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. אֵינוֹ בְדִין שֶׁיְּהוּ בָנַיי מִתְקַלְלִים וַאֲנִי מִתְבָּרֵךְ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה בֵּירִבִּי בּוּן. לֹא מִטַּעַם הַזֶּה. אֶלָּא זֶה שֶׁהוּא עוֹמֵד לִקְרוֹת בַּתּוֹרָה צָרִיךְ שֶׁיְּהֵא פּוֹתֵחַ בְּדָבָר טוֹב וְחוֹתֵם בְּדָבָר טוֹב. לַוִי בַּר פָּאטִי שָׁאַל לְרַב חוּנָה. אִילֵּין אָרוּרַייָה מָהוּ דִּיקְרִינוֹן חַד וִיבָרֵךְ לְפָנֵיהֶן וּלְאַחֲרֵיהֶן. אָמַר לֵיהּ. אֵין לָךְ טָעוּן בְּרָכָה לְפָנָיו וּלְאַחֲרָיו אֶלָּא קְלָלוֹת שְׁבְּתוֹרַת כֹּהֲנִים וּקְלָלוֹת שֶׁבְּמִשְׁנֶה תוֹרָה. רִבִּי יוֹנָתָן סַפְרָא דְגוּפְתָּא נָחֵת לְהָכָא. חָמָא לְבַר אֲבוּנָא סַפְרָא קָרֵי שִׁירַת הַבְּאֵר וּמְבָרֵךְ לְפָנֶיהָ וּלְאַחֲרֶיהָ. אָמַר לֵיהּ. וְעָבְדִין כֵּן. אָמַר לֵיהּ. וַאֲדַיִין אַתְּ לְוָוז. כָּל הַשִּׁירוֹת טָעוּנוֹת בְּרָכָה לְפָנֵיהֶן וּלְאַחֲרֵיהֶן. אִישְׁתְּאֲלַת לְרִבִּי סִימוֹן. אָמַר לוֹן רִבִּי סִימוֹן בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לַוִי. אֵין לָךְ טָעוּן בְּרָכָה לְפָנָיו וּלְאַחֲרָיו אֶלָּא שִׁירַת הַיָּם וַעֲשֶׂרֶת הַדִּיבְּרוֹת וּקְלָלוֹת [שְׁבְּתוֹרַת כֹּהֲנִים וּקְלָלוֹת] שֶׁבְּמִשְׁנֶה תוֹרָה. אָמַר רִבִּי אַבָּהוּ. אֲנִי לֹא שָׁמַעְתִּי. נִרְאִין דְּבָרִים בַּעֲשֶׂרֶת הַדִּיבְּרוֹת. רִבִּי יוֹסֵה בֵּירִבִּי בּוּן. תּוֹמַנְתִּי פְסוּקָיָא אֲחָרָייָא דְמִשְׁנֶה תוֹרָה טְעוּנִין בְּרָכָה לְפָנֵיהֶן וּלְאַחֲרֵיהֶן.

בְּלֹא כָךְ אֵין הַפּוֹתֵחַ וְהַחוֹתֵם בַּתּוֹרָה מְבָרֵךְ לְפָנֶיהָ וּלְאַחֲרֶיהָ. לְכֵן צְרִיכָה. רֹאשׁ חוֹדֶשׁ שֶׁחָל לִהְיוֹת בַּשַּׁבָּת.

אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי בּוּן. שִׁירַת הַלְוִיִּם לֹא יִפְתָּחוּ לָהּ מִשִּׁשָּׁה קְרִיאִיּוֹת. סֵימָנָהּ הזי״ו ל״ך. רִבִּי זְעוּרָה רִבִּי יִרְמְיָה בְשֵׁם רַב. [שִׁירַת הַיָּם] וְשִׁירַת דְּבוֹרָה נִכְתָּבִים אַרִיחַ עַל גַּבֵּי לְבֵינָה וּלְבֵינָה עַל גַּבֵּי אַרִיחַ. עֶשֶׂרֶת בְּנֵי הָמָן וּמַלְכֵי כְנַעַן נִכְתָּבִין אַרִיחַ עַל גַּבֵּי אַרִיחַ וּלְבֵינָה עַל גַּבֵּי לְבֵינָה. דְּכָל בֵּינְיִין דֵּכֶן לָא קָאִים. מַאי כְדוֹן. לְמִצְוָה [אוֹ] לְעִיכּוּב. אָמַר רִבִּי לְרִבִּי חֲנַנְיָה בַּר אָחוֹי דְּרַב הוֹשַׁעְיָה. נָהִיר אַתְּ כַּד דַּהֲוִינָן קַיָּימִין קֳדָם חָנוּתָה דְּרַב הוֹשַׁעְיָה חֲבִיבָךְ. עָבַר רִבִּי בָּא בַּר זַבְדָּא וּשְׁאֲלָנָן לֵיהּ וַאֲמַר בְּשֵׁם רַב. לְעִיכּוּב.

רִבִּי חִייָה בְּרֵיהּ דְּרִבִּי אַדָּא דְּיָסוֹ רִבִּי יִרְמְיָה בְשֵׁם רִבִּי זְעוּרָה. צָרִיךְ לְאוֹמְרָן בִּנְפִיחָה אַחַת וְעֶשֶׂרֶת בְּנֵי הָמָן עַמָּהֶן. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי בֶּירִבִּי בּוּן. צָרִיךְ שְׁיְהֵא אִישׁ בְּרֹאשׁ דַּפָּא וְאֶת בְּסוֹפָהּ. שְׁכֵן הוּא (סְלִיק) [שְׁנִיץ] וּנְחַת כְּהָדֵין קֻונְטָרָה. רַב אָמַר. צָרִיךְ לֵאמֹר. אָרוּר הָמָן אֲרוּרִים בָּנָיו. אָמַר רִבִּי פִּינְחָס. צָרִיךְ לוֹמַר. חַרְבוֹנָא זְכוּר לַטּוֹב. רִבִּי בֶּרֶכְיָה רִבִּי יִרְמְיָה רִבִּי חִייָה בְשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. רִבִּי יוֹנָתָן כַּד דַּהֲוָה מַטֵּי לְהַהוּא פְסוּקָא אֲשֶׁר הֻגְלָה נְבוּכַדְנֶצַּר הֲוָה אָמַר נְבוּכַדְנֶצַּר שְׁחִיק עֲצָמוֹת. שֶׁכָּל נְבוּכַדְנֶצַּר דִּכְתִיב בִּירְמְיָה חַי הָיָה. בְּרַם הָכָא מֵת הָיָה.

וְאֵין עוֹלֶה לָהֶם מִן הַחֶשְׁבּוֹן. אִית תַּנָּיֵי תַנֵּי. עוֹלֶה לָהֶם מִן הַחֶשְׁבּוֹן. רִבִּי זְעוּרָה אַבָּא בַּר יִרְמְיָה רַב מַתְנָה בְשֵׁם שְׁמוּאֵל. הֲלָכָה כְמִי שֶׁהוּא אוֹמֵר. אֵינוֹ עוֹלֶה לָהֶם מִן הַחֶשְׁבּוֹן. כְּמַתְנִיתִין.

אִית תַּנָּיֵי תַנֵּי. פּוֹתֵחַ וְרוֹאֶה גּוֹלֵל וּמְבָרֵךְ. אִית תַּנָּיֵי תַנֵּי. פּוֹתֵחַ וְרוֹאֶה וּמְבָרֵךְ. רִבִּי זְעוּרָה אַבָּא בַּר יִרְמְיָה רַב מַתְנָה בְשֵׁם שְׁמוּאֵל. הֲלָכָה כְמִי שֶׁהוּא אוֹמֵר. פּוֹתֵחַ וְרוֹאֶה וּמְבָרֵךְ. וּמַה טַעַם. וּכְפִתְחוֹ עָמְדוּ כָל הָעָם. וּמַה כְתִיב בַּתָּרֵיהּ. וַיְבָרֵךְ עֶזְרָא אֶת י י הָאֱלֹהִים הַגָּדוֹל. בַּמֶּה גִידְּלוֹ. רִבִּי גִידּוּל אָמַר. בְּשֵׁם הַמְפוֹרָשׁ. רַב מַתְנָה אָמַר. בִּבְרָכָה גִידְּלוֹ. רִבִּי סִימוֹן בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. לָמָּה נִקְרְאוּ אַנְשֵׁי כְנֶסֶת הַגְּדוֹלָה. שֶׁהֶחֱזִירוּ אֶת הַגְּדוּלָה לְיוֹשְׁנָהּ. אָמַר רִבִּי פִּינְחָס. מֹשֶׁה הִתְקִין מַטְבֵּיעָהּ שְׁלְתְפִילָּה. הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא. יִרְמְיָה אָמַר. הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּיבּוֹר. וּלֹא אָמַר נוֹרָא. וְלָמָּה הוּא גִיבּוֹר. לָזֶה נָאֶה לְהִיקָּרוֹת גִּיבּוֹר. שֶׁהוּא רוֹאֶה חוּרְבַּן בֵּיתוֹ וְשׁוֹתֵק. וְלָמָּה לֹא אָמַר נוֹרָא. אֵין נוֹרָא אֶלָּא בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. דִּכְתִיב נוֹרָא אֱלֹהִים מִמִּקְדָּשֶׁיךָ. דָּנִיֵאל אָמַר. הָאֵל הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא. וְלָמָּה לֹא אָמַר גִּיבּוֹר. בָּנָיו מְסוּרִין בְּקוֹלְרִין. אֵיכָן הִיא גְבוּרָתוֹ. וְלָמָּה הוּא אָמַר נוֹרָא. לָזֶה נָאֶה לְהִיקָּרוֹת נוֹרָא. בְּנוֹרָאוֹת שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ בְּכִבְשָׁן הָאֵשׁ. וְכֵיוָן שֶׁעָמְדוּ אַנְשֵׁי כְנֶסֶת הַגְּדוֹלָה הֶחֱזִירוּ אֶת הַגְּדוּלָה לְיוֹשְׁנָהּ. וְעַתָּה אֱלֹהֵינוּ הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא שׁוֹמֵר הַבְּרִית וְהַחֶסֶד אַל יִמְעַט לְפָנֶיךָ וגו׳. וּבְשֹׁר

וָדָם יֵשׁ בּוֹ כֹּחַ לִיתֵּן קְצָבָה בִּדְבָרִים הַלָּלוּ. אָמַר רִבִּי יִצְחָק בַּר לָעְזָר. יוֹדְעִין הֵן הַנְּבִיאִים שֶׁאֱלוֹהֶן אַמִּיתִּי וְאֵינָן מַחֲנִיפִין לוֹ.

פרק ד

הלכה א

משנה: הַקּוֹרֵא אֶת הַמְּגִילָּה עוֹמֵד וְיוֹשֵׁב. קְרָאהּ אֶחָד קְרָאוּהָ שְׁנַיִם יָצָא. מָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לְבָרֵךְ יְבָרֵךְ. שֶׁלֹּא לְבָרֵךְ לֹא יְבָרֵךְ. בַּשֵּׁנִי וּבַחֲמִישִׁי וּבַשַּׁבָּת בַּמִּנְחָה קוֹרִין שְׁלֹשָׁה. אֵין פּוֹחֲתִין מֵהֶן וְאֵין מוֹסִיפִין עֲלֵיהֶן. וְאֵין מַפְטִירִין בַּנְּבִיא. הַפּוֹתֵחַ וְהַחוֹתֵם בַּתּוֹרָה מְבָרֵךְ לְפָנֶיהָ וּלְאַחֲרֶיהָ׃

הלכה: הַקּוֹרֵא אֶת הַמְּגִילָּה עוֹמֵד וְיוֹשֵׁב כול. מָה. לְשֶׁעָבַר. הָא כַתְּחִילָּה לֹא. וְהָא תַנֵּי. מַעֲשֶׂה בְּרִבִּי מֵאִיר שֶׁקָּרְייָהּ מְיוּשָׁב בְּבֵית הַכְּנֶסֶת שְׁלְטֵיבְעִין וּנְתָנָהּ לְאַחֵר וּבֵירַךְ עָלֶיהָ. כֵּינִי מַתְנִיתָא. מוּתָּר לְקָרוֹתָהּ עוֹמֵד וּמוּתָּר לְקָרוֹתָהּ יוֹשֵׁב. מַה נוֹתְנָהּ לְאַחֵר וּמְבָרֵךְ עָלֶיהָ. וָזֶה קוֹרֵא וְזֶה מְבָרֵךְ. רִבִּי הוּנָא בְשֵׁם רַב יִרְמְיָה. מִיכָּן שֶׁהַשּׁוֹמֵעַ כְּקוֹרֵא. כָּתוּב אֲשֶׁר קָרְאוּ לפני מֶלֶךְ יְהוּדָה. וְלָא שָׁפָן קָרְייָהּ. אֶלָּא מִיכָּן שֶׁהַשּׁוֹמֵעַ כְּקוֹרֵא.

מָהוּ לַעֲמוֹד מִפְּנֵי סֵפֶר תּוֹרָה. רִבִּי חִלְקִיָּה רִבִּי סִימוֹן בְּשֵׁם רִבִּי לָעְזָר. מִפְּנֵי בְּנָהּ הוּא עוֹמֵד. לֹא כָל שֶׁכֵּן מִפְּנֵי תוֹרָה עַצְמָהּ. זֶה שֶׁהוּא עוֹמֵד לִקְרוֹת בַּתּוֹרָה מִפְּנֵי מַה הוּא עוֹמֵד. מִפְּנֵי כְבוֹדָהּ אוֹ מִפְּנֵי כְבוֹד הָרַבִּים. אֵין תֵּימַר. מִפְּנֵי כְבוֹדָהּ. אֶפִילוּ בֵינוֹ לְבֵינָהּ. אֵין תֵּימַר. מִפְּנֵי כְבוֹד הָרַבִּים. אֶפִילוּ בֵינוֹ לְבֵין עַצְמוֹ. מִפְּנֵי כְבוֹדָהּ הוּא עוֹמֵד. אִם אוֹמֵר אַתְּ כֵּן אַף הוּא מִתְעַצֵּל וְאֵינוֹ קוֹרֵא.

רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק עָאַל לַכְּנִישְׁתָּא. חַד בַּר נַשׁ קָאִים מְתַרְגֵּם סְמִיךְ לָעֲמוּדָא. אֲמַר לֵיהּ. אִסּוּר לָךְ. כְּשֵׁם שֶׁנִּיתְּנָה בְּאֵימָה וְיִרְאָה כָּךְ אָנוּ צְרִיכִין לִנְהוֹג בָּהּ בְּאֵימָה וְיִרְאָה. רִבִּי חַגַּי אָמַר. רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק עָאַל לַכְּנִישְׁתָּא. חֲמָא חוּנָה קָאִים מְתַרְגֵּם וְלָא מַקִּים בַּר נַשׁ תַּחְתּוֹי. אֲמַר לֵיהּ. אֶסִּיר לָךְ. כְּשֵׁם שֶׁנִּיתְּנָה עַל יְדֵי סִרְסוּר כָּךְ אָנוּ צְרִיכִין לִנְהוֹג בָּהּ עַל יְדֵי סִרְסוּר. עָאַל רִבִּי יוּדָה בַּר פָּזִי וְעָבְדָהּ שְׁאֵילָה. אֲנִכִי עוֹמֵד בֵּין יְיָ וּבֵינֵיכֶם בָּעֵת הַהִיא לְהַגִּיד לָכֶם אֶת דְּבַר יְיָ. רִבִּי חַגַּיי אָמַר. רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק עָאַל לַכְּנִישְׁתָּא. חֲמָא חַד סְפַר מוֹשֵׁט תַּרְגּוּמָא מִן גַּו סִיפְרָא. אֲמַר לֵיהּ. אֶסִּיר לָךְ. דִּבְרִים שֶׁנֶּאֱמְרוּ בַפֶּה בַּפֶּה וּדְבָרִים שֶׁנֶּאֱמְרוּ בִכְתָב בִּכְתָב.

רִבִּי חַגַּיי בְּשֵׁם רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן. נֶאֱמְרוּ דְבָרִים בְּפֶה וְנֶאֱמְרוּ דְבָרִים בִּכְתָב וְאֵין אָנוּ יוֹדְעִין (אֵילוּ) [אֵיזֶה מֵהֶן] חֲבִיבִים. אֶלָּא מִן מָה דִכְתִיב כִּי עַל פִּי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה כָּרַתִּי אִתְּךָ בְּרִית וְאֶת יִשְׂרָאֵל. הָדָא אָמְרָה. אוֹתָן שֶׁבַּפֶּה חֲבִיבִין. רִבִּי יוֹחָנָן וְרִבִּי יוּדָן בֵּירִבִּי

שְׁמְעוֹן. חַד אָמַר. אִם שִׁימַרְתָּ מַה שֶּׁבַּפֶּה וְשִׁימַרְתָּ מַה שְּׁבִכְתָב אֲנִי כוֹרֶת אִתְּךְ בְּרִית. וְאִם לָאו אֵינִי כוֹרֶת אִתְּךְ בְּרִית. וְחוֹרְנָה אָמַר. אִם שִׁימַרְתָּ מַה שֶּׁבַּפֶּה וְשִׁימַרְתָּ מַה שְּׁבִכְתָב אַתְּ נוֹטֵל שָׂכָר. וְאִם לָאו אֵין אַתְּ נוֹטֵל שָׂכָר. אָמַר רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. עֲלֵיהֶם וַעֲלֵיהֶם דִּבְּרִים הַדְּבָרִים כָּל בָּכָל. מִקְרָא וּמִשְׁנָה וְתַלְמוּד וְאַגָּדָה. וַאֲפִילוּ מַה שֶּׁתַּלְמִיד וָתִיק עָתִיד לְהוֹרוֹת לִפְנֵי רַבּוֹ כְּבָר נֶאֱמַר לְמֹשֶׁה מִסִּינַי. הָדָא הוּא דִכְתִיב יֵשׁ דָּבָר שֶׁיֹּאמַר רְאֵה זֶה חָדָשׁ הוּא. וַחֲבֵירוֹ מֵשִׁיבוֹ. כְּבָר הָיָה לְעוֹלָמִים אֲשֶׁר הָיוּ מִלְּפָנֵינוּ.

תַּנֵּי. לֹא יְהוּ שְׁנַיִם קוֹרִין בַּתּוֹרָה וְאֶחָד מְתַרְגֵּם. אָמַר רִבִּי זְעוּרָה. מִפְּנֵי הַבְּרָכָה. וְהָא תַנֵּי. לֹא יְהוּ שְׁנַיִם מְתַרְגְּמִין וְאֶחָד קוֹרֵא. אִית לָךְ מֵימַר. מִפְּנֵי הַבְּרָכָה. אֶלָּא מִשָּׁם [שְׁאֵין] שְׁנֵי קוֹלוֹת נִכְנָסִין בְּאוֹזֶן אַחַת. תַּנֵּי. שְׁנַיִם קוֹרְאִין בַּתּוֹרָה. אֵין שְׁנַיִם קוֹרְאִין בַּנְּבִיא. אָמַר רִבִּי עוּלָּא. קְרָאוֹת בַּתּוֹרָה. אֵין קְרָאוֹת בַּנְּבִיא.

תַּנֵּי. אֶחָד קוֹרֵא בַתּוֹרָה וְאֶחָד מְתַרְגֵּם. לֹא אֶחָד קוֹרֵא וּשְׁנַיִם מְתַרְגְּמִין. לֹא שְׁנַיִם מְתַרְגְּמִין וְאֶחָד קוֹרֵא. לֹא שְׁנַיִם. קוֹרְאִין וּשְׁנַיִם מְתַרְגְּמִין. וּבִנְבִיא אֶחָד קוֹרֵא וְאֶחָד מְתַרְגֵּם [וְאֶחָד קוֹרֵא] וּשְׁנַיִם מְתַרְגְּמִין. לֹא שְׁנַיִם קוֹרִין וְאֶחָד מְתַרְגֵּם וְלֹא שְׁנַיִם קוֹרִין וּשְׁנַיִם מְתַרְגְּמִין. וּבַמְּגִילָּה אֶחָד קוֹרֵא וְאֶחָד מְתַרְגֵּם. אֶחָד קוֹרֵא וּשְׁנַיִם מְתַרְגְּמִין. שְׁנַיִם קוֹרִין וְאֶחָד מְתַרְגֵּם. שְׁנַיִם קוֹרִין וּשְׁנַיִם מְתַרְגְּמִין. וְהַתַּרְגּוּם מְעַכֵּב. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. מִן מַה דַּאֲנָן חַמְיִין רַבָּנִן נָפְקִין לְתַעֲנִיתָא וּקְרָאֵי וְלָא מְתַרְגְּמִין הָדָא אָמְרָה שֶׁאֵין הַתַּרְגּוּם מְעַכֵּב. אָמַר רִבִּי יוֹנָה. אַף עַל גַּב דְּאִתְּ אָמַר. אֵין הַתַּרְגּוּם מְעַכֵּב. טָעָה מַחֲזִירִין אוֹתוֹ.

רִבִּי יוֹנָה רִבִּי יִרְמְיָה. חַד מְחַזֵּר. מָנָא. וְחוֹרְנָה מְחַזֵּר. פַּטִּירִין עִם יַרְקוֹנִין. נֹאמַר פַּטִּירִין עִם מְרוֹרִין. וְלָא יָדְעִין מָאן אָמַר דָּא וּמָאן אָמַר דָּא. מִן מַה דָּאָמַר רִבִּי [יוֹנָה]. מָהוּ לַהֲבִיאָן בְּתַמְחוּיִין שֶׁלְּכֶסַף. הֲוֵי דְּהוּא מְחַזֵּר. מָנָא. וְיֹאמַר. סַלָּא. רִבִּי פִּינְחָס מְחַזֵּר. פַּטִּימִין בְּנֵי תוֹרִין. וְיֹאמַר תּוֹרִין בְּנֵי תוֹרִין.

מְנַיִין לְתַרְגּוּם. רִבִּי זְעוּרָא בְשֵׁם רַב חֲנַנְאֵל. וַיִּקְרְאוּ בַסֵּפֶר תּוֹרַת. זֶה הַמִּקְרָא. מְפֹרָשׁ זֶה תַּרְגּוּם. וְשׂוֹם שֶׂכֶל אֵילּוּ הַטְּעָמִים. וַיָּבִינוּ בַּמִּקְרָא זֶה הַמְּסוֹרֶת. וְיֵשׁ אוֹמְרִים. אֵילּוּ הַהַכְרִיעִים. וְיֵשׁ אוֹמְרִים. אֵילּוּ רָאשֵׁי פְסוּקִים. רִבִּי זְעוּרָה בְשֵׁם רַב חֲנַנְאֵל. אֲפִילּוּ רָגִיל תּוֹרָה כְעֶזְרָה לֹא יְהֵא הוֹגֶה מִפִּיו וְקוֹרֵא (כְּמוֹת) [כְּמוֹ] שֶׁנֶּאֱמַר בְּבָרוּךְ. מִפִּיו יִקְרָא אֵלַי כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַאֲנִי כּוֹתֵב עַל הַסֵּפֶר בַּדְיוֹ. וְהָא תַנֵּי. מַעֲשֶׂה בְרִבִּי מֵאִיר שֶׁהָיָה בְאַסְיָא וְלֹא הָיָה שָׁם מְגִילָּה כְתוּבָה עִבְרִית וּכְתָבָהּ מִפִּיו וּקְרִיָּיהּ. אֵין לְמֵידִין מִשְּׁעַת הַדְּחָק. וְיֵשׁ אוֹמְרִים. שְׁתַּיִם כָּתַב. כָּתַב אֶת הָרִאשׁוֹנָה מִתּוֹךְ פִּיו וְכָתַב אֶת הַשְּׁנִיָּיה מִתּוֹךְ הָרִאשׁוֹנָה וְגָנַז אֶת הָרִאשׁוֹנָה וְקָרָא בַשְּׁנִיָּיה. רִבִּי יִשְׁמָעֵאל בֵּירִבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר. יָכִיל אֲנָא כְתַב כָּל קְרָיֵיא מִן פִּימִי. רִבִּי חִיָּיה רַבָּה אָמַר. יָכִיל אֲנָא כְתַב כָּל קְרָיֵיא בִּתְרִין מָנַיי. הֵיךְ עֲבִידָא.

זְבַן בְּתֶרִין מָנַיי זֶרַע דְּכִיתַּן וּזְרַע לֵיהּ וַחֲצַד לֵיהּ וַעֲבַד חַבְלִין וְתַפַּשׁ טָבֵיי וְכָתַב כָּל קְרָיֶיהּ עִל מַשְׁכֵּיהוֹן. שְׁמַע רִבִּי וְאָמַר. אַשְׁרֵי (הַגּוֹי) [הַדּוֹר] שֶׁאַתֶּם בְּתוֹכוֹ.

כֵּיצַד הוּא מְבָרֵךְ עָלֶיהָ. זַכַּיי טַבְּחָא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. הָרֵב אֶת רִיבָךְ וְהַנּוֹקֵם אֶת נִקְמָתָךְ הַגּוֹאֲלָךְ וְהַמּוֹשִׁיעָךְ מִכַּף עָרִיצֶיךְ. עַד כְּדוֹן בַּסּוֹף. בַּתְּחִילָּה. הֲרֵי הִיא כְּכָל שְׁאָר מִצְוֹתֶיהָ שֶׁלְּתוֹרָה. מַה שְׁאָר כָּל הַמִּצְוֹת טְעוּנוֹת בְּרָכָה אַף זוֹ טְעוּנָה בְּרָכָה.

כָּתוּב בַּתּוֹרָה בְּרָכָה לְפָנֶיהָ וְאֵין כָּתוּב בָּהּ בְּרָכָה לְאַחֲרֶיהָ. מַה כָתוּב בָּהּ לְפָנֶיהָ. כִּי שֵׁם יי אֶקְרָא הָבוּ גוֹדֶל לֵאלֹהֵינוּ. וְכָתוּב בַּמָּזוֹן בְּרָכָה לְאַחֲרָיו וְאֵין כָּתוּב בָּהּ בְּרָכָה לְפָנָיו. מַה כְתוּב בּוֹ לְאַחֲרָיו. וְאָכַלְתָּ וְשָׂבָעְתָּ וּבֵרַכְתָּ וגו'. מְנַיִין לִיתֵּן אֶת הָאָמוּר בָּזֶה בָּזֶה וְאֶת הָאָמוּר בָּזֶה בָּזֶה. רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן בְּשֵׁם רִבִּי יוֹנָתָן. שֵׁם שֵׁם לִגְזֵירָה שָׁוָה. מַה שֵׁם שֶׁנֶּאֱמַר בַּתּוֹרָה [בְּרָכָה] לְפָנֶיהָ אַף שֵׁם שֶׁנֶּאֱמַר בַּמָּזוֹן בְּרָכָה לְפָנָיו. וּמַה שֵׁם שֶׁנֶּאֱמַר בַּמָּזוֹן בְּרָכָה לְאַחֲרָיו אַף שֵׁם שֶׁנֶּאֱמַר בַּתּוֹרָה בְּרָכָה לְאַחֲרֶיהָ. עַד כְּדוֹן כְּרִבִּי עֲקִיבָה. כְּרִבִּי יִשְׁמָעֵאל. רִבִּי יוֹחָנָן בְּשֵׁם רִבִּי יִשְׁמָעֵאל קַל וָחוֹמֶר. מָה אִם מָזוֹן שֶׁאֵין טָעוּן בְּרָכָה לְפָנָיו טָעוּן בְּרָכָה לְאַחֲרָיו. תּוֹרָה שֶׁהִיא טְעוּנָה בְּרָכָה לְפָנֶיהָ אֵין דִּין שֶׁתְּהֵא טְעוּנָה בְּרָכָה לְאַחֲרֶיהָ. עַד כְּדוֹן תּוֹרָה. מָזוֹן. מָה אִם תּוֹרָה שֶׁאֵינָהּ טְעוּנָה בְּרָכָה לְאַחֲרֶיהָ טְעוּנָה לְפָנֶיהָ. מָזוֹן שֶׁהוּא טָעוּן לְאַחֲרָיו אֵינוֹ דִין שֶׁיְּהֵא טָעוּן לְפָנָיו. רִבִּי יִצְחָק וְרִבִּי נָתָן. רִבִּי יִצְחָק אָמַר. כִּי הוּא יְבָרֵךְ הַזָּבַח וְאַחֲרֵי כֵן יֹאכְלוּ הַקְּרוּאִים. רִבִּי נָתָן אוֹמֵר. וַעֲבַדְתֶּם אֵת יי אֱלֹהֵיכֶם וּבֵרַךְ אֶת לַחְמְךָ וְאֶת מֵימֶיךָ. אֵימָתַי הוּא קָרוּי לַחְמְךָ. עַד שֶׁלֹּא אֲכָלְתּוֹ. רִבִּי אוֹמֵר. מָה אִם בְּשָׁעָה שֶׁאָכַל וְשָׂבַע אַתְּ אָמַר. צָרִיךְ לְבָרֵךְ. בְּשָׁעָה שֶׁהוּא תָּאֵב לוֹכַל לֹא כָל שֶׁכֵּן. עַד כְּדוֹן מָזוֹן. תּוֹרָה. מָה אִם מָזוֹן שֶׁאֵינוֹ אֶלָּא חַיֵּי שָׁעָה טָעוּן בְּרָכָה לְפָנָיו וּלְאַחֲרָיו. תּוֹרָה שֶׁהִיא חַיֵּי עֲדֵי עַד לֹא כָל שֶׁכֵּן.

רִבִּי זְעוּרָה בָּעֵי. אִילֵּין שִׁלְשָׁה קְרוּיוֹת מָה אַתְּ עָבַד לוֹן. כִּשְׁלֹשָׁה שֶׁאָכְלוּ כְאַחַת אוֹ כִשְׁלֹשָׁה שֶׁאָכְלוּ זֶה בִּפְנֵי עַצְמוֹ וְזֶה בִּפְנֵי עַצְמוֹ. אֵין תַּעֲבְדִינוֹן כִּשְׁלֹשָׁה שֶׁאָכְלוּ כְאַחַת. הָרִאשׁוֹן מְבָרֵךְ בְּרָכָה רִאשׁוֹנָה וְהָאַחֲרוֹן מְבָרֵךְ בְּרָכָה הָאַחֲרוֹנָה וְהָאֶמְצָעִי אֵינוֹ מְבָרֵךְ כָּל עִיקָּר. אֵין תַּעֲבְדִינוֹן כִּשְׁלֹשָׁה שֶׁאָכְלוּ זֶה בִּפְנֵי עַצְמוֹ וְזֶה בִּפְנֵי עַצְמוֹ. אֲפִילּוּ הָאֶמְצָעִי מְבָרֵךְ לְפָנֶיהָ וּלְאַחֲרֶיהָ. אָמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר אֲבְדּוּמָא. לָמְדוּ בִּרְכַּת הַתּוֹרָה מִבִּרְכַּת הַמָּזוֹן אֶלָּא לְרַבִּים. אִם לְרַבִּים אֲפִילּוּ בֵּינוֹ לְבֵין עַצְמוֹ אֵינוֹ מְבָרֵךְ. אָמַר רִבִּי אַבָּא מָרִי אֲחוֹי דְּרִבִּי יוֹסֵה. עֲשָׂאוּהָ כִּשְׁאָר כָּל הַמִּצְוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה. מַה שְׁאָר כָּל הַמִּצְוֹת טְעוּנוֹת בְּרָכָה אַף זוֹ טְעוּנָה בְּרָכָה.

אָמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָן. רִבִּי יוֹנָתָן הֲוָה עָבַר קוֹמֵי סִידְרָא. שָׁמַע קָלוֹן קְרוּיֵי וְלֹא מְבָרְכִין. אָמַר לוֹן. עַד מָתַי אַתֶּם עוֹשִׂין אֶת הַתּוֹרָה קְרָחוֹת קְרָחוֹת. מֹשֶׁה הִתְקִין אֶת יִשְׂרָאֵל שֶׁיְּהוּ קוֹרִין בַּתּוֹרָה בַּשַּׁבָּתוֹת וּבְיָמִים טוֹבִים וּבְרָאשֵׁי חֳדָשִׁים וּבְחוֹלוֹ שֶׁלְּמוֹעֵד. שֶׁנֶּאֱמַר וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶת מוֹעֲדֵי יי אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. עֶזְרָה הִתְקִין לְיִשְׂרָאֵל שֶׁיְּהוּ קוֹרִין בַּתּוֹרָה בַּשֵּׁנִי

וּבַחֲמִישִׁי וּבַשִּׁבְּת בַּמִּנְחָה. הוּא הִתְקִין טְבִילָה לְבַעֲלֵי קֶרְיִין. הוּא הִתְקִין שֶׁיְּהוּ בָתֵּי דִינִין יוֹשְׁבִין בָּעֲיָירוֹת בַּשֵּׁינִי וּבַחֲמִישִׁי. הוּא הִתְקִין שֶׁיְּהוּ הָרוֹכְלִין מְחַזְּרִין בָּעֲיָירוֹת מִפְּנֵי כְבוֹדָן שֶׁלְּבָנוֹת יִשְׂרָאֵל. הוּא הִתְקִין שֶׁיְּהוּ מְכַבְּסִין בַּחֲמִישִׁי מִפְּנֵי כְבוֹד הַשַּׁבָּת. הוּא הִתְקִין שֶׁיְּהוּ אוֹפִין פַּת בְּעַרְבֵי שַׁבָּתוֹת. שֶׁתְּהֵא פְרוּסָה מְצוּיָה לֶעָנִי. הוּא הִתְקִין שֶׁיְּהוּ אוֹכְלִין שׁוּם בְּלֵילֵי שַׁבָּתוֹת. שֶׁהוּא מַכְנִיס אַהֲבָה וּמוֹצִיא תַּאֲוָה. הוּא הִתְקִין שֶׁיְּהוּ הַנָּשִׁים מְדַבְּרוֹת זוֹ עִם זוֹ בְּבֵית הַכִּסֵּא. הוּא הִתְקִין שֶׁתְּהֵא אִשָּׁה חוֹגֶרֶת בַּסִּינָר בֵּין מִלְּפָנֶיהָ בֵּין מִלְּאַחֲרֶיהָ. אָמַר רִבִּי תַּנְחוּם בַּר חִייָה. מִפְּנֵי מַעֲשֶׂה שֶׁאֵירַע. מַעֲשֶׂה בְאִשָּׁה שֶׁבָּעֲלָהּ קוֹף מִכְּדַרְכָּהּ וּשְׁלֹא כְדַרְכָּהּ. הוּא הִתְקִין שֶׁתְּהֵא אִשָּׁה חוֹפֶפֶת וְסוֹרֶקֶת קוֹדֶם לְטַהֲרָתָהּ שִׁלְשָׁה יָמִים. רִבִּי יוֹסֵה בְשֵׁם דְּבֵית רִבִּי יַנַּאי רִבִּי בָּא בַּר כֹּהֵן בְּשֵׁם רַב חוּנָה. כְּדֵי לַשַּׁבָּת וְלִשְׁנֵי יָמִים טוֹבִים שֶׁלְּגָלְיוֹת. רִבִּי זְעוּרָה בְשֵׁם רַב יְהוּדָה. וְהוּא שֶׁהִגִּיעַ זְמַנָּהּ לִטְבוֹל בַּנְּתַיִים. רִבִּי בָּא בְשֵׁם רַב יְהוּדָה. וַאֲפִילוּ הִגִּיעַ זְמַנָּהּ לִטְבוֹל בַּסּוֹף. וְהָוָה רִבִּי זְעוּרָה מְסַתַּכֵּל בֵּיהּ. אָמַר לֵיהּ. מָה אַתְּ מְסַתַּכֵּל בִּי. מַה יָדַעְתָּ וְלֹא נֵדַע תָּבִין וְלֹא עִמָּנוּ הוּא. אֵתָא רִבִּי אָחָא בְשֵׁם רִבִּי תַּנְחוּם בֵּירִבִּי חִייָה וְאָמַר טַעֲמָא. וַאֲפִילוּ הִגִּיעַ זְמַנָּהּ לִטְבוֹל בַּסּוֹף. אֲנִי אוֹמֵר. שֶׁמָּא מַעֲיֶינָהּ רָחוֹק וְהִיא מַתְעַצֶּלֶת וְאֵינָהּ טְהוֹרָה.

הלכה ב

משנה: וּבְרֹאשֵׁי חֳדָשִׁים וּבְחוֹלוֹ שֶׁל מוֹעֵד קוֹרִין אַרְבָּעָה. אֵין פּוֹחֲתִין מֵהֶן וְאֵין מוֹסִיפִין עֲלֵיהֶן וְאֵין מַפְטִירִין בַּנָּבִיא. הַפּוֹתֵחַ וְהַחוֹתֵם בַּתּוֹרָה מְבָרֵךְ לְפָנֶיהָ וּלְאַחֲרֶיהָ.

הלכה: רַב חוּנָה אָמַר. שִׁלְשָׁה קְרוּיוֹת שֶׁבַּתּוֹרָה לֹא יִפְחֲתוּ מֵעֲשָׂרָה פְסוּקִים. חִזְקִיָּה אָמַר. כְּנֶגֶד עֲשֶׂרֶת הַדִּיבְּרוֹת. [וְהָא תַנִּינָן. בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן בְּרֵאשִׁית וְיְהִי רָקִיעַ. וְהָא לֵית בְּהוֹן אֶלָּא תְּמַנְיָיא. רִבִּי אִידִי אוֹמֵר. אִיתְפַּלְגוֹן כַּהֲנָא וַאֲסִי. חַד אָמַר. חוֹזֵר. וְחוֹרָנָא אָמַר. חוֹתֵךְ. מָן דְּמַר. חוֹזֵר. חוֹזֵר שְׁנֵי פְסוּקִים. וּמָן דְּמַר. חוֹתֵךְ. וְיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹּקֶר פָּסוּק בִּפְנֵי עַצְמוֹ. וְהָא תַנִּינָן. בַּשֵּׁנִי יְהִי רָקִיעַ וְיִקָּווּ הַמַּיִם. מָאן דְּאָמַר. חוֹזֵר. חוֹזֵר שְׁנֵי פְסוּקִים. וּמָן דְּמַר. חוֹתֵךְ. אֶפִילוּ חוֹתֵךְ אֵין בּוֹ. הָתִיב רִבִּי פְּלִיפִּי בַּר פְּרוּטָה קוֹמֵי רִבִּי יוֹנָה. הֲרֵי פָּרָשַׁת עֲמָלֵק. אָמַר לֵיהּ. שַׁנְיָיא הִיא. שֶׁהִיא סִדּוּרהּ שֶׁל יוֹם.] הָתִיב רִבִּי לָעְזָר בַּר מְרוֹם. וְהָא תַּאנֵי. הַמַּפְטִיר בַּנָּבִיא לֹא יִפְחוֹת מֵעֶשְׂרִים וְאֶחָד פְּסוּקִים. וְיִהְיוּ עֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה. תִּלְתָּא עֲשָׂרָה וּתְלָתָא עֲשָׂרָה וְחַד שְׁלֹשָׁה.

הלכה ג

משנה: זֶה הַכְּלָל כָּל שֶׁיֵּשׁ בּוֹ מוּסָף וְאֵינוֹ יוֹם טוֹב קוֹרִין אַרְבָּעָה. בְּיוֹם טוֹב חֲמִשָּׁה. בְּיוֹם הַכִּיפּוּרִים שִׁשָּׁה. בְּשַׁבָּת שִׁבְעָה. אֵין פּוֹחֲתִין מֵהֶן אֲבָל מוֹסִיפִין עֲלֵיהֶן וּמַפְטִירִין בַּנָּבִיא. הַפּוֹתֵחַ וְהַחוֹתֵם בַּתּוֹרָה מְבָרֵךְ לְפָנֶיהָ וּלְאַחֲרֶיהָ:

הלכה: וּבְיוֹם הַכִּיפּוּרִים שִׁשָּׁה. אִית תַּנֵּי תַנֵּי. שִׁבְעָה. מָאן דְּאָמַר. שִׁשָּׁה. מִפְּנֵי הַתְּפִילָּה. מָאן דְּאָמַר. שִׁבְעָה. כְּהָדָא דְתַנֵּי. בַּשַּׁבָּת מְמַהֲרִים לָבוֹא וּמְמַהֲרִין לָצֵאת. בְּיוֹם טוֹב מְאַחֲרִין לָבוֹא וּמְמַהֲרִין לָצֵאת. בְּיוֹם הַכִּיפּוּרִים מְמַהֲרִין לָבוֹא וּמְאַחֲרִין לָצֵאת.

הַלָּעוּזוֹת לָא נָהֲגוּ כֵן. אֶלָּא אֶחָד קוֹרֵא כָּל הַפָּרָשָׁה כוּלָּהּ. הָיָה יוֹדֵעַ אֶחָד אֶת הַפָּרָשָׁה קוֹרֵא אֶת כּוּלָּהּ. שִׁבְעָה יוֹדְעִין שִׁלְשָׁה פְּסוּקִין כּוּלְהוֹן קָרְאֵיי. אֶחָד יוֹדֵעַ שִׁלְשָׁה פְּסוּקִים קָרֵי וַחֲזַר קָרֵי. רִבִּי זְעוּרָה בְּשֵׁם רַב יִרְמְיָה. הָעֶבֶד עוֹלֶה לְמִנְיָין שִׁבְעָה. וְיַדְבֵּר עוֹלֶה מִשְּׁלשָׁה פְּסוּקִים. לֹא כֵן אָמַר רִבִּי חָמָא בַּר עוּקְבָּה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹסֵי בֵּירִבִּי חֲנִינָה. אָסוּר לְלַמֵּד אֶת עַבְדּוֹ תוֹרָה. תִּיפְתָּר. שֶׁלָּמַד מֵאֵילָיו אוֹ שֶׁלִּימְּדוֹ רַבּוֹ כְּטָבִי.

רִבִּי חֶלְבּוֹ רִבִּי מַתָּנָה שְׁמוּאֵל בַּר שִׁילַת בְּשֵׁם רַב. שִׁבְעָה חוּץ מִן הַמַּפְטִיר. הָתִיב רִבִּי חֲנַנְיָה בֶּן פָּזִי. וְהַתַּנְיָנָן. הַמַּפְטִיר בַּנָּבִיא לֹא יִפְחוֹת מֵעֶשְׂרִים וְאֶחָד פְּסוּקִין. הוּא אָמְרָהּ וְאָמַר טַעַם. בְּשֶׁאֵין שָׁם תּוּרְגְּמָן. אֲבָל אִם יֵשׁ שָׁם תּוּרְגְּמָן קוֹרְאִים שְׁלשָׁה. אָמַר רִבִּי חֶלְבּוֹ קוֹמֵי רִבִּי אַבָּהוּ קוֹמֵי רִבִּי יוֹחָנָן. קָרְאֵיי תְּלָתָה. אָמַר לֵיהּ. [וְ]לֹא (הוא) [יְהֵא] רִבִּי יוֹחָנָן כְּתוּרְגְּמָן.

הלכה ד

משנה: אֵין פּוֹרְסִין עַל שְׁמַע וְאֵין עוֹבְרִין לִפְנֵי הַתֵּיבָה וְאֵין נוֹשְׂאִין כַּפֵּיהֶם וְאֵין קוֹרִין בַּתּוֹרָה וְאֵין מַפְטִירִין בַּנָּבִיא וְאֵין עוֹשִׂין מַעֲמָד וּמוֹשָׁב וְאֵין אוֹמְרִים בִּרְכַּת אֲבֵלִים וְחַתָּנִים וְאֵין מְזַמְּנִין עַל הַמָּזוֹן בַּשֵּׁם פָּחוֹת מֵעֲשָׂרָה. וּבַקְּרָקָעוֹת תִּשְׁעָה וְכֹהֵן. וְאָדָם כַּיּוֹצֵא בָּהֶן:

הלכה: מִכַּיוָן דְּתַנִּינָן. אֵין פּוֹרְסִין אֶת שְׁמַע פָּחוֹת מֵעֲשָׂרָה. וְלֵיי דָא מִילְּה תַּנִּינָן. אֵין עוֹבְרִין לִפְנֵי הַתֵּיבָה פָּחוּת מֵעֲשָׂרָה. לָכֵן צְרִיכָה. כְּהָדָא דְתַנֵּי. אֵין פּוֹרְסִין אֶת שְׁמַע פָּחוֹת מֵעֲשָׂרָה. הִתְחִילוּ בָעֲשָׂרָה וְהָלְכוּ לָהֶן מִקְצָתָן גּוֹמֵר. אֵין עוֹבְרִין לִפְנֵי הַתֵּיבָה פָּחוֹת מֵעֲשָׂרָה. הִתְחִילוּ בָעֲשָׂרָה וְהָלְכוּ לָהֶן מִקְצָתָן גּוֹמֵר. אֵין נוֹשְׂאִין אֶת כַּפֵּיהֶן פָּחוֹת מֵעֲשָׂרָה. הִתְחִילוּ בָעֲשָׂרָה וְיָצְאוּ לָהֶן מִקְצָתָן גּוֹמֵר. אֵין קוֹרְאִין בַּתּוֹרָה פָּחוֹת מֵעֲשָׂרָה. הִתְחִילוּ בָעֲשָׂרָה וְיָצְאוּ לָהֶן מִקְצָתָן גּוֹמֵר. אֵין מַפְטִירִין בַּנָּבִיא פָּחוֹת מֵעֲשָׂרָה. הִתְחִילוּ בָעֲשָׂרָה וְיָצְאוּ לָהֶם מִקְצָתָן גּוֹמֵר. וְעַל כּוּלָּם הוּא אוֹמֵר. וְעוֹזְבֵי יי יִכְלוּ.

אֵין עוֹשִׂין מַעֲמָד וּמוֹשָׁב. עִמְדוּ יְקָרִים. שִׁבוּ יְקָרִים. שִׁבְעָה פְּעָמִים.

אֵין אוֹמְרִים בִּרְכַּת אֲבֵלִים וְחַתָּנִים. תַּנֵּי. אוֹמְרִים בִּרְכַּת חֲתָנִים כָּל שִׁבְעָה. רִבִּי יִרְמְיָה סָבַר מֵימַר. מַפְקִין כַּלָּתָהּ כָּל שִׁבְעָה. אָמַר לֵיהּ רִבִּי יוֹסֵה. וְהָא תַנֵּי רִבִּי חִייָה. אוֹמֵר בִּרְכַּת אֲבֵילִים כָּל שִׁבְעָה. אִית לָךְ מֵימַר. מַפְקִין מֵיתָא כָּל שִׁבְעָה. מַאי כְּדוֹן. מַה כָּאן מְשַׂמֵּחַ עִמּוֹ אַף כָּאן מְנַחֵם עִמּוֹ. מַה כָּאן מַזְכִּירִין אַף כָּאן מַזְכִּירִין.

אית תַּנֵּי תַנֵּי. אֵין אֲבֵילִים עוֹלִין מִן הַמִּינְיָן. [וְאִית תַּנּוֹיֵי תַנֵּי. אֲבֵלִים עוֹלִים מִן הַמִּנְיָן.] אָמַר רִבִּי אָבוּנָה. מָאן דְּאָמַר. אֵין אֲבֵלִים עוֹלִין מִן הַמִּינְיָן. בַּאֲבֵילֵי מֵת אַחֵר. וְהָא תַנֵּי. יוֹצֵא לְהִתְנַחֵם אֲבָל לֹא לְנַחֵם. אֲבֵילִים עוֹלִין מִן הַמִּינְיָן. בַּאֲבֵילֵי מֵת אַחֵר. וְהָא תַנֵּי. יוֹצֵא לְהִתְנַחֵם אֲבָל לֹא לְנַחֵם. תַּנֵּי שְׁמוּאֵל. אֵין קִידּוּשׁ הַחוֹדֶשׁ אֶלָּא בַעֲשָׂרָה. רִבִּי בָּא רִבִּי יָסָא בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. נֶאֱמַר כָּאן עֲדָה וְנֶאֱמַר לְהַלָּן עַד מָתַי לָעֲדָה הָרָעָה הַזֹּאת. מָה עֲדָה הָאֲמוּרָה לְהַלָּן עֲשָׂרָה אַף כָּאן עֲשָׂרָה. אָמַר רִבִּי סִימוֹן. נֶאֱמַר כָּאן תּוֹךְ וְנֶאֱמַר לְהַלָּן וַיָּבֹאוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לִשְׁבוֹר בְּתוֹךְ הַבָּאִים. מַה תּוֹךְ שֶׁנֶּאֱמַר לְהַלָּן עֲשָׂרָה אַף כָּאן עֲשָׂרָה. אָמַר לֵיהּ רִבִּי יוֹסֵה בֵּירִבִּי בּוּן. אִם מִתּוֹךְ אַתְּ לָמֵד. סַגִּין אִינּוּן. [אֶלָּא נֶאֱמַר כָּאן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְנֶאֱמַר לְהַלָּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. מַה לְהַלָּן עֲשָׂרָה אַף כָּאן עֲשָׂרָה.].

וּבַקַּרְקָעוֹת תִּשְׁעָה וְכֹהֵן. כְּנֶגֶד עֲשָׂרָה כֹּהֲנִים הָאֲמוּרִין בַּפָּרָשָׁה. וְיִהְיוּ כוּלָּם כֹּהֲנִים. רִיבּוּי אַחַר רִיבּוּי לְמֵעֵט. וְיִהְיוּ כוּלָּן יִשְׂרְאֵל. אֵין הַפָּרָשָׁה יוֹצְאָה בְלֹא כֹהֵן. עַד כְּדוֹן. בַּמַּקְדִּישׁ גּוּפָהּ שֶׁלְשָׂדֶה. אָמַר. דְּמֵי שָׂדֶה עָלַי. נִישְׁמְעִינָהּ מִן הָדָא. עֲרָכִים הַמִּיטַלְטְלִין בִּשְׁלשָׁה. וְיֵשׁ עֲרָכִים שֶׁאֵינָן מִיטַלְטְלִין. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא רִבִּי שִׁמְעוֹן בַּר אַבָּא בְּשֵׁם רִבִּי חֲנִינָה. בְּאוֹמֵר. הֲרֵי עֲרֵכִי עָלַי. וּבָא לְסַדְּרוֹ מִן הַקַּרְקַע. שָׁמִין לוֹ בָּעֲשָׂרָה. מִן הַמִּיטַלְטְלִין. שָׁמִין לוֹ בִּשְׁלשָׁה. הָאוֹמֵר. הֲרֵי עֲרֵכִי עָלַי. אֵינוֹ כְאוֹמֵר. דְּמֵי שָׂדֶי עָלַי. אֲבָל אִם אָמַר. הֲרֵי עָלַי מֵאָה מָנָה לַהֶקְדֵּשׁ. שָׁמִין לוֹ בִּשְׁלשָׁה. לִכְשֶׁיַּעֲשִׁיר. נִידּוֹן בְּהֶשֵּׂג יָד.

תַּנֵּי. עֲבָדִים וּשְׁפָחוֹת וּמִיטַלְטְלִין אֵין לָהֶם אִיגֶּרֶת בִּיקוֹרֶת. מָהוּ אִיגֶּרֶת בִּיקוֹרֶת. רִבִּי יוּדָה בַּר פָּזִי אָמַר. אַכְרָזָה. עוּלָּא בַר יִשְׁמָעֵאל אָמַר. עֲבָדִים שֶׁלֹּא יִבְרְחוּ. שְׁטָרוֹת וּמִיטַלְטְלִין שֶׁלֹּא יִגָּנְבוּ. רִבִּי בָּא בַר כֹּהֵן בְּעָא קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵה. לֵית הָדָא אָמְרָה שֶׁעֲבָדִים נִפְדִּין בִּשְׁלשָׁה. אָמַר לֵיהּ. אִין. וְהָא תַנִּינָן וּבַקַּרְקָעוֹת תִּשְׁעָה וְכֹהֵן וְאָדָם כַּיּוֹצֵא בָהֶן. אָמַר לֵיהּ. אָדָם דְּהָכָא בֶּן חוֹרִין הוּא. חִינְנָה בַר שָׁלֶמְיָה בְּשֵׁם רַב. אֲתָא עוֹבְדָא קוֹמֵי רִבִּי וּבָעָא מֵיעֲבַד כְּרַבָּנָן. אֲמַר לוֹ רִבִּי לְעָזָר בֶּן פְּרָטָא בֶּן בְּנוֹ שֶׁלְרִבִּי לְעָזָר בֶּן פְּרָטָא. רִבִּי. לֹא כָךְ לִימַּדְתַּנִי בִּשֵּׁם זְקֵינֶיךָ. אֶלָּא אִם כֵּן עָשׂוּ אִיגֶּרֶת בִּיקוֹרֶת. וַחֲזַר בֵּיהּ וַעֲבַד כְּרַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל.

הלכה ה

משנה: הַקּוֹרֵא בַּתּוֹרָה לֹא יִפְחוֹת מִשְּׁלשָׁה פְּסוּקִים. וְלֹא יִקְרָא לַמְתוּרְגְּמָן יוֹתֵר מִפָּסוּק אֶחָד וּבַנָּבִיא שְׁלשָׁה. אִם הָיוּ שְׁלָשְׁתָּן שָׁלֹשׁ פָּרָשִׁיּוֹת קוֹרִין אֶחָד אֶחָד. מְדַלְּגִין בַּנָּבִיא וְאֵין מְדַלְּגִין בַּתּוֹרָה. וְעַד כַּמָּה הוּא מְדַלֵּג עַד כְּדֵי שֶׁלֹּא יַפְסִיק הַתּוּרְגְּמָן:

הלכה: רִבִּי בָּא בְּרֵיהּ דְּרִבִּי חִייָה בַּר בָּא רִבִּי חִייָה בְּשֵׁם רִבִּי יוֹחָנָן. הָיָה קוֹרֵא בַּתּוֹרָה וְנִשְׁתַּתֵּק. זֶה שֶׁהוּא עוֹמֵד תַּחְתָּיו יַתְחִיל מִמָּקוֹם שֶׁהִתְחִיל הָרִאשׁוֹן. אֵין תֵּימַר. מִמָּקוֹם

שֶׁהִפְסִיק. הָרִאשׁוֹנִים נִתְבָּרְכוּ לִפְנֵיהֶן וְלֹא נִתְבָּרְכוּ לְאַחֲרֵיהֶן. הָאַחֲרוֹנִים נִתְבָּרְכוּ לְאַחֲרֵיהֶן וְלֹא נִתְבָּרְכוּ לִפְנֵיהֶן. וְכָתוּב תּוֹרַת יי תְּמִימָה שֶׁתְּהֵא כּוּלָּהּ תְּמִימָה.

הָיְתָה הַפָּרָשָׁה שֶׁלְּחֲמִשָּׁה פְסוּקִים קוֹרֵא אֶת כּוּלָּהּ. לֹא עָשָׂה כֵן אֶלָּא קָרָא שְׁלֹשָׁה. זֶה שֶׁהוּא עוֹמֵד [תַּחְתָּיו] צָרִיךְ לִקְרוֹת שְׁנֵי פְסוּקִים הָאַחֲרוֹנִים וּשְׁלֹשָׁה מִפָּרָשָׁה הָאַחֶרֶת לֹא עָשָׂה כֵן מָהוּ שֶׁיְּעַכֵּב. רִבִּי יוֹנָה וְרִבִּי יוֹסֵה סָלְקוּן מֵיחְמֵיהּ אַפִּין לְאָחוֹי דִּיהוּדָה בַּר תַּמּוּזָה קְרִיבֵיהּ דְּרִבִּי יוֹסֵה בֶּן חֲנִינָה בִּכְנִישְׁתָּא דְּסוֹבַנְיָיא וַהֲוָה תַּמָּן רִבִּי יִרְמְיָה וְעַכֵּב. אָמַר רִבִּי יוֹנָה לְרִבִּי יוֹסֵה. וְכוֹפִין. אָמַר לֵיהּ. וְהָא רַבָּךְ מְעַכֵּב. רִבִּי יִרְמְיָה רִבִּי שִׁמְעוֹן שָׂרָה רִבִּי חִינְנָא בַּר אַנְדְּרֵיי בְּשֵׁם רִבִּי זַכַּיי דְּכָבוּל. טָעָה בֵּין תֵּיבָה לְתֵיבָה מַחֲזִירִין אוֹתוֹ. אָמַר רִבִּי יִרְמְיָה לְרִבִּי זְעוּרָה. וְעָבְדִין כֵּן. אָמַר לֵיהּ. וְאַדַּיִין אַתְּ לְזוֹ. אֲפִילּוּ טָעָה בֵּין אִם לְוָאִם מַחֲזִירִין אוֹתוֹ. רִבִּי שִׁמְעוֹן סַפְרָא דְּטָרְבָּנְתְּ אָמְרוּן לֵיהּ בְּנֵי קְרְתֵּיהּ. קְטַע בְּדִיבִּירַיָּיא דִּיקְרוֹנוּן בְּנֵינָן. אֲתָא שְׁאַל לְרִבִּי חֲנִינָה. אֲמַר לֵיהּ. אִין קְטָעִין רֵישָׁךְ לָא תִשְׁמַע לוֹן. וְלָא שָׁמַע לוֹן וְשָׁרוֹן לֵיהּ מִן סַפְרוּתֵהּ. בָּתַר יוֹמִין נָחַת לְהָכָא. קָם עִימֵּיהּ רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹסֵנָה. אֲמַר לֵיהּ. מַה אַתְּ עָבִיד בְּהַהוּא קַרְתָּךְ. וְתַנֵּי לֵיהּ עוֹבְדָא. אָמַר לֵיהּ. וְלָמָּה לֹא שָׁמַעַת לוֹן. אָמַר לֵיהּ. וְעָבְדִין כֵּן. אָמַר לֵיהּ. וְלִינָן מְקַטְּעִין לוֹן בְּסִידְרָא. אָמַר לֵיהּ. וְלִינָן חָזְרִין וְכָלְלִין לוֹן. אָמַר רִבִּי זְעוּרָה. אִילּוּ הֲוָה הַהוּא סַפְרָא בְּיוֹמוֹי מַנִּיתֵיהּ חֲכִים.

רַב אָמַר. כְּגוֹן הוֹי רָב אֶת יוֹצְרוֹ.

מְדַלְּגִין בַּנָּבִיא וְאֵין מְדַלְּגִין בַּתּוֹרָה. מְדַלְּגִין בַּנָּבִיא. אֵין מְדַלְּגִין מִנָּבִיא לְנָבִיא. וּבְנָבִיא שֶׁלִּשְׁנַיִם עָשָׂר מוֹתֵר.

אֵין מְדַלְּגִין בַּתּוֹרָה. רִבִּי יִרְמְיָה בְשֵׁם רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. שֶׁאֵין גּוֹלִים סֵפֶר תּוֹרָה בָּרַבִּים. רִבִּי יוֹסֵה בָעֵי. הַגַּע עַצְמָךְ שֶׁהָיְתָה פָרָשָׁה קְטַנָּה. אָמַר לֵיהּ. כְּדֵי שֶׁיִּשְׁמְעוּ אֶת יִשְׂרָאֵל הַתּוֹרָה עַל סֶדֶר. וְהָא תַנִּינָן. קוֹרֵא אַחֲרֵי מוֹת וְאַךְ בֶּעָשׂוֹר. שַׁנְיָיא הִיא. שֶׁהוּא סִדְרוֹ שֶׁל יוֹם. תֵּדַע לָךְ. דְּאָמַר רִבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקִישׁ. בְּכָל מָקוֹם אֵינוֹ קוֹרֵא עַל פֶּה. וְהָכָא קוֹרֵא עַל פֶּה. רִבִּי יוֹסֵה מְפַקֵּד לְבַר עוּלָּא חַזְנָא דִּכְנִישְׁתָּא דְּבַבְלָיֵיא. כַּד דְּהִיא הָדָא אוֹרָיְיא תְּהַוֵּי גְוִילָא אֲחוֹרֵי פָרוֹכְתָא. כַּד דְּאִינּוּן תַּרְתֵּיי תְּי מְיַיבֵּל חָדָא [וּמַיְיתֵי חָדָא].

עַד אֵיכָן. אָמַר רִבִּי אָחָא. כְּגוֹן פָּרָשַׁת יְהוֹיָדָע כֹּהֵן גָּדוֹל.

הלכה ו

משנה: הַמַּפְטִיר בַּנָּבִיא הוּא פּוֹרֵס אֶת שְׁמַע וְהוּא עוֹבֵר לִפְנֵי הַתֵּיבָה וְהוּא נוֹשֵׂא אֶת כַּפָּיו. וְאִם הָיָה קָטָן אָבִיו אוֹ רַבּוֹ עוֹבְרִין עַל יָדוֹ׃

הלכה: לֹא צוֹרְכָה דִּילְמָא הַפּוֹרֵשׂ אֶת שְׁמַע הוּא עוֹבֵר לִפְנֵי הַתֵּיבָה וְהוּא נוֹשֵׂא אֶת כַּפָּיו. רִבִּי יוֹסֵי בֶּן חֲנִינָה אָמַר. כְּדֵי לְזָרְזוֹ.

וְאִם הָיָה קָטָן אָבִיו אוֹ רַבּוֹ עוֹבְרִין עַל יָדוֹ. וְהָא תַנִּינָן. קָטָן לֹא יִפְרוֹשׁ אֶת שְׁמַע. אָמַר רִבִּי יוּדָן. כָּאן בְּשֶׁהֵבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת וְכָאן בְּשֶׁלֹּא הֵבִיא שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת.

הלכה ז

משנה: קָטָן קוֹרֵא בַּתּוֹרָה וּמְתַרְגֵּם אֲבָל אֵינוֹ פּוֹרֵס אֶת שְׁמַע וְאֵינוֹ עוֹבֵר לִפְנֵי הַתֵּיבָה וְאֵינוֹ נוֹשֵׂא אֶת כַּפָּיו. פּוֹחֵחַ פּוֹרֵס אֶת שְׁמַע וּמְתַרְגֵּם אֲבָל אֵינוֹ קוֹרֵא בַּתּוֹרָה וְאֵינוֹ עוֹבֵר לִפְנֵי הַתֵּיבָה וְאֵינוֹ נוֹשֵׂא אֶת כַּפָּיו. סוּמָא פּוֹרֵס אֶת שְׁמַע וּמְתַרְגֵּם. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר כֹּל שֶׁלֹּא רָאָה מְאוֹרוֹת מִיָּמָיו לֹא פּוֹרֵס אֶת שְׁמַע׃

הלכה: תַּמָּן תַּנִּינָן. סוּמָא אֵינוֹ גוֹלֶה דִּבְרֵי רִבִּי יְהוּדָה. רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר גּוֹלֶה. וּשְׁנֵיהֶן מִקְרָא אֶחָד הֵן דּוֹרְשִׁין. בְּלֹא רְאוֹת. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר. לְרַבּוֹת אֶת הַסּוּמָא. רִבִּי מֵאִיר אוֹמֵר. פְּרָט לַסּוּמָא. וְכָא תַנִּינָן. כֹּל שֶׁלֹּא רָאָה מְאוֹרוֹת מִיָּמָיו לֹא יִפְרוֹשׁ אֶת שְׁמַע. הָא אִם רָאָה פּוֹרֵשׂ. רִבִּי חַגַּיי בָּעָא קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵה. מְחֻלְפָּה שִׁיטָּתֵיהּ דְּרִבִּי יְהוּדָה. תַּמָּן הוּא אָמַר. פְּרָט. וְהָכָא הוּא אָמַר. לְרַבּוֹת. אָמַר רִבִּי חֲנַנְיָה בְּרֵיהּ דְּרִבִּי הִלֵּל. בְּיוֹשֵׁב בְּבַיִת אָפֵל הִיא מַתְנִיתָא. כָּךְ אָנוּ אוֹמְרִים. הַיּוֹשֵׁב בְּבַיִת אָפֵל לֹא יִפְרוֹשׁ אֶת שְׁמַע. בְּרַם הָכָא בְּלֹא רְאוֹת לְרַבּוֹת אֶת הַסּוּמָא.

הלכה ח

משנה: כֹּהֵן שֶׁיֵּשׁ בְּיָדָיו מוּמִין לֹא יִשָּׂא אֶת כַּפָּיו. רִבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אַף מִי שֶׁהָיוּ יָדָיו צְבוּעוֹת אִסָּטִיס לֹא יִשָּׂא אֶת כַּפָּיו מִפְּנֵי שֶׁהָעָם מִסְתַּכְּלִין בּוֹ׃

הלכה: תַּנֵּי. וּבְפָנָיו. וְהָא תַנֵּי. אִם הָיָה דָּשׁ בְּעֵירוֹ מוּתָּר. רִבִּי נַפְתָּלִי הַוָּוֹת אָצְבַּעְתֵּיהּ עֲקִימָה. אֲתָא שְׁאִיל לְרִבִּי מָנָא. אָמַר לֵיהּ. מִכֵּיוָן שֶׁאַתָּה דָּשׁ בְּעִירְךָ מוּתָּר. רַב חוּנָא הֲוָה מְעַבֵּר זַלְדָּקָן. וְהָא תַנֵּי. אִם הָיָה דָּשׁ בְּעִירוֹ מוּתָּר. אָמַר רִבִּי מָנָא. רַגְלֵיהּ [הֲוֵי] סַגִּין. שֶׁלֹּא יְהוּ אוֹמְרִין. רָאִינוּ קָטָן נוֹשֵׂא אֶת כַּפָּיו. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. זֹאת אוֹמֶרֶת שֶׁאָסוּר לְהִסְתַּכֵּל בַּכֹּהֲנִים בַּשָּׁעָה שֶׁהֵן מְבָרְכִין אֶת יִשְׂרָאֵל. אָמַר רִבִּי חַגַּיי. כְּלוּם אָמְרוּ. אֵין מִסְתַּכְּלִין. לֹא מִפְּנֵי הֶסֵּיעַ דַּעַת. מֹשֶׁה. דַּאֲנָא מִסְתַּכְּלְנָא וְלָא מְסַע דַּעְתִּי.

הלכה ט

משנה: הָאוֹמֵר אֵינִי עוֹבֵר לִפְנֵי הַתֵּיבָה בְּצִבּוּעִין אַף בִּלְבָנִים לֹא יַעֲבוֹר. בְּסַנְדָּל אֵינִי עוֹבֵר אַף יָחֵף לֹא יַעֲבוֹר. הָעוֹשֶׂה תְּפִילָּתוֹ עֲגוּלָה סַכָּנָה וְאֵין בָּהּ מִצְוָה. נָתָנָה עַל מִצְחוֹ אוֹ עַל פַּס יָדוֹ הֲרֵי זוֹ דֶּרֶךְ הַמִּינוּת. צִיפָּהּ זָהָב וּנְתָנָהּ עַל בֵּית אוּנְקְלִי שָׁלוֹ הֲרֵי זוֹ דֶּרֶךְ הַחִיצוֹנִין׃

הלכה: תַּנָּה רִבִּי יוֹסֵי בֶּן בֵּבַי. תַּפִּילִּין מְרוּבָּעוֹת [שְׁחוֹרוֹת] הֲלָכָה לְמֹשֶׁה מִסִּינַי.

הלכה י

משנה: הָאוֹמֵר יְבָרְכוּךְ טוֹבִים הֲרֵי זוֹ דֶּרֶךְ הַמִּינוּת. עַל קַן צִיפּוֹר יַגִּיעוּ רַחֲמֶיךָ וְעַל טוֹב יְזֻכֵּר שִׁמֶךָ מוֹדִים מוֹדִים מְשַׁתְּקִין אוֹתוֹ. הַמְכַנֶּה בָּעֲרָיוֹת מְשַׁתְּקִין אוֹתוֹ. הָאוֹמֵר וּמִזַּרְעֲךָ לֹא תִתֵּן לְהַעֲבִיר לַמּוֹלֶךְ וּמִזַּרְעֲךָ לָא תִתֵּן לְאַעְבָּרָא בְּאַרְמָיוּתָא מְשַׁתְּקִין אוֹתוֹ בִּנְזִיפָה׃

הלכה: הָאוֹמֵר יְבָרְכוּךְ טוֹבִים. שְׁתֵּי רְשׁוּיוֹת.

רִבִּי פִּינְחָס בְּשֵׁם רִבִּי סִימוֹן. כְּקוֹרֵא תִּיגָּר עַל מִדּוֹתָיו שֶׁלְּהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. עַל קַן צִיפּוֹר הִגִּיעוּ רַחֲמֶיךָ וְעַל אוֹתוֹ הָאִישׁ לֹא הִגִּיעוּ רַחֲמֶיךָ. רִבִּי יוֹסֵי בְּשֵׁם רִבִּי סִימוֹן. בְּנוֹתֵן קִיצְבָה עַל מִידּוֹתָיו שֶׁלְּהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא. עַד קַן צִיפּוֹר הִגִּיעוּ רַחֲמֶיךָ. אִית תַּנֵּיי תַנֵּי. עַד. אִית תַּנֵּיי תַנֵּי. עַל. מָאן דְּאָמַר. עַל. מְסַיֵּיעַ לְרִבִּי פִּינְחָס. מָאן דְּאָמַר. עַד. מְסַיֵּיעַ לְרִבִּי יוֹסֵה. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה בֵּירִבִּי בּוּן. לֹא עָבְדִין טַבָּאוּת. שֶׁהֵן עוֹשִׂין [מִדּוֹתָיו שֶׁלְּהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא רַחֲמִים. אֵילֵּין דִּמְתַרְגְּמִין. עַמִּי בְנֵי יִשְׂרָאֵל. כְּמַה דַאֲנָן רַחֲמִין בַּשְׁמַיָּיא כֵּן תַּהֲוּוֹן רַחְמָנִין בְּאַרְעָא. תּוֹרָתָא אוֹ רַחֵילָא יָתָהּ וְיַת בְּרָהּ לָא תְכַסִּין תְּרַוִיהוֹן בְּיוֹמָא חַד. לֹא עָבְדִין טַבָּאוּת. שֶׁהֵן עוֹשִׂין] גְּזֵירוֹתָיו שֶׁלְּהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא רַחֲמִים.

מוֹדִים מוֹדִים מְשַׁתְּקִין אוֹתוֹ. אָמַר רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק. כִּי יִסָּכֵר פִּי דוֹבְרֵי שֶׁקֶר. הָדָא דְאַתְּ אָמַר. בְּצִיבּוּר. אֲבָל בְּיָחִיד תַּחֲנוּנִים הֵן.

וְדִכְוָותָהּ. אָמֵן אָמֵן. שְׁמַע שְׁמַע. תּוּרְגְּמָן שֶׁהוּא עוֹמֵד לִפְנֵי חָכָם אֵינוֹ רַשַּׁאי לֹא לְשַׁנּוֹת וְלֹא לְכַנּוֹת וְלֹא לְהוֹסִיף אֶלָּא אִם כֵּן הָיָה אָבִיו אוֹ רַבּוֹ. רִבִּי פְּדָת הֲוָה אָמוֹרָא דְּרִבִּי יָסָא. מִילִּין דִּשְׁמַע מִן אָבוֹי הֲוָה אָמַר. כָּךְ אָמַר רִבִּי בְּשֵׁם רִבִּי לְעָזָר. בַּר יְשִׁיטָא הֲוָה אָמוֹרָא דְּרִבִּי אָחָא. מִילִּין דִּשְׁמַע מִן אָבוֹי הֲוָה אָמַר. כֵּן אָמַר רִבִּי בְּשֵׁם אַבָּא. מִילִּין דְּלָא שְׁמַע מִן אָבוֹי הֲוָה אָמַר. כֵּן אָמַר רִבִּי בְּשֵׁם רִבִּי חִינְנָה. רִבִּי מָנָא כַּד דַּהֲוָה מוֹרֵי בַּחֲבוּרְתָּהּ. מִילִּין דִּשְׁמַע מִן אָבוֹי בְּבֵיתָא הֲוָה אָמַר. כֵּן אָמַר רִבִּי בְּשֵׁם רִבִּי יוֹנָה. מִילִּין דִּשְׁמַע מִן אָבוֹי בְּבֵית וַועֲדָא הֲוָה אָמַר. כֵּן אָמַר רִבִּי יוֹנָה.

הַמְכַנֶּה בָּעֲרָיוֹת. בְּעַרְיָיתָא דְאָבוֹי וּבְעַרְיָיתָא דְאִימֵּיהּ.

מִזַּרְעֲךָ לֹא תִתֵּן לְהַעֲבִיר לַמּוֹלֶךְ. מִן זַרְעֲךָ לָא תִתֵּן לְאַעְבָּרָא בְּאַרְמָיוּתָא. תַּנֵּי רִבִּי יִשְׁמָעֵאל. זֶה שֶׁהוּא נוֹשֵׂא אֲרַמִּית וּמַעֲמִיד מַמְזֵר בָּנִים מַעֲמִיד אוֹיְבִים לַמָּקוֹם.

הלכה יא

משנה: מַעֲשֶׂה רְאוּבֵן נִקְרָא וְלֹא מִיתַּרְגֵּם. מַעֲשֶׂה תָּמָר נִקְרָא וּמִיתַּרְגֵּם. מַעֲשֶׂה עֶגֶל הָרִאשׁוֹן נִקְרָא וּמִיתַּרְגֵּם. וְהַשֵּׁנִי נִקְרָא וְלֹא מִיתַּרְגֵּם. בִּרְכַּת כֹּהֲנִים וּמַעֲשֶׂה דָּוִד וְאַמְנוֹן לֹא נִיקְרִין וְלֹא מִיתַּרְגְּמִין.

הלכה: אֲשֶׁר חֲכָמִים יַגִּידוּ וְלֹא כְחֲדוּ מֵאֲבוֹתָם. מַה שָׂכָר נָטְלוּ עַל כָּךְ. לָהֶם לְבַדָּם נִתְּנָה הָאָרֶץ וְלֹא עָבַר זָר בְּתוֹכָם.

אִי זֶהוּ מַעֲשֶׂה עֶגֶל הַשֵּׁינִי. רִבִּי סִימוֹן בְּשֵׁם רִבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי. מִתְּשׁוּבָה שֶׁהֵשִׁיב מֹשֶׁה אֶת אַהֲרֹן עַד כְּדֵי פְּרִעָה אַהֲרֹן לְשִׁמְצָה בְּקִמֵּיהֶם. חֲנַנְיָה בַּר שֶׁלֶמְיָה בְּשֵׁם רַב. מִתְּשׁוּבָה שֶׁהֵשִׁיב אַהֲרֹן עַד כְּדֵי פְּרִעָה אַהֲרֹן לְשִׁמְצָה בְּקִמֵּיהֶם. רִבִּי אָחָא בְּשֵׁם רִבִּי בָּא. וּמָחָא יי יַת עַמָּא עַל אֲשֶׁר עֲשׂוּ אֶת הָעֵגֶל אֲשֶׁר עָשָׂה אַהֲרֹן. רִבִּי מַר עוּקְבָּן בְּשֵׁם רַבָּנִן דְּתַמָּן. לֹא דוֹמֶה גְּנַאי יָחִיד בְּצִיבּוּר לְגְנַיי צִיבּוּר בְּצִיבּוּר.

וְאַתְיָיא כַּהִיא דְאָמַר רִבִּי חֶלְבּוֹ בְּשֵׁם רַב חוּנָה. בִּרְכוֹת כֹּהֲנִים נִקְרָאוֹת וְלֹא מִיתַּרְגְּמוֹת. רִבִּי בָּא בַּר כֹּהֵן בָּעָא קוֹמֵי רִבִּי יוֹסֵה. מַה טַעַם. אָמַר לֵיהּ. כֹּה תְבָרֲכוּ. לְבָרְכָה נִיתְּנָה. לֹא נִיתְּנָה לְקְרִיאָה.

הלכה יב

משנה: וְאֵין מַפְטִירִין בַּמֶּרְכָּבָה רִבִּי יְהוּדָה מַתִּיר. וְרִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר אֵין מַפְטִירִין בְּהוֹדַע אֶת יְרוּשָׁלַם אֶת תּוֹעֲבוֹתֶיהָ׃

הלכה: אֵין מַפְטִירִין בַּמֶּרְכָּבָה וְרִבִּי יְהוּדָה מַתִּיר. רִבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר. אֵין מַפְטִירִין בְּהוֹדַע אֶת יְרוּשָׁלַם אֶת תּוֹעֲבוֹתֶיהָ. מַעֲשֶׂה בְאֶחָד שֶׁהִפְטִיר בְּהוֹדַע אֶת יְרוּשָׁלַם אֶת תּוֹעֲבוֹתֶיהָ. אָמַר לוֹ רִבִּי אֱלִיעֶזֶר. יֵלֵךְ אוֹתוֹ הָאִישׁ וְיֵדַע בְּתוֹעֲבוֹתֶיהָ שֶׁלְּאִמּוֹ. וּבָדְקוּ אַחֲרָיו וְנִמְצָא מַמְזֵר.

וְדָא מְזוּזָה יְהֵבִין לָהּ הֵיכָא. רִבִּי זְעוּרָה רַב יְהוּדָה בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל. מְשַׁלְּשׁוֹ וְנוֹתְנוֹ בִּתְחִילַּת שְׁלִישׁ הָעֶלְיוֹן. רִבִּי חֶלְבּוֹ בְּשֵׁם רַב חוּנָה. חוֹצֶה אֶת הַפֶּתַח וּמְשַׁלְּשׁוֹ וְנוֹתְנָהּ בְּסוֹף שְׁלִישׁ הַתַּחְתּוֹן. מַה בֵּינֵיהוֹן. מְקוֹם מְזוּזָה בֵּינֵיהוֹן. בַּר טַבָּרִי שָׁאַל לְרִבִּי יִצְחָק. הַגַּע עַצְמְךָ שֶׁהָיָה שַׁעַר גָּבוֹהַּ. אָמַר לֵיהּ. נוֹתָנָהּ כְּנֶגֶד כְּתֵיפָיו. בֵּית מִדְרָשֵׁיהּ דְּרִבִּי חֲנִינָה עֲבִיד כֵּן. רִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רִבִּי שְׁמוּאֵל בַּר רַב יִצְחָק. בֵּית מְזוּזָתוֹ שֶׁלְּרִבִּי הָיָה עָשׂוּי כְּמִין נַגָּר. תְּלוּיָה בַּדֶּלֶת. סַכָּנָה שֶׁאֵין בָּהּ מִצְוָה. חָקַק בְּרֹאשׁ הַמַּקֵּל וְהִנִּיחוֹ בְּמָקוֹם שֶׁאֵינוֹ רָאוּי לוֹ. סַכָּנָה שֶׁאֵין בָּהּ מִצְוָה. רִבִּי בָּא בְּשֵׁם רַב יְהוּדָה. וַאֲפִילוּ [לֹא] סְמָרוֹ. וְהָא תַנֵּי. וְהוּא שֶׁסְּמָרוֹ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵה. וְהוּא שֶׁיְּחַדּוֹ לְכֵן. שֶׁלְּבֵית מַלְוֹון הָיוּ עוֹשִׂין כֵּן בְּפוּלְמָסְיוֹת. שְׁמוּאֵל אָמַר. נִתְּנָהּ לִפְנִים מִטֶּפַח פְּסוּלָה. רִבִּי זְעוּרָה בְּשֵׁם שְׁמוּאֵל. צָרִיךְ שֶׁיְּהֵא שָׁמַע שֶׁלֹּא רוֹאֶה אֶת הַפֶּתַח. רִבִּי יִרְמְיָה בְּשֵׁם רִבִּי זְעוּרָה. כֵּינִי מַתְנִיתָה. צִיר שֶׁיֵּשׁ לוֹ שְׁנֵי פְתָחִים נוֹתֵן עַל אֵיזֶה מֵהֶן שֶׁיִּרְצֶה. הֵיאַךְ שָׁמַע שֶׁלֹּא רוֹאֶה אֶת הַפֶּתַח. בַּיִת שֶׁיֵּשׁ לוֹ שְׁנֵי פְתָחִים נוֹתֵן בָּרֶגֶיל. הָיוּ שְׁנֵיהֶן רְגִילִין נוֹתֵן בַּחֲזִית. הָיוּ שְׁנֵיהֶן חֲזִית נוֹתֵן עַל אֵיזֶה מֵהֶן שֶׁיִּרְצֶה. פֶּתַח שֶׁהוּא פָתוּחַ

לַגַּג וּלְגִינָּה הֲרֵי הוּא כְּפָתוּחַ לְחֵיל. דִּברֵי רִבִּי יוֹסֵה בֵּירִבִּי יְהוּדָה. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים. הֲרֵי הוּא כְּפָתוּחַ לַשּׁוּק.

הַדָּר בְּחוּצָה לָאָרֶץ וְהַדָּר בְּפוּנְדָקֵי אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שְׁלֹשִׁים יוֹם אֵינוֹ צָרִיךְ לִיתֵּן מְזוּזָה. יוֹתֵר מִיכֵּן צָרִיךְ לִיתֵּן מְזוּזָה. הַדָּר בְּבוּרְגָּנִין שְׁלֹשִׁים יוֹם צָרִיךְ לִיתֵּן מְזוּזָה. הַשּׂוֹכֵר בַּיִת מִיִּשְׂרָאֵל צָרִיךְ לִיתֵּן מְזוּזָה. הַשּׂוֹכֵר בַּיִת מִגּוֹי צָרִיךְ לִיתֵּן מְזוּזָה. וּכְשֶׁהוּא יוֹצֵא נוֹטֵל. וּבְשֶׁלְיִשְׂרָאֵל אָסוּר לַעֲשׂוֹת כֵּן. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְשֵׁם רִבִּי יֹאשִׁיָה. מִפְּנֵי מַעֲשֶׂה שֶׁאִירַע. מַעֲשֶׂה בְאֶחָד שֶׁנָּטַל וְהָיָה קוֹבֵר אֶת בָּנָיו. הַדָּר בְּפוּנְדָקֵי חוּצָה לָאָרֶץ שְׁלֹשִׁים יוֹם אֵינוֹ צָרִיךְ לִיתֵּן מְזוּזָה. אִם נָתַן לֹא יִטּוֹל. רִבִּי יַעֲקֹב בַּר אָחָא בְשֵׁם רִבִּי יֹאשִׁיָה. מִפְּנֵי מַעֲשֶׂה שֶׁאִירַע. מַעֲשֶׂה בְאֶחָד שֶׁנָּטַל וְהָיָה קוֹבֵר אֶת בָּנָיו.

חוּלְדַּת הַמּוּלִים חַיֶּיבֶת בִּמְזוּזָה. חֲלוֹן שֶׁהוּא אַרְבַּע עַל אַרְבַּע שֶׁעֲבָדִים יוֹשְׁבִין שָׁם וּמֵנִיפִין לְרִבּוֹנֵיהֶם חַיָּיבִין בִּמְזוּזָה. לוּלִים אֵילּוּ עַל גַּב אֵילּוּ חַיָּיבִין בִּמְזוּזָה. הֵן דּוּ דָרַס אַסְכּוּפְתָּה אֲרַעְיֵיתָא. רִבִּי יוֹסֵי הֲוָה מִצְטַעֵר דִּלָּא חֲמָא לוּלָא דְּרִבִּי אִילַעָא דְּהֲוָה עָבִיד מִן דַּעְתְּהוֹן דְּכָל רַבָּנִן.

תְּפִילָּה וּמְזוּזָה מִי קוֹדֶם. שְׁמוּאֵל אָמַר. מְזוּזָה קוֹדֶמֶת. רַב חוּנָה אָמַר. תְּפִילָּה קוֹדֶמֶת. מַה טַעֲמֵיהּ דִּשְׁמוּאֵל. שֶׁכֵּן הִיא נוֹהֶגֶת בַּיָּמִים טוֹבִים וּבַשַּׁבָּתוֹת. מַה טַעֲמֵיהּ דְּרַב חוּנָה. שֶׁכֵּן הִיא נוֹהֶגֶת בְּמַפְרְשֵׁי יַמִּים וְהוֹלְכֵי מִדְבָּרוֹת. מַתְנִיתָא מְסַיְּיעָה לִשְׁמוּאֵל. תְּפִילָּה שֶׁבַּלַּיְלָה עוֹשִׂין אוֹתָהּ מְזוּזָה. מְזוּזָה שֶׁבַּלַּיְלָה אֵין עוֹשִׂין אוֹתָהּ תְּפִילִּין. לָמָּה. שֶׁמַּעֲלִין בַּקּוֹדֶשׁ וְלֹא מוֹרִידִין.